

Nota voor Burgemeester en Wethouders

Team: Regiemanagers

Onderwerp:

Jaarstukken 2023 en Begroting 2025 Regio Stedendriehoek

Notagegevens

Bestuursorgaan	: B-en-W 21-05-2024
Notanummer	: 2024-405
Datum	: 21-05-2024
Programma	: 01 - Burger en bestuur
Portefeuillehouder	: Wethouder Elferink, Burgemeester,
Bijlage(n)	: Aanbiedingsbrief Jaarstukken 2023 Begroting 2025.pdf, Begroting 2025 Regio Stedendriehoek.pdf, Jaarrekening 2023 GR Stedendriehoek (w.g.).pdf

Parafering

15-05-2024: Wethouder15-05-2024: Regiemanager

Agendering

* 16-05-2024: Gemeentesecretaris/algemeen directeur

Definitieve akkoord

21-05-2024

B & W d.d.: 21-05-2024

Besluit

1. De jaarrekening 2023 van de Regio Stedendriehoek ter kennisname aan te bieden aan de gemeenteraad
2. De gemeenteraad voor te stellen geen zienswijze op de conceptbegroting 2025 van de Regio Stedendriehoek in te dienen
3. Het raadsvoorstel en ontwerp-raadsbesluit over de concept begroting 2025 van de Regio Stedendriehoek vast te stellen en aan te bieden aan de gemeenteraad

De nota en het besluit openbaar te maken

Inleiding

Het Dagelijks Bestuur van de Regio Stedendriehoek heeft de jaarstukken 2023 (ter kennisname) en de concept begroting 2025 (ter consultatie) aangeboden aan de gemeenteraden van de Regio Stedendriehoek. Op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen wordt de gemeenteraad in de gelegenheid gesteld in de periode van 22 april t/m 21 juli 2024 een zienswijze in te dienen op de conceptbegroting 2025 van de Regio Stedendriehoek. Vervolgens wordt de begroting ter vaststelling geagendeerd voor het Algemeen Bestuur (voorheen Regioraad).

Beoogd maatschappelijk resultaat

Door het vaststellen van de begroting kunnen de activiteiten uit de Regionale Uitvoeringsagenda 2022 - 2030 worden uitgevoerd.

Kader

- * Wet gemeenschappelijke regelingen
- * Strategische notitie 'Regionale Samenwerking'

Betrokken partijen en participatie

In de Regio Stedendriehoek participeren de gemeenten Apeldoorn, Brummen, Deventer, Epe, Heerde, Lochem, Voorst en Zutphen. Alle gemeenten zullen moeten instemmen met de conceptbegroting 2025.

Toelichting op participatiebeleid

Argumenten voor en tegen

Voor:

- Het belang van regionale samenwerking wordt in rijksbeleid en provinciaal beleid steeds groter
- Regionale samenwerking draagt bij aan successen voor onze inwoners, bedrijven, organisaties en onderwijsinstellingen

Tegen:

- De bijdrage van de gemeente aan de Regio Stedendriehoek per inwoner is toegenomen. In de meerjarenbegroting Deventer is hiermee rekening gehouden.

Financiële consequenties en dekking

Jaarstukken 2023

Het positieve resultaat bedraagt € 261.138. Dat komt enerzijds door het niet direct invullen van vacatures en vrijval van subsidies. Met dit resultaat wordt een Reserve Overlopende Projecten gevormd om in 2024 te besteden aan de werkbudgetten van Programma 1 van de Uitvoeringsagenda 2023-2030 voor activiteiten die nog doorlopen in 2024 en een bestemmingsreserve Mobiliteit. De accountant heeft een controle op de jaarrekening 2023 uitgevoerd en een goedkeurende verklaring afgegeven.

Begroting 2025

De gemeentelijke bijdrage groeit van €8,75 per inwoner naar € 9,15. Deze stijging betreft ene indexering met 4,6%, die in de Deventer begroting wordt opgevangen met de prijsbijstelling. De totale bijdrage van Deventer gaat van € 888.077 naar € 936.345. Dat is naast de prijsstijging ook een hoger aandeel vanwege de groei van ons aantal inwoners.

Van de eenmalige middelen voor het Investeringsplatform Regio Stedendriehoek (IPRS) van € 300.000 resteert €94.000, waarvan 50% is bijgedragen vanuit de Regio en 50% vanuit de gemeenten Apeldoorn, Deventer en Zutphen. Vanwege het beëindigen van het IPRS wordt het restant teruggestort aan de Regio en de gemeenten. Voor Deventer is dat € 15.000. Voor de versterking van de financiële functie binnen de organisatie van Regio Stedendriehoek wordt voorgesteld het budget dat in de begroting oorspronkelijke gereserveerd stond voor het IPRS (€ 250.000 jaarlijks in 2024 en 2025) hiervoor te bestemmen. Het gaat dan om een implementatieplan voor de financiële infrastructuur, verkenning van initiatieven (portfolio) van de Regio Deal en subsidieverwerving en

Openbaarmaking en communicatie

openbaar

Aanpak en uitvoering

Met het raadsvoorstel en ontwerpraadsbesluit wordt de gemeenteraad voorgesteld geen zienswijze in te dienen. Na besluitvorming door de gemeenteraad zal het dagelijks bestuur van de Regio Stedendriehoek op de hoogte worden gebracht van het besluit van de gemeenteraad, zodat het Algemeen Bestuur (voorheen Regioraad) een besluit kan nemen over de Jaarstukken 2023 en de definitieve Begroting 2025. Het wettelijk kader schrijft voor dat vóór 14 september 2024 de conceptbegroting ingediend moet zijn bij de toezichthouder, voor de GR Regio Stedendriehoek is dat het college van Gedeputeerde Staten van provincie Gelderland.

RAADSVOORSTEL

Onderwerp : Jaarstukken 2023 en Begroting 2025 Regio Stedendriehoek
Portefeuillehouder : Wethouder Elferink, Burgemeester,
Voorstelnummer : 2024-405
Datum B en W besluit : 21-05-2024
Team : DEV-RM

Inleiding

Het Dagelijks Bestuur van de Regio Stedendriehoek heeft de jaarstukken 2023 (ter kennisname) en de concept begroting 2025 (ter consultatie) aangeboden aan de gemeenteraden van de Regio Stedendriehoek. Op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen wordt de gemeenteraad in de gelegenheid gesteld in de periode van 22 april t/m 21 juli 2024 een zienswijze in te dienen op de conceptbegroting 2025 van de Regio Stedendriehoek. Vervolgens wordt de begroting ter vaststelling geagendeerd voor het Algemeen Bestuur (voorheen Regioraad).

Raadsvoorstel

1. Kennis te nemen van de jaarrekening 2023 van de Regio Stedendriehoek
2. Geen zienswijze in te dienen op de concept begroting 2025 van de Regio Stedendriehoek

Kern raadsvoorstel

De begroting 2025 van de Regio Stedendriehoek bouwt voort op de in 2022 vastgestelde Strategische Agenda en Uitvoeringsagenda van de Regio Stedendriehoek. We staan voor grote regionale opgaven die vragen om een gezamenlijke regionale aanpak.

Beoogd resultaat

Door het vaststellen van de begroting kunnen de activiteiten uit de Regionale Uitvoeringsagenda 2023 - 2030 worden uitgevoerd.

Kader

- * Wet gemeenschappelijke regelingen
- * Strategische notitie 'Regionale Samenwerking'

Argumenten ten behoeve van de raad

Het belang van regionale samenwerking wordt mede vanwege rijksbeleid en provinciaal beleid steeds groter. Regionale samenwerking draagt bij aan successen voor onze inwoners, bedrijven, organisaties en onderwijsinstellingen. Vanwege het belang van de regionale samenwerking en bijhorende aanpak die geschetst wordt in de concept Begroting 2025 wordt bijgedragen aan resultaat voor de regio en inwoners, bedrijven en onderwijsinstellingen in Deventer. Daarom stellen wij de raad voor geen zienswijze in te dienen. De Regio Deal creëert aanvullende mogelijkheden om uitvoering te geven aan regionale opgaven.

Betrokken partijen en participatie

In de Regio Stedendriehoek participeren de gemeenten Apeldoorn, Brummen, Deventer, Epe, Heerde, Lochem, Voorst en Zutphen. Alle gemeenten zullen moeten instemmen met de conceptbegroting 2025.

Financiële consequenties

Jaarstukken 2023

Het positieve resultaat bedraagt € 261.138. Dat komt enerzijds door het niet

direct invullen van vacatures en vrijval van subsidies. Met dit resultaat wordt een Reserve Overlopende Projecten gevormd om in 2024 te besteden aan de werkbudgetten van Programma 1 van de Uitvoeringsagenda 2023-2030 voor activiteiten die nog doorlopen in 2024 en een bestemmingsreserve Mobiliteit. De accountant heeft een controle op de jaarrekening 2023 uitgevoerd en een goedkeurende verklaring afgegeven.

Begroting 2025

De gemeentelijke bijdrage groeit van €8,75 per inwoner naar € 9,15. Deze stijging betreft ene indexering met 4,6%, die in de Deventer begroting wordt opgevangen met de prijsbijstelling. De totale bijdrage van Deventer gaat van € 888.077 naar € 936.345. Dat is naast de prijsstijging ook een hoger aandeel vanwege de groei van ons aantal inwoners.

Van de eenmalige middelen voor het Investeringsplatform Regio Stedendriehoek (IPRS) van € 300.000 resteert €94.000, waarvan 50% is bijgedragen vanuit de Regio en 50% vanuit de gemeenten Apeldoorn, Deventer en Zutphen. Vanwege het beëindigen van het IPRS wordt het restant teruggestort aan de Regio en de gemeenten. Voor Deventer is dat € 15.000. Voor de versterking van de financiële functie binnen de organisatie van Regio Stedendriehoek wordt voorgesteld het budget dat in de begroting oorspronkelijke gereserveerd stond voor het IPRS (€ 250.000 jaarlijks in 2024 en 2025) hiervoor te bestemmen. Het gaat dan om een implementatieplan voor de financiële infrastructuur, verkenning van initiatieven (portfolio) van de Regio Deal en subsidieverwerving en investeringsmogelijkheden.

Betrokkenheid raad

Op basis van de Wet gemeenschappelijke regeling is de raad (in alle acht deelnemende gemeenten) in de gelegenheid om een zienswijze in te dienen op de concept begroting van de Regio Stedendriehoek. Vervolgens zal het Algemeen Bestuur (voorheen Regioraad) een besluit nemen over de jaarstukken 2023 en de begroting 2025. Het wettelijk kader schrijft voor dat uiterlijk 14 september 2024 de concept begroting ingediend moet zijn bij de toezichthouder, het college van Gedeputeerde Staten van de Provincie Gelderland.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Deventer,
de secretaris,

de burgemeester,

J.P. Wassens

R.C. König

RAADSBESLUIT

Onderwerp : Jaarstukken 2023 en Begroting 2025 Regio Stedendriehoek
Voorstelnummer : 2024-405
Raadstafel d.d. :
Raadsvergadering :

De raad van de gemeente Deventer,
Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 21-05-2024, nummer 2024-405

BESLUIT

1. Kennis te nemen van de jaarrekening 2023 van de Regio Stedendriehoek
2. Geen zienswijze in te dienen op de concept begroting 2025 van de Regio Stedendriehoek

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van

De raad voornoemd,

de griffier,

de voorzitter,

A. Kerver

R.C. König

De gemeenteraden van Apeldoorn, Brummen,
Deventer, Epe, Heerde, Lochem, Voorst en Zutphen

Post- en bezoekadres
Zutphenseweg 6
7418 AJ Deventer

info@regiostedendriehoek.nl
www.regiostedendriehoek.nl

Kenmerk:
Plaats, datum: Deventer, 22 april 2024
Behandeld door: Henk Beekhuis
Onderwerp: Aanbieden jaarstukken 2023 en begroting 2025 Regio
Stedendriehoek

Geachte raadsleden,

Hierbij bieden wij u de jaarstukken 2023 (ter kennisname) en de concept begroting 2025 (ter consultatie) van de Regio Stedendriehoek aan. Op 17 april jl. heeft het Dagelijks Bestuur ingestemd met de stukken.

In deze brief geven wij u een korte toelichting en informatie over het proces rondom beide stukken.

Jaarstukken 2023

Samenvatting

Het positieve resultaat bedraagt over 2023 € 261.138 en bestaat uit twee delen.

Het positieve resultaat met betrekking tot de reguliere bedrijfsvoering in 2023 bedraagt € 111.971. Dit is voornamelijk veroorzaakt doordat vacatures niet direct ingevuld konden worden, de kosten voor huisvesting lager uitvielen en er minder werkbudget voor het programma is gebruikt.

Het tweede deel bestaat uit een vrijval van subsidies en uitvoeringsovereenkomsten van projecten Mobiliteit die voor 2023 zijn afgewikkeld ter grootte van € 149.167. Het betreft hier de subsidies Werkgeversaanpak 2019-2021 en Slimme en schone mobiliteit 2020 en de uitvoeringsovereenkomst Vliegwielen Slimme & Schone Mobiliteit.

Voor het positieve resultaat van de reguliere bedrijfsvoering wordt een Reserve Overlopende Projecten 2023 gevormd om in 2024 te besteden aan de werkbudgetten van Programma 1 van de Uitvoeringsagenda 2023-2030 voor met name activiteiten uit 2023 die nog doorlopen in 2024. Voor de vrijgevallen bedragen uit de subsidies en uitvoeringsovereenkomsten wordt een bestemmingsreserve Mobiliteit gevormd om in dit programma snel te kunnen schakelen/ in te spelen op de ontwikkelingen die zich op dit terrein voordoen.

Accountantscontrole

De accountant heeft de controle op de jaarrekening 2023 uitgevoerd en een goedkeurende verklaring afgegeven.

Rol raden

De jaarstukken worden u ter kennisname aangeboden.

Concept begroting 2025

Samenvatting

De concept begroting 2025 is volledig geënt op de uitvoeringsagenda 2023- 2030 en is een gedetailleerdere uiteenzetting van de geplande inkomsten en uitgaven evenals een beschrijving van het programma en initiatieven die in 2025 uitgevoerd gaan worden. Door efficiënt en effectief te blijven werken houden we de begroting op hetzelfde niveau als in 2024 op indexering na. We staan gezamenlijk voor de doelen van de uitvoeringsagenda en werken gestaag en robuust door aan het realiseren ervan.

Rol raden

Wij zenden u de Begroting 2025 om u in de gelegenheid te stellen uw zienswijze op de Begroting 2025 kenbaar te maken (gelet op artikel 35 van de Wet gemeenschappelijke regelingen). Het kenbaar maken van een zienswijze aan het Dagelijks Bestuur kan in de periode van **22 april tot en met 21 juli 2024**.

Voor het definitief vaststellen van de begroting door het Algemeen Bestuur (voorheen: Regioraad) worden de eventuele zienswijzen vanuit de raden door het Dagelijks Bestuur voorzien van een reactie en zo nodig verwerkt in de begroting. Na vaststelling van de begroting door het Algemeen Bestuur wordt de begroting uiterlijk 14 september 2024 ingediend bij het college van Gedeputeerde Staten van Gelderland.

Tot slot

Wij danken u bij voorbaat voor uw bijdrage in deze stappen om gezamenlijk te kunnen werken aan de toekomst van onze regio.

Hoogachtend,
namens het Dagelijks Bestuur

Ron König
voorzitter

Ineke Lijnema
secretaris

Jaar stukken 2023

Regio Stedendriehoek

**Regio
Stedendriehoek**

Apeldoorn ▪ Deventer ▪ Zutphen

Inhoud

1.0	Voorwoord van de voorzitter	4
2.0	Programmaverantwoording	6
	Programma 1	
	Bestuur en Bureau	6
	Programma 2	
	Agenda	17
2.1	Slimme, Groene Verstedelijking	18
2.2	Vitaal Landelijk Gebied	21
2.3	Regionale Economie van de Toekomst	24
2.4	Mobiliteit	27
2.5	Gebiedsontwikkeling	30
2.6	Energiesysteem van de Toekomst en RES	32
2.7	Wat heeft het gekost?	35
	Programma 3	
	Mobiliteit	36
	Programma 4	
	Uitvoeringsovereenkomsten	39
3.0	Verplichte paragrafen	41
3.1	Weerstandsvermogen en risicobeheersing	42
3.2	Financiering	43
3.3	Bedrijfsvoering	44
3.4	Rechtmatigheid	45
3.5	Openbaarheid	46
4.0	Jaarrekening	47
4.1	Balans per 31 december 2023	48
4.2	Overzicht baten en lasten 2023	49
4.3	Grondslagen waardering en resultaatbepaling	50
4.4	Toelichting op de balans	52
4.5	Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen	56
4.6	Toelichting overzicht baten en lasten	56
4.7	Begrotingsrechtmatigheid	58
4.8	Rechtmatigheidsverantwoording	58
4.9	Incidentele baten en lasten	59
4.10	Gebeurtenissen na balansdatum	59
4.11	Overzicht taakvelden	60
4.12	Wet normering topinkomens	61
4.13	Sisa	62
4.14	Controle verklaring	63

Leeswijzer

In maart 2023 verscheen onze nieuwe uitvoeringsagenda 2023-2030. Op basis daarvan is ook een jaarplan 2023 gemaakt. We werken sinds medio 2023 vanuit één werkorganisatie aan zes programma's, terwijl wij voorheen werkten met 'portefeuilles'.

Veel thema's uit de vroegere portefeuilles zijn onderdeel geworden van de huidige programma's. In dit jaarverslag doen we verslag vanuit onze nieuwe programma's. Steeds is daarbij aangegeven om welke eerdere portefeuillethema's het dan gaat.

In dit 'overgangsjaar' volgen we verder grotendeels de opzet van de begroting 2023, die klaar was vóór onze uitvoeringsagenda. Dit is in lijn met de financiële verantwoording achterin dit jaarverslag. Verder is ernaar gestreefd om zoveel mogelijk aan te sluiten bij de inhoud, taal en termen die we sinds 2023 hanteren in onze nieuwe werkorganisatie en in de uitvoeringsagenda.

Wanneer wij 'we' schrijven in dit jaarverslag, verwijzen wij naar het samenwerkingsverband Regio Stedendriehoek. Meer info is te vinden op www.regiostedendriehoek.nl/over-ons.

Lees het [Jaarplan 2023](#)

Lees de [Uitvoeringsagenda](#)

1.0

Voorwoord van de voorzitter

Hét sleutelwoord van 2023 is wat mij betreft: samenwerking.

Met onze nieuwe uitvoeringsagenda 2023-2030 als strategische koers, werken we als acht gemeenten, ondernemers, onderwijsinstellingen met andere regio's, provincies, waterschappen en Rijk aan de brede welvaart van huidige en volgende generaties in onze Stedendriehoek.

Wij focussen op slimme groene verstedelijking, een vitaal landelijk gebied en de economie van de toekomst. Ondersteunend daaraan werken wij ook aan slimme en duurzame mobiliteit, ons toekomstig energiesysteem en de energietransitie en aan gebiedsontwikkeling.

Alle uitdagingen waarvoor we staan, vragen om samenhangende oplossingen voor onder meer wonen, werken, bereikbaarheid, landbouw, natuur, energie en klimaat. Eén ding is zeker: we zullen de komende jaren lastige keuzes moeten maken, want de ruimtedruk is groot en wij willen onze regio in balans houden.

Juist daarom ben ik heel blij met het regioarrangement 2023, waarin we als gemeenten, waterschappen en provincies afspraken maakten over hoe we de komende jaren aan de slag gaan om die balans samen écht te bewaken en de Stedendriehoek vitaal en leefbaar te houden. De woondeal die we in maart 2023 sloten met het Rijk, is natuurlijk ook een enorme opsteker. Die geeft een boost aan het vinden van oplossingen voor het woningtekort.

Om de ambities uit onze uitvoeringsagenda waar te kunnen maken, dienden we eind oktober 2023 de Regio Deal 'Sterker in 3D' in bij het Rijk, voor cofinanciering van onze plannen. Met overheden, ondernemers en onderwijsinstellingen willen we werken aan projecten die allemaal bijdragen aan een regio die duurzaam, divers en dichtbij (3D) is. In februari 2024 werd bekend dat Regio Stedendriehoek 20 miljoen euro ontvangt van het Rijk om de Regio Deal uit te voeren. Fantastisch nieuws!

Zowel de opmaat naar het regioarrangement als naar de Regio Deelaanvraag lieten zien dat we als samenwerkende partners vol energie aan de slag zijn voor inwoners, ondernemers en bezoekers van de Stedendriehoek. Belangrijk, want we zullen elkaar als samenwerkende partners moeten blijven vasthouden, ook als we de komende jaren voor ingewikkelde keuzes komen te staan.

Ron König

Wat betreft onze manier van samenwerken, zijn we helemaal klaar voor de toekomst. De Strategische Board en Regio Stedendriehoek werden in 2023 samen één regionale werkorganisatie. Sinds 2023 adviseren de nieuwe raadscommissie in oprichting en de vernieuwde Strategische Board het bestuur.

We staan sinds 2023 (weer) als Regio Stedendriehoek op de kaart. Dat vroeg om een nieuwe huisstijl en een nieuwe informatieve en inspirerende website. Ook organiseerden we een bruisende regioconferentie en verwelkomden Haagse bestuurders in de Stedendriehoek. Kortom: we timmerden flink aan de weg. Er staat een stevig fundament om komende jaren samen werk te maken van onze uitvoeringsagenda!

Over al deze – en andere – ontwikkelingen in 2023 leest u meer in dit jaarverslag. Op de hoogte blijven van alles wat er in onze mooie regio gebeurt? Houd dan onze website en socials in de gaten!

Ron König, voorzitter dagelijks bestuur Regio Stedendriehoek

2.0

Programmaverantwoording

Programma 1 Bestuur en Bureau

Wie zijn wij en hoe werken wij?

In onze Regio Stedendriehoek – het gebied rond Apeldoorn, Deventer en Zutphen - wonen zo'n half miljoen mensen en vind je maar liefst 40 duizend bedrijven. Een regio met mooie streken zoals de Veluwe, de IJsselvallei en de Achterhoek, waar het prima wonen, werken, ondernemen en recreëren is. Dit houden we graag zo, ook voor toekomstige inwoners. Daarom werken we als overheden, ondernemers en onderwijs samen aan een fijne leefomgeving en brede welvaart, voor nu én straks. Dat kunnen we samen veel beter dan als gemeente, bedrijf of school alléén.

Als acht gemeenten bundelen wij onze krachten om onze regio samen met ondernemers en onderwijsinstellingen duurzaam te ontwikkelen. In 2023 gingen we onder onze nieuwe naam Regio Stedendriehoek met een nieuwe huisstijl als één werkorganisatie aan de slag en maakten onze nieuwe uitvoeringsagenda voor 2023-2030. We zetten ons als regio prominent op de kaart in Den Haag en Brussel en proberen via de nieuwe Regio Deal-aanvraag die eind oktober 2023 de deur uitging, voldoende fondsen, subsidie en financiering te organiseren om regionale projecten uit te voeren. Inmiddels is bekend dat onze aanvraag is gehonoreerd en we 20 miljoen euro kunnen investeren.

2.01 Bestuur

Regio Stedendriehoek is een samenwerkingsverband van acht gemeenten, die intensief samenwerkt met ondernemers en onderwijsinstellingen. Deze acht gemeenten zijn: Apeldoorn, Brummen, Deventer, Epe, Heerde, Lochem, Voorst en Zutphen.

Het algemeen bestuur van de Regio Stedendriehoek is de Regioraad, die bestaat uit twee bestuurders van elke gemeente. De Regioraad kiest uit zijn midden het Dagelijks Bestuur, dat is samengesteld uit één bestuurder per gemeente.

Gemeenten werken op basis van een gemeenschappelijke regeling met elkaar samen. Die regeling is in 2023 aangepast en gaat waarschijnlijk - na instemming van colleges van burgemeester en wethouders en gemeenteraden begin 2024 - in juli 2024 in.

Als Regio Stedendriehoek verbinden we gemeenten en andere samenwerkingspartners, helpen gezamenlijke plannen maken en zijn 'aanjagers' om die plannen ook te realiseren. Besluitvorming is aan de gemeenteraden van de samenwerkende gemeenten.

‘Regio Stedendriehoek is een samenwerkingsverband waarin 8 gemeenten samen met ondernemers, onderwijsinstellingen en andere maatschappelijke partners werken aan grote opgaven.’

Regioraad in 2023

Samenstelling eind 2023

Gemeente Apeldoorn	Peter Messerschmidt, Danny Huizer
Gemeente Brummen	Alex van Hedel, Steven van der Graaf
Gemeente Deventer	Ron König (voorzitter), Marcel Elferink
Gemeente Epe	Tom Horn, Annemiek van Loon
Gemeente Heerde	Olaf Prinsen, Stephan Nienhuis
Gemeente Lochem	Sebastiaan van 't Erve, Marja Eggink
Gemeente Voorst	Paula Jorritsma, Peter Wormskamp
Gemeente Zutphen	Eva Boswinkel, Sjoerd Wannet

Dagelijks Bestuur

Samenstelling eind 2023

Gemeente Apeldoorn	Peter Messerschmidt
Gemeente Brummen	Alex van Hedel
Gemeente Deventer	Ron König (voorzitter)
Gemeente Epe	Tom Horn
Gemeente Heerde	Olaf Prinsen
Gemeente Lochem	Sebastiaan van 't Erve
Gemeente Voorst	Paula Jorritsma
Gemeente Zutphen	Eva Boswinkel

In 2023 traden Jeroen Joon (Apeldoorn) en Jan Willem Wiggers (Heerde) tussentijds af (Dagelijks Bestuur) en nam ook Eric-Jan de Haan (Lochem) afscheid uit de Regioraad.

Portefeuilleverdeling

Leden van het Dagelijks Bestuur verdelen onderling regionale portefeuilles en het voorzitterschap. Sinds de vaststelling van de uitvoeringsagenda 2023-2030 zijn hier de nieuwe programma's aan gekoppeld.

Na het vertrek van Jeroen Joon nam Nick Derks (wethouder Economie in Apeldoorn) het voorzitterschap van de portefeuille Regionale Economie van de Toekomst over.

Gemeente	Lid Dagelijks Bestuur	Portefeuille(s)	Bestuurlijk aandachtspunt
Apeldoorn	Peter Messerschmidt		Gebiedsontwikkeling (onderdeel verstedelijking)
Brummen	Alex van Hedel	Financiën	
Deventer	Ron König (voorzitter)	Externe Betrekkingen Communicatie Bedrijfsvoering Mobiliteit	Investeringsplatform Regio Deal
Epe	Tom Horn	Gebiedsontwikkeling	
Heerde	Olaf Prinsen	Energiesysteem van de Toekomst & RES	
Lochem	Sebastiaan van 't Erve		
Voorst	Paula Jorritsma	Vitaal Landelijk Gebied	
Zutphen	Eva Boswinkel (vicevoorzitter)	Slimme, Groene Verstedelijking	Uitvoeringsagenda Betrokkenheid gemeenteraden

Geïnvesteed in de betrokkenheid van gemeenteraden

Eén van de speerpunten van het Dagelijks Bestuur is het betrekken van de gemeenteraden bij Regio Stedendriehoek. In 2023 organiseerden we twee raadsconferenties, in Zutphen en Deventer. Raadsleden en bestuursleden gingen onder meer in gesprek over het regioarrangement en de Regio Deal.

Raadsbijeenkomst Mimik, november 2023

Over het regioarrangement ging het ook tijdens de ronde die we langs alle gemeenteraden maakten. Ook informeerden we de gemeenteraden over het Ruimtelijk Voorstel Gelderland 'Stad en land in balans' – het Gelders ruimtelijk gespreksvoorstel over opgave en ontwikkelingen in Gelderland. Portefeuillehouder Gebiedsontwikkeling Tom Horn ging vaak mee op deze 'raadstournee'.

Elk kwartaal ontvingen raadsleden onze nieuwsbrief over actuele ontwikkelingen in de regio.

Sinds april 2023 werken we met een nieuwe raadsadviescommissie in oprichting, die bestaat uit zestien raadsleden (uit elke gemeenteraad zijn twee leden vertegenwoordigd). Dit is de 'voorloper' van de definitieve raadscommissie, die geïnstalleerd wordt als de nieuwe gemeenschappelijke regeling ingaat (naar verwachting in juli 2024). Die definitieve commissie werkt dan op basis van een reglement waarin de rol en positie van de commissie duidelijk staan verwoord. De raadscommissie heeft geen inhoudelijke bevoegdheden (die blijven bij de gemeenteraden) maar adviseert het regiobestuur over communicatie met de raden, over de 'procesgang' van voorstellen en over de invulling van regionale raadsbijeenkomsten. De huidige raadscommissie dacht uitgebreid mee over de nieuwe gemeenschappelijke regeling. Voorzitter is raadslid Marleen van der Meulen uit Lochem, vicevoorzitter is raadslid Tanja Eekhuis uit Deventer.

Programmaberaden

We werken met Programmaberaden die een belangrijke rol spelen in de regionale samenwerking. Zij bestaan uit de wethouders van de acht gemeenten en vaak ook uit bestuurders van bijvoorbeeld waterschappen, netbeheerders en woningcorporaties. Afhankelijk van het thema zijn ook het onderwijs en bedrijfsleven betrokken.

Programmaberaden adviseren het Dagelijks Bestuur over de programma's waaraan we vanuit de uitvoeringsagenda werken. Zij bereiden inhoudelijke thema's voor het Dagelijks Bestuur voor en zorgen voor een goede afstemming tussen de belangen van de verschillende colleges en andere partijen die bij het programma betrokken zijn. Ook agenderen zij belangrijke regionale thema's, regisseren de uitvoering van wettelijke taken, monitoren de voortgang van de uitvoeringsagenda en delen hun kennis en ervaringen met elkaar.

Nieuwe opzet Strategische Board

In juni 2023 ging de Strategische Board in een nieuwe opzet van start. Formeel is de 'oude' Board per 1 januari 2023 opgeheven. De Board werkt sindsdien niet meer als bestuur met een aparte werkorganisatie. In de nieuwe vorm is de board een netwerk van sleutelfiguren uit de regio uit bedrijfsleven, onderwijs, overheid en maatschappelijke organisaties die samen advies uitbrengen aan het bestuur van Regio Stedendriehoek. Burgemeester van Apeldoorn Ton Heerts is voorzitter van de vernieuwde Strategische Board.

Installatie nieuwe board, Paleis het Loo

Nieuwe uitvoeringsagenda 2023-2030 klaar

In februari 2023 is onze uitvoeringsagenda 2023-2030 vastgesteld. We namen afscheid van onze sectorale portefeuille-aanpak voor onder meer wonen en economie en introduceerden een integrale programma-aanpak voor Slimme, Groene Verstedelijking, Vitaal Landelijk Gebied en Regionale Economie van de Toekomst. Ondersteunend daaraan werken we aan programma's voor Mobiliteit, Gebiedsontwikkeling, het Energiesysteem van de Toekomst en energietransitie.

Op basis van de nieuwe uitvoeringsagenda is een jaarplan voor 2023 gemaakt, waarin activiteiten van de werkorganisaties van de Regio Stedendriehoek en die van de Strategische Board zoveel mogelijk zijn samengevoegd. Vanaf medio 2023 is steeds meer vanuit één werkorganisatie gewerkt: Regio Stedendriehoek.

Regio Deal(s): een loopt af, nieuwe toegekend

Het Rijk stimuleert regionale ontwikkeling en werkt via Regio Deals samen met regio's aan de kwaliteit van leven, wonen en werken van inwoners en ondernemers. De huidige Cleantech Regio Deal loopt door tot eind 2024. Begin 2023 leverden we een uitgebreide tussenrapportage op, met daarin goed nieuws: alle projecten liggen 'op koers'. Voor de nieuwe Regio Deals (vijfde tranche) heeft het kabinet 900 miljoen euro beschikbaar gesteld voor cofinanciering. In oktober 2023 hebben wij onze aanvraag voor de Regio Deal Sterker in 3D ingediend. De drie 'd's' staan voor duurzaam, divers en dichtbij. De aanvraag is in nauwe samenwerking tussen overheden, ondernemers en onderwijsinstellingen tot stand gekomen en omvat clusters van projecten waarin deze drie o's samenwerken. Basis voor de plannen zijn natuurlijk de doelen uit onze uitvoeringsagenda 2023-2030. Inmiddels is bekend dat de regio 20 miljoen euro van het Rijk ontvangt.

Monitor Regio Stedendriehoek in ontwikkeling

Om de voortgang van onze programma's en projecten goed te volgen, werkten we met de Cleantech Monitor. In 2023 zijn we gestart met de doorontwikkeling van die monitor, naar de nieuwe Monitor Regio Stedendriehoek. Die heeft de uitvoeringsagenda als basis. We doen dit samen met de vakgroep Kennis & Verkenning van gemeente Deventer en met hogeschool Saxion. Doel is dat we onze ambities in volgbare indicatoren 'vertalen' en dat we op basis van de juiste data het goede gesprek kunnen voeren over de staat van onze regio.

Het plan van aanpak voor de nieuwe manier van monitoren is begin 2024 klaar voor bestuurlijke besluitvorming.

2.0.2 Bureau Stedendriehoek, één werkorganisatie ingericht én aan de slag

Formeel zijn de werkorganisaties van de Strategische Board en die van de gemeenschappelijke regeling (de samenwerkende gemeenten) op 1 januari 2024 samengevoegd. Op verzoek van het Dagelijks Bestuur werken we al sinds 1 juli 2023 met één werkorganisatie, onder leiding van secretaris/directeur Ineke Lijnema.

De overgang naar één werkorganisatie is begeleid door een transitimanager. Medewerkers die in dienst waren van de stichting Strategische Board, zijn per 1 januari 2024 in dienst gekomen van een gemeente van waaruit zij worden gedetacheerd naar de Regio Stedendriehoek. Met zelfstandige samenwerkingspartners zijn nieuwe afspraken gemaakt. Alle veranderingen zorgden in 2023 voor veel personeelwisselingen. Dankzij extra middelen kwam er een aantal noodzakelijke nieuwe functies bij, onder meer voor externe betrekkingen, bestuursadvies en programma-ondersteuning. Eind 2023 was de organisatie ingericht en nagenoeg volledig 'bemenst'.

Tijdens gezamenlijke bijeenkomsten en gesprekken is ook ingezet op teamvorming. Zo zijn mooie stappen gezet om vanuit één werkorganisatie de rol van aanjager en verbinder goed in te vullen en de uitvoering van de regionale ambities maximaal te ondersteunen.

In juni 2023 verscheen het jaarplan 2023 en in juli 2023 is ook de begroting voor 2024 vastgesteld, die uitgaat van één werkorganisatie.

Programma-inrichting

Aan elk programma uit de uitvoeringsagenda zijn een programmamanager en programmasecretaris verbonden, die de Programmaberaden en andere bestuurlijke overleggen voorbereiden, het programma coördineren en zicht houden op het programmabudget. Binnen de programma's werken projectleiders en divers samengestelde projectteams (overheden, ondernemers, onderwijs) aan de verschillende programmadoelen.

In recordtijd een nieuwe 'look'

We namen in 2023 afscheid van de naam Cleantech Regio en werken nu onder de naam Regio Stedendriehoek. Afgelopen jaar is vol ingezet op die naamswijziging en de samenvoeging van twee werkorganisaties.

Positionering van de nieuwe Regio Stedendriehoek had prioriteit: een nieuwe huisstijl, een nieuwe website, nieuwe fotografie en een passend 'verhaal': Regio Stedendriehoek, maak het waar! Mooi om te merken dat onze nieuwe 'look' gedragen wordt door onze partners.

De basis voor alle innovatie op communicatiegebied is ons strategisch communicatieplan, dat zo goed als klaar is. Ook werken we aan een communicatievisie voor de nieuwe Strategische Board.

LinkedIn

Volgers 1 januari 2023: **2988**
Volgers 22 februari 2024: **3762**
Toename van **25,9%**

X (Twitter)

Volgers 1 januari 2023: **1846**
Volgers 22 februari 2024: **1786**
Afname van **3,3%**

Nieuwsbrief

Abonnees 1 januari 2023: **3490**
Abonnees 31 december 2023: **2002**

Website

(vanaf juli 2023 t/m 31 december 2023)
www.regiostedendriehoek.nl

Aantal keer bekeken: **39.437**
Aantal unieke bezoekers: **9750**
Aantal weergaven per bezoeker: **4,04**

In 2023 ondersteunden wij werkbezoeken en lobby-evenementen met passende boodschap- en communicatie-uitingen. We verzorgden kwartaalupdates voor gemeenteraden – ook die kregen een nieuw jasje – en we waren betrokken bij de organisatie van raadsbijeenkomsten en de opzet van de nieuwe raadscommissie in oprichting. Afgelopen jaar versterkten we onze relaties met andere organisaties, waren we aanwezig op diverse events en zochten samenwerking met relevante partners. Ook is de relatie met lokale en regionale media versterkt en kwamen we als Regio Stedendriehoek in het nieuws met de woondeal en het bezoek van minister-president Mark Rutte. En zeer recent - net geen 2023 meer - met de positieve uitkomst van de Regio Deal.

Boost voor Public Affairs in 2023

In 2023 is flink gewerkt aan onze zichtbaarheid en rol als gesprekspartner voor Rijk, provincies en andere regio's. De samenwerking met andere Oost-Nederlandse regio's en de provincies is flink versterkt in 2023.

Om onze regio stevig op de kaart te zetten, zijn we voor lobbyactiviteiten regelmatig te vinden in Den Haag en Brussel. Zo waren we bij commissiedebatten over het rapport Elke Regio Telt. In oktober bezochten we de European Week of Regions and Cities, waar we de relaties met Europarlementariërs en deelnemers van andere regio's en provincies versterkten. Ook waren we aanwezig op bijeenkomsten van het Europese netwerk H2 Valleys, waar we als regio lid van zijn om innovaties op het gebied van waterstof te stimuleren.

Lobbythema's in 2023

Prioriteit ging in 2023 naar personen- en goederenvervoer per spoor en waterbereikbaarheid (Logistiek ecosysteem A1/IJssel). We bliezen de A1-alliantie nieuw leven in, werkten aan een position paper en roadmap voor lobby voor goede randvoorwaarden voor de binnenvaart in de Stedendriehoek. Ook de aanvraag van de Regio Deal is met lobbyactiviteiten ondersteund.

Lobbydossiers voor (groene) waterstof en Human Capital zijn in ontwikkeling. In mei 2023 brachten we een 'waterstofwerkbezoek' aan Groningen Seaports en tijdens het eerdergenoemde bezoek aan Brussel organiseerden we met andere regio's een werklunch over de toegang die Oost-Nederland wil tot waterstofinfrastructuur.

Om het thema Human Capital te ondersteunen, stuurden we de provincies en het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid lobbybrieven over het belang van en de inzet van regionale Ontwikkelfondsen. Juist omdat onze brede arbeidsaanpak goed werkt – in korte tijd hielpen we duizenden inwoners en werkgevers – zijn we natuurlijk warm voorstander van doorgaande cofinanciering om hiermee door te kunnen gaan.

Regio op de kaart in verkiezingstijd

Speciale gebeurtenissen waarop we hebben ingespeeld/gereageerd, waren onder meer de Provinciale Statenverkiezingen in maart 2023 en de coalitievormingen die daarop volgden.

Zo stuurden we lobbybrieven naar statenleden en gedeputeerden. Ook boden we met samenwerkingspartners en andere regio's het Gelders regionaal manifest aan, met daarin een pleidooi voor het agenderen van belangrijke thema's voor onze regio. We spraken ook in tijdens een Statenvergadering. En voor de nieuw gekozen en geïnstalleerde provinciale volksvertegenwoordigers en bestuurders organiseerden we introductiebijeenkomsten en werkbezoeken. In de zomer van 2023 viel het kabinet en werden Tweede Kamerverkiezingen uitgeschreven. In de aanloop daarnaartoe hebben we samen met andere regio's in Oost-Nederland en de provincies input geleverd voor de verkiezingsprogramma's van verschillende partijen. Alle gekozen Kamerleden kregen van ons een felicitatiebrief, mét de uitnodiging voor een werkbezoek in 2024 waar positief op is gereageerd.

(Net)werkbijeenkomsten in de Stedendriehoek!

In februari 2023 nodigden we belangrijke stakeholders uit om naar ons toe te komen. In de Zwitsalhal in Apeldoorn bruiste het tijdens onze regioconferentie en minister-president Mark Rutte nam onze nieuwe uitvoeringsagenda in ontvangst en ging in gesprek met studenten.

Ook andere ministers wisten onze regio te vinden. Zo ondertekende Hugo de Jonge in februari 2023 in Zutphen de woondeal Regio Stedendriehoek en in april 2023 bezocht Hanke Bruins Slot onze regio. Ook Rob Jetten en Vivian Heijnen wisten onze regio te vinden.

Natuurlijk ontmoeten we elkáár ook graag. Als samenwerkende gemeenten en partners gaan we bij elkaar op werkbezoek. We bezochten daarnaast in 2023 samen evenementen als de opening van de containerterminal in de Deventer haven, het EK Baanwielrennen in Apeldoorn en het Bokbierfestival in Zutphen.

2.0.3 Wat heeft het gekost?

(Programma 1 in de begroting 2023)

Gemeente Apeldoorn verzorgt de financiële administratie en de controltaak voor Regio Stedendriehoek. De manager bedrijfsvoering van de regio coördineert en stemt interne en externe informatie af.

In 2023 vielen de kosten onder de noemer PR Stedendriehoek 39k hoger uit. Een deel in verband met extra bijeenkomsten (12k) die voor rekening van de samenwerkende gemeenten kwamen. Per saldo betekent dit voor programma 1 een overschrijding van 27k. Dit komt door de extra communicatiekosten die we moesten maken voor de naamswijziging en positionering van de regio (17k). De extra kosten van de accountant worden veroorzaakt dat in 2023 de interimcontrole is verplaatst naar het eind/begin van het jaar, waardoor facturen in 2023 deels zijn verwerkt, alsmede de extra kosten voor een sisa verklaring voor een van de subsidies.

De onderschrijding in kosten voor het bureau (121k) komen doordat vacatures niet direct ingevuld werden (78k), een lagere huur (26k) en lagere kosten voor de financiële dienstverlening vanuit Apeldoorn (14k) en bankkosten (3k). De bijdrage van gemeenten aan de regio is lager (111k) doordat de inzet van de mobiliteitsfunctionaris uit beschikbare middelen is betaald. Ook ontvingen we 2k minder aan bijdrage in de personeelskosten vanuit de Regionale Energie Strategie. Verder was in de begroting 2023 geen rekening gehouden met een renteopbrengst van 26k en een bijdrage voor de huur (17k) van de Strategische Board. Per saldo komen we uit op een onderschrijding van 51k.

Bestuur en bureau

Omschrijving	Rekening 2022	Begroting 2023	Rekening 2023
Totaal PR Stedendriehoek	68.047	103.603	143.326
Totaal Bureau Stedendriehoek	911.328	1.526.985	1.405.014
Totaal lasten	979.375	1.630.588	1.548.340

Omschrijving	Rekening 2022	Begroting 2023	Rekening 2023
Bijdrage gemeenten (PR en bureau)	966.780	1.453.078	1.341.761
Bijdragen gemeenten VNG congres en EWRC	-	-	12.896
Bijdrage RES	-	30.838	28.281
Overige opbrengsten	44.820	-	25.809
Bijdrage huur & diensten Strategische Board	-	-	16.633
Totaal baten	1.011.600	1.483.916	1.425.380

Omschrijving	Rekening 2022	Begroting 2023	Rekening 2023
Bijdrage uit reserves/ Resultaat voorgaand boekjaar	-	146.672	146.672
Totaal mutaties in reserves	-	146.672	146.672
Saldo baten en lasten na mutaties in reserves	32.225	-	23.712

Indicatoren	Omschrijving	Primitieve begroting 2023	Definitieve begroting 2023	Realisatie 2023
Formatie	fte per 1.000 inwoners	0,01477	0,02221	0,02221
Bezetting	fte per 1.000 inwoners	0,01477	0,02221	0,02433
Apparaatskosten	kosten per inwoner	€ 2,12	€ 3,57	€ 3,34
Budget agenda	kosten per inwoner	€ 0,76	€ 0,85	€ 0,65
Kosten bestuur	kosten per inwoner	€ 0,07	€ 0,07	€ 0,12
Inhuur	kosten als % van totale loonsom + inhuur	8,58%	4,79%	18,47%
Overhead	% van totale kosten	72,01%	79,50%	81,15%

Programma 2 Agenda

Werken aan ontwikkelkansen voor een Stedendriehoek in balans

In 2023 presenteerden we onze uitvoeringsagenda 2023-2030. Daarin staan onze ambities voor de komende jaren, die we als overheden samen met ondernemers, onderwijsinstellingen en maatschappelijke organisaties uitvoeren. Dit doen we vanuit drie programma's: Slimme, Groene Verstedelijking, Vitaal Landelijk Gebied en Regionale Economie van de Toekomst. Daarnaast werken we aan drie voorwaardelijke programma's: Mobiliteit, Gebiedsontwikkeling en Energiesysteem van de Toekomst en Regionale Energiestrategie (RES).

In dit jaarverslag kijken we terug op 'overgangsjaar' 2023 waarin we al aan deze nieuwe programma's zijn gaan werken. We verwijzen daarbij terug naar de ambities en doelen zoals we die in de begroting van 2023 hebben verwoord (voor het nieuwe uitvoeringsprogramma klaar was) om zo inhoudelijk goed aan te haken bij de jaarrekening over 2023, die ook deze begrotingsopzet volgt. Vanaf volgend jaar passen we de verantwoording aan, aan de opzet van de uitvoeringsagenda.

2.1 Slimme, Groene Verstedelijking

('wonen' in begroting 2023)

Voldoende betaalbare en duurzame woningen, goede bereikbaarheid en voorzieningen: daar werken we hard aan in onze regio. Dat zie je al terug in de verschillende spoorzones zoals Noorderhaven in Zutphen, Stadscampus De Kien in Deventer en Spoorzone Apeldoorn. Op goed bereikbare locaties komen wonen, voorzieningen en leren en werken samen. Door die gebieden te versterken, groeien we als regio en blijven we aantrekkelijk als vestigingsregio voor nieuwe bedrijven en werktalent.

Wat willen we bereiken?

- Onze woningen passen qua aantallen en kwaliteit bij de vraag van de woning- en arbeidsmarkt.
- In 2030 is onze woningvoorraad met 20 duizend extra woningen gegroeid en onze ambitie is om er in 2040 nóg 20 duizend extra woningen bij te hebben.
- We bouwen tweederde van de woningen binnen de stedelijke grezen en eenderde daarbuiten.
- We zetten in op een evenwichtige balans tussen steden, kernen en landelijk gebied.
- In 2030 zijn 20 duizend woningen voorzien van een alternatieve duurzame energievoorziening.
- We voeren de regionale Woonagenda 2019-2023 en de regionale agenda 2030 uit. Beide agenda's zijn vastgesteld door de gemeenten. In de agenda's hebben we de kwalitatieve en kwantitatieve speerpunten voor wonen bepaald en vastgesteld.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Vanuit onze lobbystrategie zetten we onze regio landelijk stevig op de kaart zodat we onze woonambities kunnen realiseren – basis hiervoor is het Realisatieplan Wonen - van de regio, waarin gemeenten laten zien dat er concrete plannen klaarliggen om de woningvoorraad te laten groeien en dat het Programmaberaad Wonen die ook monitort.
- We voeren de kwantitatieve en kwalitatieve afspraken uit de geactualiseerde Woonagenda verder uit en monitoren de resultaten.
- De zeven Gelderse gemeenten in onze regio maken een nieuwe Woonagenda waarin zij kwalitatieve en kwantitatieve groeiambities opnemen.

Wat hebben we gedaan en bereikt in 2023?

Regionale woondeal ondertekend

Op 8 maart 2023 ondertekenden de zeven Gelderse gemeenten in de Stedendriehoek, minister Hugo de Jonge van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening en gedeputeerde van Provincie Gelderland Peter Kerris de Regionale Woondeal 2022-2030.

In de woondeal staan afspraken tussen regio en Rijk voor de bouw van 17 duizend nieuwe woningen. Ook staat in de deal waar we die gaan bouwen. Elke gemeente heeft in de woondeal één of meerdere sleutelprojecten benoemd. Minstens zeventig procent van alle te bouwen woningen moeten betaalbaar zijn en woningcorporaties gaan zo'n dertig procent van de woningen realiseren. We kiezen vooral voor bouwlocaties die in of bij bestaande bebouwde omgeving liggen. Inbreiding voor uitbreiding dus. Is wel sprake van uitbreiding, dan letten we goed op de goede ruimtelijke inpassing in de omgeving.

Ter voorbereiding op de Regionale Woondeal, is door bureau Fakton een analyse gedaan naar onder meer randvoorwaarden en knelpunten. We pakken de uitwerking van de woondeal in 2024 op. Het ministerie van Binnenlandse Zaken is hier ook nauw bij betrokken en we zijn in gesprek over ondersteunings- en subsidiemogelijkheden. De woondeal bleek een mooie aanjager voor verdere versterking van regionale samenwerking met corporaties. Ook werken we als gemeenten vanuit ons programma Slimme, Groene Verstedelijking intensief samen met andere partners zoals: Gelderse regio's, bouwers en ontwikkelaars, onderwijsinstellingen, provincie, ministeries, ProRail en NS Stations, waterschappen en netbeheerders.

Gemeente Deventer valt buiten de woondeal omdat die in Overijssel ligt, maar ook die bouwt nog eens 7 duizend extra woningen tot 2030. Daarmee komt het totaal aantal op 24 duizend. We kregen vanuit de woondeal 130 duizend euro subsidie van het Rijk voor woningbouwprojecten in Voorst, Heerde en Lochem.

Focus op woningen stations en andere openbaar vervoerknooppunten

In de woondeal zijn ook onze ambities voor de toevoeging van woningen aan stationslocaties en andere openbaar vervoerknooppunten opgenomen. Zo combineren we versterking en uitbouw van ons openbaar vervoersnetwerk slim met de bouw van extra woningen in de bebouwde omgeving.

Routekaart wonen en zorg

Op basis van een routekaart is een werkgroep aan de slag met een plan voor wonen en zorg (en andere specifieke woondoelgroepen).

Eerst brengen we nog beter in kaart welke huisvesting precies nodig is, om vervolgens per gemeente afspraken te maken met zorgorganisaties, zorgregio's, corporaties en gemeenten. Een stuurgroep bewaakt de regio.

Plan voor (huisvesting) arbeidsmigratie in voorbereiding

Na eerder onderzoek naar de groei van arbeidsmigratie, zijn we in 2023 gestart met een plan voor huisvesting van arbeidsmigranten in onze regio. We betrekken ook de impact van arbeidsmigratie op de regionale economie bij. We zetten in op afspraken met werkgevers en uitzendbureaus, over onder meer de randvoorwaarden voor huisvesting en de ontwikkeling van de regionale economie en arbeidsmarkt op de langere termijn.

In 2024 komen we met een aangepast, gezamenlijk plan vanuit de programma's Slimme, Groene Verstedelijking en Regionale Economie van de Toekomst.

Circulair bouwen: plan in voorbereiding

Op weg naar een uitvoeringsplan voor circulair materiaal gebruik en circulair bouwen, organiseerden we in 2023 kennissessies en inspiratiebijeenkomsten voor betrokken samenwerkingspartners zoals bouwondernemers, gemeenten en kennisinstellingen. Vanuit het programma Vitaal Landelijk Gebied stimuleren we agrariërs nu al om biobased (bouw) materiaal te produceren.

Geld voor energietransitie bestaande woningen

De werkgroep Energietransitie bestaande woningvoorraad maakt sinds 2023 onderdeel uit van het programma Slimme, Groene Verstedelijking.

De werkgroep koppelt duurzame energie-opwek aan de vraag naar duurzame energie, stimuleert samenwerking en kennisuitwisseling en plant noodzakelijke energiemaatregelen om bestaande woningen aardgasvrij te maken. Goed nieuws: vanuit het Nationaal Programma Lokale Warmtetransitie is geld beschikbaar gekomen om onze plannen te realiseren. Voor 2030 willen we minimaal 20 duizend woningen aardgasvrij hebben.

Samengevat

- In maart 2023 is de Regionale Woondeal 2022-2030 ondertekend, met afspraken tussen regio en Rijk over de bouw van 17 duizend nieuwe woningen in zeven Gelderse gemeenten, waarvan een groot deel 'sociale' en betaalbare woningen.
- Gemeente Deventer bouwt nog eens 7 duizend nieuwe woningen.
- Ambities voor inbreiding bij stations en andere openbaar vervoerknooppunten zijn opgenomen in de woondeal.
- Op basis van een routekaart werken we toe naar afspraken per gemeente over voldoende woningen voor ouderen en andere specifieke doelgroepen.
- Met het Regionale Economie van de Toekomst werken we aan een plan voor (huisvesting van) arbeidsmigranten.
- Ter voorbereiding van een plan voor circulair bouwen organiseerden we in 2023 kennis- en inspiratiebijeenkomsten voor bouwers, ontwikkelaars, kennisinstellingen en gemeenten.
- Vanuit het Nationaal Programma Lokale Warmtetransitie is geld beschikbaar gekomen om onze plannen om minimaal 20 duizend bestaande woningen aardgasvrij te maken te helpen realiseren.

2.2 Vitaal Landelijk Gebied

(‘sub-portefeuille economie’ in begroting 2023)

We willen ons prachtige landelijke buitengebied in onze regio graag mooi houden. Hoe pakken we dat aan, nu de druk op de ruimte zo groot is? Veel maatschappelijke vraagstukken hebben impact op de ruimte en op ruimtelijke kwaliteit. Denk aan de transitie van de landbouw, het stikstofvraagstuk, de roep om woningbouw en duurzame energie, de noodzaak om te zorgen voor biodiversiteit en toenemende recreatie en mobiliteit.

Om samen en in samenhang zorgvuldig keuzes te maken, werken we vanuit het Programma Vitaal Landelijk Gebied aan een goede balans tussen natuur, recreatie, werken en wonen, met een toekomstbestendig water- en bodemsysteem. Dit is een volledig nieuw programma geworden omdat de opgaven voor ons landelijke gebied heel groot zijn.

Wat willen we bereiken?

- We werken aan een beter toekomstperspectief voor de agrarische sector in onze regio (landbouwtransitie) door ‘kleine successen’ te boeken op het gebied van natuur-inclusieve landbouw, productie in de korte keten, duurzame recreatie en agrotourisme en een betere relatie tussen boer en burger.

Wat gaan we daarvoor doen in 2023?

- In 2023 zetten we in op het mogelijk maken van concrete projecten door de uitvoer van projecten met subsidies uit het Europese PlattelandsOntwikkelingsProgramma (POP).
- We steunen de Innovatie Coöperatie vanuit de Regio Deal.
- We maken netwerkvergaderingen mogelijk aan de Tafel Voedsel en Landschap.
- In de verantwoording hieronder volgen we de thema’s in de uitvoeringsagenda en daarin komen de doelen voor 2023 terug.

Wat hebben we gedaan en bereikt in 2023?

Gezond en robuust water- en bodemsysteem

In 2023 namen we het initiatief om samen met onder meer waterschappen te werken aan een plan voor 'water en bodem' en startten een samenwerkingsnetwerk.

Het Rijk maakte in 2022 'water en bodem sturend' voor ruimtelijke ontwikkelingen, wat betekent dat dit leidend is voor ruimtelijke programma's en gebiedsprocessen, ook in onze regio. Doel is om zo bij te dragen aan onder meer herstel van gezonde en duurzame bodem- en watersystemen, een vitale bodem en aan de bescherming van schoon en voldoende grondwater.

Leefbaar landelijk gebied

Om het landelijk gebied aantrekkelijk te houden, is goede bereikbaarheid van voorzieningen als winkels, zorg en onderwijs belangrijk. Dat is een uitdaging, vooral in de kleinere kernen. Ook de balans tussen natuur, recreatie, werken en wonen blijft een aandachtspunt.

In 2023 zochten we naar 'crossovers' binnen de programma's die bijdragen aan leefbaar landelijk gebied.

Hoge landschappelijke kwaliteit

Wij staan voor een hoge kwaliteit van ruimte en leefomgeving. Er komen veel ruimtelijke vraagstukken op ons af – van woningbouw tot klimaatadaptatie en van de landbouwtransitie tot bereikbaarheid – die ervoor zorgen dat we moeten puzzelen met onze schaarse ruimte.

Omdat er veel moet gebeuren op een klein oppervlak, zijn slimme keuzes nodig. Die geven we de komende jaren vorm vanuit ons voorwaardenscheppende programma Gebiedsontwikkeling, met de afspraken uit het regioarrangement als leidraad.

Als belangrijke input voor het regioarrangement, leverden we vanuit het programma Vitaal Landelijk Gebied in 2023 een plan van aanpak op waarin de landschappelijke kwaliteit van onze regio en versterking van ons landschappelijk netwerk in kaart wordt gebracht.

Perspectief voor agrarisch ondernemerschap

Wij steunen de Innovatie Coöperatie, een netwerk van vernieuwers in en rondom de landbouw in de Achterhoek en de Regio Stedendriehoek. Vanuit de Regio Deal ondersteunen wij deze coöperatie, die innovatie in de agrarische sector stimuleert. In 2023 dachten we mee over het toekomstbestendig maken van de organisatie en het vinden van extra financiering.

Een greep uit andere activiteiten die we in 2023 ondernamen om agrariërs te ondersteunen bij verduurzaming of de transformatie van hun bedrijf:

- leernetwerkbijeenkomsten over toekomstgerichte landbouw
- ondersteuning van gebiedscoöperaties en studiegroepen over toekomstgericht telen en de pilot 'compost'
- een studieaanbod en veldpraktijknetwerk voor toekomstgerichte, duurzame teelt
- de organisatie van een bijeenkomst voor boeren en burgers

Biobased (ver)bouwen

Van plant tot pand. Onder dat motto werken boeren met steun van onze regio aan het project Boeren voor Biobased Bouwen.

Door landbouwgebieden in te zetten voor vezelgewassen zoals hennep of vlas, kunnen boeren duurzame bouwproducten maken, de stikstofuitstoot verminderen en bijdragen aan de water- en bodemkwaliteit. Dit laatste doordat geen kunstmest en gewasbestrijdingsmiddelen worden gebruikt.

In 2023 zochten wij onder meer samenwerking met andere programma's in de Stedendriehoek (vooral op het gebied van wonen) om toepassingsmogelijkheden te verbreden.

Duurzaam voedselsysteem

Om te werken aan een duurzaam voedselsysteem hielpen we een flink aantal initiatieven van de grond vanuit het PlattelandsOntwikkelingsProgramma (POP).

Zo openden nieuwe streekwinkels (Pantry) met lokaal geproduceerde producten in de regio en komen er ook in 2024 nieuwe bij. We ondersteunden met consumentenonderzoek, een businessplan en bij de aanvraag van financiering. Boeren brengen samen met winkeliers streekproducten onder een merk in de supermarkt en werken samen in de coöperatie Van onze grond. In 2023 sloten nieuwe producenten en supermarkten aan en in 2024 volgt meer uitbreiding. We ondersteunden met markt- en gedragsonderzoek, een huisstijl en winkelpresentatie en informeerden ook andere regio's over dit concept.

Super die Boer is een initiatief van Regio Stedendriehoek, Stichting IJsselvallei Boert, Eet Bewust, Coöperatie Van Onze Grond en Stichting Pantry. Doel is om de bekendheid van lokale producten te vergroten en inwoners er – samen met ondernemers in de streek - alles over te vertellen.

In 2023 organiseerden we twee netwerkbijeenkomsten voor ondernemers en andere regionale stakeholders en lanceerden de publiekscampagne Super die Boer. Ook maakten we een onderzoek naar het voedselsysteem in de regio mogelijk, uitgevoerd door AERES Hogeschool en de Wageningen Universiteit.

Samengevat

- In 2023 ondersteunden we tal van initiatieven vanuit het PlattelandsOntwikkelingsProgramma om ons voedselsysteem te verduurzamen.
- We ondersteunden de Innovatie Coöperatie die innovatie in de agrarische branche stimuleert en dachten mee over het toekomstbestendig maken van deze organisatie.
- We ondersteunden agrariërs die stappen willen zetten, door scholing en (leer)netwerkbijeenkomsten te organiseren.
- In 2023 namen we het initiatief om samen met onder meer waterschappen te werken aan een plan voor 'water en bodem' en startten een samenwerkingsnetwerk.
- We leverden input voor het regioarrangement vanuit het ondersteunende programma Gebiedsontwikkeling.
- We ondersteunden het project Boeren voor Biobased Bouwen door samenwerking met andere programma's en door te ondersteunen bij het verbreden van toepassingsmogelijkheden voor de duurzame bouwproducten.

2.3 Regionale Economie van de Toekomst

(‘economie’ in begroting 2023)

Een sterke regionale economie en gezonde bedrijven zorgen voor werk en inkomen. Dat is belangrijk voor de bestaanszekerheid van onze inwoners. Om die te behouden en verder te ontwikkelen, moeten we continu investeren in een goed vestigingsklimaat, met speciaal oog voor de drijvende kracht van onze regionale economie: het midden- en kleinbedrijf.

Er zijn uitdagingen genoeg. Denk alleen al aan de energietransitie, digitalisering en de tekorten op de arbeidsmarkt. Daarom zetten we ook in op de beschikbaarheid van onderwijs en onderzoek, goede bereikbaarheid (ook digitaal), duurzame energiesystemen en toekomstbestendige bedrijventerreinen. Ook werken we aan betere samenwerking in de logistiek, slimmere organisatie van het goedertransport en stimuleren meer vervoer over water. Zo verbeteren we onder meer het logistieke ecosysteem A1/IJssel.

Wat willen we bereiken?

- We zetten richting 2030 grote stappen om de bestaande en nieuwe bedrijventerreinen in de regio toekomstbestendig te maken, de afspraken die gemaakt zijn in het Regionaal Programma Werklocaties worden uitgevoerd.
- Tot 2030 wordt tenminste 160 hectare bedrijventerrein uitgegeven, waarvan circa 100 hectare harde plancapaciteit en 60 hectare via nieuw te realiseren bedrijventerrein in de regio, zoals vastgesteld in de Actualisatie Regionale Programmering Werklocaties 2019 en in het Uitgifteprotocol Duurzame principes 2021.
- Naast het creëren van nieuwe woon- werkmilieus en optimale benutting van ons bestaande werkareaal, ontkomen we niet aan het feit dat de huidige uitbreidingsmogelijkheden voor bedrijventerreinen niet in evenwicht zijn met de marktvrage naar nieuwe ruimte om te ondernemen en ruimte die nodig is voor de transitie naar een circulaire economie. Om die reden herijken we onze programmeringsafspraken tot 2030 met een doorkijk naar 2040. Behoud van locaties met een hoge milieucategorie is een speerpunt.
- We werken mee aan een toekomstbestendige regionale arbeidsmarkt, clusterontwikkeling op het gebied van veiligheid en fysieke leefomgeving en de doorontwikkeling van netwerken en ecosystemen in kansrijke sectoren.

Wat gaan we daarvoor doen in 2023?

- We actualiseren het Regionaal Programma Werklocaties (RPW), dat begin 2020 is vastgesteld.
- We voeren regie op de realisatie van projecten uit de Regio Deal, onderdeel toekomstbestendige bedrijventerreinen; naast energiematregelen zijn ook klimaatadaptatiemaatregelen nodig.
- We zijn afstemmingsplatform voor de vitale arbeidsmarkt en de energieneutrale en circulaire economie.

Wat hebben we gedaan en bereikt in 2023

Op weg naar een nieuw Regionaal Programma Werklocaties

Hoeveel ruimte aan bedrijventerreinen hebben we nodig? Dat hebben we in 2023 in beeld gebracht in het rapport Ruimtevrage naar bedrijventerreinen in Regio Stedendriehoek: Actuele behoeftebepaling. Provincie Overijssel startte voor Deventer een Ruimtelijk Economische Verkenning, die in 2024 wordt afgerond.

Het rapport en de verkenning zijn een mooie basis voor onze nieuwe regionale visie Ruimte voor werk, met regionale afspraken over bedrijventerreinen die we in 2024 vastleggen in een nieuw Regionaal Programma Werklocaties. Hierin kijken we vooruit naar 2040.

Toekomstbestendige(re) bedrijventerreinen

Projecten uit de vorige Regio Deal om bedrijventerreinen toekomstbestendig te maken, zijn grotendeels afgerond. Voor de nieuwe Regio Deal-aanvraag hebben we de kansen voor verdere verduurzaming, herstructurering, revitalisering en beveiliging van bedrijventerreinen in kaart gebracht. We hebben in onze nieuwe dealaanvraag specifiek aandacht besteed aan klimaatadaptatieve maatregelen en energietransitie (Smart Energy Hubs).

In overleg met provincies Gelderland en Overijssel zijn wij als regio deelnemer geworden van het landelijke Programma Verduurzaming Bedrijventerreinen. We zijn actief betrokken geweest bij het ontwerp van een nieuwe subsidieregeling voor parkmanagement, die in het tweede kwartaal van 2024 beschikbaar is.

In augustus 2023 presenteerden we de Uitgangspuntennotitie Human Capital, gebaseerd op onze uitvoeringsagenda. Met de notitie 'onder de arm' zijn we in gesprek gegaan met diverse stakeholders, om die te vragen op welke arbeidsmarktsectoren wij ons specifiek kunnen richten. Hun input gaat mee in de Human Capital Agenda die we in 2024 maken.

Impuls voor leven lang ontwikkelen

LLO-Katalysator is een meerjarig programma waarmee onderwijsinstellingen in het middelbaar beroepsonderwijs, hogescholen en universiteiten een stevige impuls geven aan een leven lang ontwikkelen (LLO). Doel van dit groeifondsproject is om organisaties en professionals te laten aansluiten op een snel veranderende samenleving en arbeidsmarkt.

In 2023 hebben wij een aanvraag voor deelname aan de LLO-Katalysator voorbereid. Hiervoor brachten we techniek hubs, fieldlabs en digi-ecosystemen bij elkaar. Aanvankelijk wilden we inzetten op het thema 'energietransitie', maar uiteindelijk focussen we nu meer op de digitale transitie die de energietransitie ondersteunt. In maart 2024 moeten we de aanvraag indienen.

Samen sterk voor een krachtige arbeidsmarktregio

We investeerden in 2023 in verdere verbetering van de samenwerking in de arbeidsmarktregio. Samen met gemeenten en FactorWerk bespraken we hoe we regelgeving vanuit het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en Economische Zaken beter op elkaar kunnen laten aansluiten en hoe wethouders in de regio dit kunnen ondersteunen. Samen willen we ook iets doen aan onbenut arbeidspotentieel en stimuleren we onder meer de leercultuur en een leven lang ontwikkelen. Een werkgroep van de nieuwe Strategische Board draagt sinds 2023 bij aan de Human Capital Agenda die in ontwikkeling is.

Leve de logistiek!

In 2023 is het Logistiek Netwerk Stedendriehoek uitgebouwd. Dit stimuleert samenwerkingsprojecten op het snijvlak van mobiliteit, duurzaamheid, vestigingsklimaat en logistieke arbeidsmarkt.

We organiseerden drie themabijeenkomsten en regelden financiering voor verdere professionalisering van het netwerk. Tijdens het evenement Logistiek Live in november 2023 presenteerden bedrijven zich en enthousiasmeerden jongeren en zij-instromers voor een baan in de logistiek.

Voor de binnenvaart zijn we bezig met een position paper en een roadmap, die de basis vormen voor een lobbystrategie waarmee we de binnenvaart in onze regio willen versterken en verduurzamen.

Ondersteuning voor mkb: duurzamer en digitaler

Het midden- en kleinbedrijf (mkb) staat voor grote uitdagingen, ook in onze regio. Zo moeten ondernemers hun bedrijf verduurzamen en digitaliseren. Dit ondersteunen we door ondernemersgemeenschappen (kweekplaatsen) te laten bloeien. Het Ondernemershuis Deventer doet dit al heel succesvol en daarom willen wij diens vraaggerichte aanpak in de gehele regio introduceren. Zo word je, ongeacht waar je onderneemt, goed en dichtbij huis geholpen.

De Actieagenda MKB Dienstverlening van het ministerie van Economische Zaken – bedoeld om het mkb toekomstbestendig te maken - helpt ons daarbij. Vanuit deze agenda voerden we in 2023 met gemeenten Apeldoorn en

Deventer een succesvolle pilot uit en wisten meer mkb'ers te bereiken.

In 2024 presenteren we ons ontwikkelplan om te komen tot een regionale opzet en werkwijze. Dit doen we samen met het bedrijfsleven, onderwijsinstellingen en gemeenten, met Apeldoorn, Deventer en het Ondernemershuis Deventer als trekkers.

Samengevat

- We brachten in beeld hoeveel bedrijventerreinen we nodig hebben, als basis voor onze nieuwe regionale visie Ruimte voor werk en voor de afspraken die we in 2024 vastleggen in een nieuw (meerjaren) Regionaal Programma Werklocaties.
- In de nieuwe Regio Deal-aanvraag hebben we specifiek aandacht besteed aan klimaatadaptieve maatregelen en energietransitie (Smart Energy Hubs).
- We zijn deelnemer geworden van het landelijke Programma Verduurzaming Bedrijventerreinen en waren actief betrokken bij het ontwerp van een nieuwe subsidieregeling die verduurzaming van bedrijventerreinen en samenwerking versterkt, bijvoorbeeld door inzet van parkmanagement (klaar in het tweede kwartaal van 2024).
- We presenteerden de Uitgangspuntennotitie Human Capital en haalden input en feedback op bij wethouders, om mee te nemen in de Human Capital Agenda, die we in 2024 maken.
- We hebben de aanvraag voorbereid die we in maart 2024 indienen bij het groeifonds LLO-Katalysator om de digitale transitie in onze regio te ondersteunen.
- Met partners in de arbeidsmarktregio verkenden we belangrijke thema's om samen aan te werken, zoals de inzet van onbenut arbeidspotentieel en een leven lang ontwikkelen.
- We bouwden het Logistiek Netwerk Stedendriehoek uit – dit stimuleert samenwerkingsprojecten op het snijvlak van mobiliteit, duurzaamheid, vestigingsklimaat en logistieke arbeidsmarkt. Tijdens het evenement Logistiek Live in november 2023 presenteerden bedrijven zich en enthousiasmeerden we jongeren en zij-instromers voor een baan in de logistiek.
- Voor de binnenvaart zijn we bezig met een position paper die de basis vormt voor een lobbystrategie waarmee we de binnenvaart in onze regio willen versterken en verduurzamen.
- Na een succesvolle pilot met gemeenten Apeldoorn en Deventer om het midden- en kleinbedrijf gericht te ondersteunen, werken we nu met bedrijfsleven, onderwijs en gemeenten aan een ontwikkelplan om dit in de gehele regio zo te gaan doen. Apeldoorn, Deventer en het Ondernemershuis Deventer zijn de trekkers.

2.4 Mobiliteit

(‘bereikbaarheid’ in begroting 2023)

Een goede, slimme en duurzame bereikbaarheid van onze regio via weg, spoor en water is belangrijk voor onze inwoners, bedrijven, het aantrekken van arbeidskrachten en voor het verminderen van de CO₂-uitstoot. Aan goede bereikbaarheid werken móet, willen we al onze plannen zonder (extra) knelpunten in de mobiliteit realiseren. Dat doen we vanuit het voorwaardenscheppende programma Mobiliteit.

We werken aan de bereikbaarheid van/naar omliggende regio's, het verminderen van knelpunten en aan de bereikbaarheid binnen de (nieuwe) verstedelijkte gebieden. Ook willen we dat de mobiliteit veilig, slim en duurzaam is en bijdraagt aan de kwaliteit van de leefomgeving. We leggen verbinding met de thema's wonen en werken en met het organiseren van geschikte woon- en werklocaties. Samen verminderen we het autogebruik en stimuleren het fietsen.

Wat willen we bereiken?

- We zetten met onze lobby in op goede bereikbaarheid voor meer inwoners met focus op: meer banen, meer mensen 'in bereik' en kortere reistijd met omliggende economische regio's).
- Duurzamere mobiliteit (minder energieverbruik en uitstoot van schadelijke stoffen).
- Een efficiënte overgang naar slimme mobiliteit (nieuw aanbod, innovatie in mobiliteit en mobiliteitsdiensten).
- Kansen benutten voor een veilige, vitale en gezonde leefomgeving.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We voeren regionale regie op de lobbyactiviteiten van verschillende consortia van gemeenten.
- We voeren de mobiliteitsagenda 2023 uit.

Wat hebben we gedaan en bereikt in 2023?

Regionale Mobiliteitsagenda 2023-2027

In december 2022 is de regionale Mobiliteitsagenda 2023-2027 vastgesteld, die ook is opgenomen in de regionale Uitvoeringsagenda. We richten ons op:

- 1 betere bereikbaarheid van/naar omliggende regio's
- 2 verlichting van regionale knelpunten op het wegennet
- 3 betere bereikbaarheid van/in/naar de (nieuwe) verstedelijkte gebieden

1 Acties voor betere bereikbaarheid in 2023

Om de bereikbaarheid rond de zogenoemde A1-corridor te verbeteren – zowel op de weg als op het spoor – hebben we samen met de naastgelegen regio FoodValley en provincie Gelderland scherper geformuleerd welke maatregelen waarom nodig zijn. Dit 'pamflet' met daarin onze gezamenlijke kernboodschap, is ingebracht in verschillende beleidsstukken van provincie en Rijk.

Met provincies en het Rijk zijn afspraken gemaakt om de groei van het autoverkeer op de A50 te beperken. Dit kan een opstap zijn naar een uitgebreidere aanpak en in 2023 zijn hiervoor al een aantal onderzoeken gedaan naar de hoeveelheid 'korte ritten' op de A50.

In onze regio zijn treinsporen aan vernieuwing en verbreding toe. In 2023 hebben we de problemen met het goederenvervoer per spoor stevig op de kaart gezet, door input te leveren voor landelijke studies en de besluitvorming hierover. We ontvingen leden van de Tweede Kamer en het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat om onze zorgen en wensen in onze regio toe te lichten.

Op ons initiatief is een regionaal samenwerkingsnetwerk gestart om de waterbereikbaarheid van de Stedendriehoek te verbeteren. Dit lobbyt voor investeringen in onder meer havens, bruggen en kades, die dringend onderhoud nodig hebben. Ook voor de logistieke branche is een regionaal netwerk gestart (zie ook in 2.3).

2 Acties voor aanpak regionale knooppunten in 2023

Er wordt wat afgereisd in onze regio! Onze mobiliteit blijft groeien en dat leidt tot problemen op het (boven)regionale netwerk. Daarom kijken we waar we reisbewegingen efficiënter en duurzamer mogelijk kunnen maken. Wat hebben we zoal gedaan?

- Onze fietsvisie wordt geactualiseerd.
- We maakten afspraken met provincies en het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat om het fietsgebruik te stimuleren, met advies van een gedragsspecialist. In 2024 start de campagne Da's zo gefietst!
- Samen met provincie Overijssel en de regio's Twente en Zwolle stimuleren we deelmobiliteit en maakten hier ook afspraken over met het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat – zo zijn we gestart met een verkenning van de kansen voor een bovenlokaal aanbod.
- Via Smart Mobility zetten we verkeersdata en communicatietoepassingen in voor een efficiëntere en duurzamere doorstroming van het verkeer of voor andere 'slimme' toepassingen bij parkeren of laden en lossen. We ondersteun(d)en gemeenten bij digitalisering van hun verkeersdata.
- We ondersteun(d)en werkgevers bij het nemen van maatregelen voor slimme en schone mobiliteit en deelden inspirerende voorbeelden tijdens zogenoemde GRIP-bijeenkomsten en sociale media – we deden ook scans bij bedrijven en dachten gebiedsgericht mee, zoals bij De Kien in Deventer en Ecofactorij Apeldoorn.
- Onze logistiek makelaar hielp bedrijven ook in 2023 met slimme logistieke oplossingen zoals de aanschaf en het gebruik van zero-emissie voertuigen, laadinfrastructuur voor logistieke voertuigen, het verminderen van logistieke kilometers of de overstap naar vervoer over water.

Met rondetafels over mobiliteit inspireerden we in 2023 zo'n tachtig vertegenwoordigers van bedrijven uit de regio met informatie en tips voor slim en schoon reizen. De vernieuwde website slimschoonreizen.nl wordt goed bezocht. Onze webevents - waarin ervaringsdeskundigen uit de regio vertellen hoe zij GRIP krijgen op duurzame mobiliteit - trokken een paar honderd kijkers. Sommige kijkers deden dat live, maar de events zijn ook terug te kijken op de website. Na de events konden we met dertig nieuwe bedrijven en organisaties in de regio in gesprek over hun mobiliteitsaanpak.

3 Acties betere bereikbaarheid (nieuwe) verstedelijkte gebieden in 2023

Of het nu gaat om verkeer tussen dorp en stad, in en naar bestaande of nieuwe woongebieden: wij denken mee over 'andere' mobiliteit die ook bijdraagt aan de leefkwaliteit. Wandelen, fietsen, inzet van openbaar vervoer of deelmobiliteit: het is allemaal nodig als we goede bereikbaarheid én de leefbaarheid goed willen combineren. In 2023 verkenden we kansen voor nieuwe woongebieden in Apeldoorn, Deventer en Zutphen. Ook brachten we in kaart welke investeringen in mobiliteit nodig zijn voor de uitvoering van de woondeal.

Regionale werkgroep mobiliteit: afstemmen en uitwisselen

Gemeenten dragen ook individueel of samen bij aan uitvoering van onze mobiliteitsagenda. In de regionale werkgroep mobiliteit stemmen zij dit met elkaar af en wisselen kennis en ervaringen uit.

Het draait dan bijvoorbeeld om samenwerken aan regionale fietsroutes, mobiliteitshubs in gemeenten, verkeersveiligheidsmaatregelen, de aanpak van stadslogistiek-zonder-uitstoot of de aanpak voor laadinfrastructuur in gemeenten.

Samengevat

- In december 2022 is de regionale Mobiliteitsagenda 2023-2027 vastgesteld, die ook is opgenomen in de regionale Uitvoeringsagenda. We richten ons op: betere bereikbaarheid van/naar omliggende regio's, verlichting van regionale knelpunten op het wegennet en betere bereikbaarheid van/in/naar de (nieuwe) verstedelijkte gebieden.
- We betere bereikbaarheid focusten we op lobbyactiviteiten om de bereikbaarheid van de A1-corridor te verbeteren, zowel op de weg als op het spoor.
- Met provincies en het Rijk zijn afspraken gemaakt om de groei van het autoverkeer op de A50 te beperken, hiervoor is op weg naar een uitgebreidere aanpak een aantal onderzoeken gedaan.
- In 2023 hebben we de problemen met het goederenvervoer stevig op de kaart gezet door input te leveren voor landelijke studies en de besluitvorming hierover – we ontvingen leden van de Tweede Kamer en het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat om onze zorgen en wensen in onze regio toe te lichten.
- Er is een regionaal samenwerkingsnetwerk gestart om de waterbereikbaarheid van de Stedendriehoek te verbeteren. Dit lobbyt voor investeringen in onder meer havens, bruggen en kades, die dringend onderhoud nodig hebben.
- We hebben allerlei projecten en activiteiten uitgevoerd om onze mobiliteit efficiënter en duurzamer te maken.
 - Onze fietsvisie is geactualiseerd.
 - We maakten afspraken met provincies en het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat om het fietsgebruik te stimuleren en bereidden een fietscampagne voor.
 - We verkenden de kansen voor een bovenlokaal aanbod voor deelmobiliteit.
 - We ondersteunden op allerlei manieren bij de inzet van Smart Mobility.
 - We ondersteun(d)en werkgevers bij het nemen van maatregelen voor slimme en schone mobiliteit en deelden inspirerende voorbeelden tijdens zogenoemde GRIP-bijeenkomsten - we deden ook scans bij bedrijven en dachten gebiedsgericht mee, zoals bij De Kien in Deventer en Ecofactorij Apeldoorn.
 - Onze logistiek makelaar hielp bedrijven met slimme logistieke oplossingen.
- In 2023 verkenden we kansen voor slimme en groene mobiliteit voor nieuwe woongebieden in Apeldoorn, Deventer en Zutphen en brachten in kaart welke investeringen in mobiliteit nodig zijn voor de uitvoering van de woondeal.
- In de regionale werkgroep mobiliteit stemden/stemmen gemeenten hun mobiliteitsaanpak met elkaar af.

2.5 Gebiedsontwikkeling

(nieuw in uitvoeringsagenda 2023-2030)

Willen we al onze ambities in de Stedendriehoek realiseren, dan hebben we ongeveer 1,8 keer aan oppervlakte nodig. Keuzes maken is dus nodig, niet alles kan en niet alles kan overal. Het komt aan op slimme combinaties en nieuwe oplossingen bedenken. Dit ondersteunen we met ons voorwaardenscheppende programma Gebiedsontwikkeling.

Wat willen we bereiken?

Behoud van de schoonheid en kwaliteit van ons mooie landschap met alle 'transities' die impact hebben om de ruimtelijke omgeving, had zeker al onze aandacht, ook in de begroting van 2023. De uitwerking van dit thema werd veel concreter, toen het Rijk begin 2023 officieel vroeg om een 'ruimtelijke puzzel' te leggen. Hoe vinden we een oplossing voor de juiste balans tussen natuur, water, woningen en werk?

Wat gaan we daarvoor doen

Met provincie Gelderland en de waterschappen hebben we als regio afgesproken om samen te werken aan het regioarrangement, waarin we, uitgaande van vaststaand beleid voor 2030, vooruitkijken naar 2050. Dit regioarrangement is de basis voor langdurige samenwerking tussen alle overheden en is de opmaat naar concrete afspraken over de uitwerking van ruimtelijke opgaven in gebiedsprogramma's.

Wat hebben we gedaan en bereikt in 2023?

Kansen- en knelpuntennotitie

Met ambtenaren en bestuurders van onze samenwerkende gemeenten, waterschappen, provincie Gelderland hebben we voor de zomer van 2023 een kansen- en knelpuntennotitie gemaakt. Hiervoor hebben we ook afgestemd met provincie Overijssel. Om hiertoe te komen, organiseerden we 'integreerende tafels' voor provincies, regio en waterschappen.

Regioarrangement 2023 vastgesteld

De kansen- en knelpuntennotitie is verwerkt in het regioarrangement 2023, dat in december is vastgesteld door het Dagelijks Bestuur van de regio.

In dit regioarrangement staat wat wij te doen hebben om onze regio in balans verder te ontwikkelen en wat onze gezamenlijke ruimtelijke opgaven zijn tot 2050. We baseren ons op bestaand (lokaal) beleid en actualiseren de inhoud van regioarrangement regelmatig.

Het regioarrangement is de basis voor langdurige samenwerking tussen alle overheden en is de opmaat naar concrete afspraken over de uitwerking van ruimtelijke opgaven in gebiedsprogramma's.

De komende periode verkennen we deze [vijf ruimtelijke opgaven](#) verder:

- 1 Verstedelijking in balans
- 2 Ontwikkeling van de corridors A1/A50
- 3 Bevaarbaarheid IJssel
- 4 Vitaal landelijk gebied
- 5 De Veluwe

We hebben de gemeenteraden geïnformeerd over de inhoud en totstandkoming van het regioarrangement via twee raadsinformatiebrieven, een webinar en een raadsronde eind 2023.

Eind 2023 is afgesproken om begin 2024 een nieuwe gespreksronde met de individuele raden te organiseren, om de input van de raden mee te nemen in de uitwerking van het regioarrangement en in onze actualisatieronde eind 2024. Zo werken aan borging van de democratische legitimiteit en bestuurlijke betrokkenheid bij de verdere gebiedsontwikkeling in onze regio.

Samengevat

- Met ambtenaren en bestuurders van onze samenwerkende gemeenten, waterschappen, provincie Gelderland hebben we voor de zomer van 2023 een kansen- en knelpuntennotitie gemaakt.
- De kansen- en knelpuntennotitie is verwerkt in het regioarrangement 2023, dat in december is vastgesteld door het Dagelijks Bestuur van de regio. Hierin staan onze gezamenlijke ruimtelijke opgaven.
- De komende periode verkennen we deze vijf ruimtelijke opgaven verder:
 - 1 Verstedelijking in balans
 - 2 Ontwikkeling van de corridors A1/A50
 - 3 Bevaarbaarheid IJssel
 - 4 Vitaal landelijk gebied
 - 5 De Veluwe
- Gemeenteraden zijn goed geïnformeerd over het regioarrangement via twee raadsinformatiebrieven, een webinar en een raadsronde eind 2023.

2.6 Energiesysteem van de Toekomst en RES

(‘RES’ in de begroting 2023)

Sinds een aantal jaren wordt via de Regionale Energiestrategie (RES)* aan verduurzaming. Ons energiesysteem verandert door de overgang van kolen en gas naar duurzame bronnen van energie. Van centraal opwekken en verspreiden van energie (de Wereld van A) naar een mix, waarbij we ook dichterbij duurzame energie lokaal opwekken en gebruiken (de Wereld van B).

Om dit te onderstrepen, heet ons programma sinds 2023 Energiesysteem van de Toekomst en RES. De RES valt niet onder onze regiobegroting en niet onder de verantwoordelijkheid van ons Dagelijks Bestuur, maar we werken nauw samen omdat de energietransitie vanzelfsprekend een enorme impact heeft op de ontwikkeling van onze regio. We zoeken nadrukkelijk verbinding met de andere programma's die we als Regio Stedendriehoek uitvoeren, zodat we in samenhang (samen)werken en het Energiesysteem van de Toekomst in alle ruimtelijke ontwikkelingen meenemen. Integraal programmeren is ook de inzet van onze betrokkenheid bij de Gelderse Energie-Infrastructuur (GEIS) en de Energyboard, die de energie-infrastructuur ook zo goed mogelijk willen laten aansluiten bij ruimtelijke ontwikkelingen en verduurzamingsplannen – en andersom.

* Gemeente Deventer doet mee in de Regionale Energiestrategie West-Overijssel.

Wat willen we bereiken?

- In de Regionale Energie Strategie (RES) 1.0 biedt de regio het Rijk aan om in 2030 1,07 Terawattuur (TWh) duurzame energie op te wekken. Verder onderzoek en regelgeving maakt de komende jaren duidelijk hoe en waar die energie in onze regio met windmolens en zonneparken kan worden opgewekt. Hiermee draagt de regio bij aan de doelstellingen van het Klimaatakkoord om in 2030 op land 35 TWh duurzamer energie op te wekken met grootschalige projecten.
- Met het vaststellen van de RES 1.0 is de RES nog niet klaar. Tot 2030 wordt de RES tweejaarlijks geactualiseerd om de nieuwste inzichten te verwerken en te monitoren op het bod. In de zomer van 2023 wordt de RES 2.0 opgeleverd.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Eind 2021 hebben de RES partners in de (toen nog) Cleantech Regio besloten over de RES 1.0.
- Vanaf 2023 werken we aan het Plan van Aanpak voor RES 2.0 die het Nationaal Programma RES in de zomer van 2025 verwacht. Dit geeft inzicht in hoe wij de weg naar een gedragen RES 2.0 voor ons zien en we beschrijven een goed onderbouwd (en eventueel herijkt) bod. Daarmee geven we antwoord op de vraag of we de inspanningsverplichting die wij in RES 1.- zijn aangegaan om het bod van 1,07 TW/h hernieuwbare energie-opwek op land in 20230 te realiseren in stand kunnen houden.

Wat hebben we in 2023 gedaan en bereikt?

Nieuwe monitoringtool gebruikt voor voortgangsrapportage RES

Tot 2030 monitoren we de voortgang van de RES elke twee jaar: in 2023, 2025, 2027 en 2029. Wij hebben onze voortgangsrapportage op tijd aangeleverd bij het Nationaal Programma RES. Hierin hebben we gemeld dat we op koers liggen om ons bod aan het Rijk waar te maken.

Om onze gezamenlijke ambities te realiseren is wel een herijking van RES 1.0 nodig, zodat we de nieuwste inzichten en ontwikkelingen kunnen meenemen om eerder gemaakte keuzes mogelijk te heroverwegen. Denk (onder meer!) aan de netcongestie, het energiesysteem dat in transitie is, de aangescherpte voorkeur voor 'zon' en landelijke milieunormen voor wind op land. We werken aan een Plan van Aanpak voor RES 2.0.

We werken sinds 2023 met een nieuwe monitoringtool die actueel inzicht geeft in de realisatie van ons bod aan het Rijk.

Masterclass over ons veranderende energiesysteem

In september 2023 organiseerden we een speciale masterclass 'Wereld van B' voor een brede groep ambtenaren, bestuurders en maatschappelijke stakeholders in onze regio en namen ze mee in de toekomst van ons veranderende energiesysteem.

Samenwerkingsconvenant klaar voor besluitvorming

Wij werken als RES Regio Stedendriehoek binnen de gemeenschappelijke regeling van de regio. Hoe dat specifiek uitpakt voor de RES, hebben we vastgelegd in ons Samenwerkingsconvenant, dat op 29 november 2023 is vastgesteld door de Stuurgroep en daarna ter besluitvorming is gestuurd naar gemeentelijke colleges, Gedeputeerde Staten en het Dagelijks Bestuur van de RES Regio Stedendriehoek.

Plan van aanpak RES 2.0 opgeleverd (en we zijn al volop aan de slag!)

In 2023 is het Plan van Aanpak RES 2.0 opgeleverd, met daarin ons goed onderbouwde herijkte bod voor hernieuwbare energie. Dit plan wordt op 1 februari 2024 voorgelegd voor akkoord aan de Stuurgroep. Op weg hiernaartoe werken we al aan verschillende activiteiten:

- We dragen bij aan de provinciale PlanMER Windbeleid en RES.
- Samen met het Rijk kijken we naar opwek van hernieuwbare energie op rijksgronden langs en bij de A1 en A50.
- We zijn gestart met actualisatie van de Regionale Structuur Warmte (onderdeel van RES 2.0) en brengen nog beter in kaart hoe we warmtevraag en warmtebronnen bij elkaar kunnen brengen en wat de 'bovenlokale' impact is op het energiesysteem als alle gemeenten hun Transitievisies Warmte uitvoeren.
- Na eerder onderzoek maken we een gedetailleerde analyse van de situatie op het energienet – in 2023 zijn we ook gestart met het ontwikkelen van slimme, decentrale energieoplossingen voor energieopslag en -conversie.
- Aan ons programma is het Energiesysteem van de Toekomst toegevoegd en we stemmen af op andere regionale programma's uit onze uitvoeringsagenda.
- In 2023 is het Ondersteunings- en Kenniscentrum voor Energie-initiatieven (OKE) succesvol gestart. Dit centrum ondersteunt bij de ontwikkeling van decentrale energiesystemen en stimuleert Zon op Dak en helpt allerlei technische, organisatorische, financiële of juridische problemen oplossen.

Samengevat

- Wij hebben onze voortgangsrapportage op tijd aangeleverd bij het Nationaal Programma RES: we liggen op koers om ons bod aan het Rijk waar te maken.
- We werken sinds 2023 met een nieuwe monitoringtool die actueel inzicht geeft in de realisatie van ons bod aan het Rijk.
- We hebben een nieuw Samenwerkingsconvenant gemaakt: hierover besluiten gemeentelijke colleges, Gedeputeerde Staten en het Dagelijks Bestuur van de RES Regio Stedendriehoek in 2024.
- In 2023 is het Plan van Aanpak RES 2.0 opgeleverd, met daarin ons goed onderbouwde herijkte bod voor hernieuwbare energie. Dit wordt op 1 februari 2024 voorgelegd voor akkoord aan de Stuurgroep. We werken al aan verschillende activiteiten.
 - We dragen bij aan de provinciale PlanMER Windbeleid en RES.
 - Samen met het Rijk kijken we naar opwek van hernieuwbare energie op rijksgronden langs en bij de A1 en A50.
 - We zijn gestart met actualisatie van de Regionale Structuur Warmte (onderdeel van RES 2.0).
 - We maken een gedetailleerde analyse van de situatie op het energienet en werken aan slimme, decentrale energieoplossingen voor energieopslag en -conversie.
 - Aan ons programma is het Energiesysteem van de Toekomst toegevoegd en we stemmen af op andere regionale programma's uit onze uitvoeringsagenda.
 - In 2023 is het Ondersteunings- en Kenniscentrum voor Energie-initiatieven (OKE) succesvol gestart, dat helpt om allerlei problemen op te lossen die komen kijken bij de ontwikkeling van decentrale energiesystemen.

2.7 Wat heeft het gekost?

Het saldo van € 88.259 komt omdat de kosten van Mobiliteit lager uitvallen: voor een aantal geplande activiteiten kregen we onverwacht subsidie. Daarnaast worden twee activiteiten van de Regionale Economie van de Toekomst die in 2023 waren begroot, in 2024 uitgevoerd. Na instemming van de Regioraad nemen we dit op in de Reserve lopende projecten. Ook kwam er vanuit het budget Algemeen geld beschikbaar voor Gebiedsontwikkeling. In 2022 viel deze post nog onder het budget Algemeen) en Vitaal Landelijk gebied.

Agenda

Omschrijving	Rekening 2022	Begroting 2023	Rekening 2023
Bijdrage Board	70.373	72.461	72.461
Mobiliteit	77.414	118.719	86.278
Slimme, Groene Verstedelijking	13.310	10.297	13.990
Gebiedsontwikkeling	-	-	36.588
Regionale Economie van de Toekomst	27.498	50.694	29.244
Vitaal Landelijk Gebied	25.394	15.445	54.369
Algemeen	245.140	113.572	-
Totaal lasten	459.129	381.188	292.930

Omschrijving	Rekening 2022	Begroting 2023	Rekening 2023
Bijdrage gemeenten en agenda	343.472	353.661	353.661
Bijdrage Vitaal Landelijk Gebied	7.525	-	-
Bijdrage strategisch uitvoeringsagenda	53.966	-	-
Bijdrage kwartiermaker Logistiek Netwerk	2.723	27.527	27.528
Totaal baten	407.686	381.188	381.189

Omschrijving	Rekening 2022	Begroting 2023	Rekening 2023
Bijdrage uit reserves/Resultaat voorgaand boekjaar	152.515	-	-
Totaal mutaties in reserves	152.515	-	-
Saldo baten en lasten na mutaties in reserves	101.072	-	88.259

Programma 3 Mobiliteit

Mobiliteit

De Digitalisering CTR 2022 had oorspronkelijk een einddatum 31 december 2023. Inmiddels is die verlengd met een jaar, waardoor we de overige middelen tot en met 31 december 2024 kunnen inzetten. De kosten van de Werkgeversaanpak 2023 vielen lager uit dan begroot waardoor we een deel van de subsidie niet hebben gebruikt. Het Mobiliteitsproject Corridor A50 is in 2023 later gestart dan verwacht en waarschijnlijk besteden we de hiervoor begrote middelen in 2024.

Door de vrijval van de Werkgeversaanpak 2019-2021 en Slimme en schone mobiliteit 2020 die voor 2023 zijn afgewikkeld is er positief resultaat van € 77.237.

Omschrijving	Rekening 2022	Begroting 2023	Rekening 2023
Werkgeversaanpak 2019-2021*	211.020	-	-
Slimme en schone mobiliteit 2020 (excl. wga 2020)*	150.140	-	-
Digitalisering CTR 2022	-	30.000	11.220
Werkgeversaanpak 2023	-	304.000	280.738
Corridor aanpak A50	-	130.000	17.500
Totaal lasten	361.160	464.000	309.458

Omschrijving	Rekening 2022	Begroting 2023	Rekening 2023
Bijdrage / Vrijval Werkgeversaanpak 2019-2021*	211.020	-	30.772
Bijdrage / Vrijval Slimme en schone mobiliteit 2020 (excl. wga 2020)*	150.140	-	35.389
Vrijval Beter Benutten Vervolg (BBV)	-	-	11.076
Bijdrage Digitalisering CTR 2022	-	30.000	11.220
Bijdrage Werkgeversaanpak 2023	-	304.000	280.738
Bijdrage Corridor aanpak A50	-	130.000	17.500
Totaal baten	361.160	464.000	386.695

Saldo baten en lasten	-	-	77.237

* samen het maatregelenprogramma

Slimme, Groene Verstedelijking

De gelden voor de woondeal Regio Stedendriehoek 2022 en voor de bevordering in de voorfase van de woningbouw, zijn volledig besteed. De Woondeal Regio Stedendriehoek 2023 loopt in 2024 nog door en kosten waren te hoog begroot.

Omschrijving	Rekening 2022	Begroting 2023	Rekening 2023
Woondeal Regio Stedendriehoek 2022	-	64.833	64.833
Bevordering van de snelheid in de voorfase van de woningbouw	-	129.933	129.993
Woondeal Regio Stedendriehoek 2023	-	112.000	55.220
Totaal lasten	-	306.766	250.046

Omschrijving	Rekening 2022	Begroting 2023	Rekening 2023
Bijdrage Woondeal Regio Stedendriehoek 2022	-	64.833	64.833
Bijdrage Bevordering van de snelheid in de voorfase van de woningbouw	-	129.933	129.993
Bijdrage Woondeal Regio Stedendriehoek 2023	-	112.000	55.220
Totaal baten	-	306.766	250.046

Saldo baten en lasten	-	-	-

Regionale Economie van de Toekomst

Doordat de werving van de netwerkregisseur in december pas was afgerond zijn de kosten lager uitgevallen dan begroot.

Omschrijving	Rekening 2022	begroting 2023	Rekening 2023
Professionalisering Regionaal Logistiek Netwerk S3H 2023-2024	-	60.000	22.639
Totaal lasten	-	60.000	22.639

Omschrijving	Rekening 2022	Begroting 2023	Rekening 2023
Bijdrage Professionalisering Regionaal Logistiek Netwerk S3H 2023-2024	-	60.000	22.639
Totaal baten	-	60.000	22.639

Saldo baten en lasten	-	-	-

Programma 4

Uitvoeringsovereenkomsten

Uitvoeringsovereenkomsten

Voor Toekomstbestendige binnensteden en dorpskernen sloten we een uitvoeringsovereenkomst af met provincie Gelderland. Die is in 2021 afgerond en het resterende saldo is in 2022 vrijgevallen.

Vanuit de Package Deal Fiets zijn op drie bedrijventerreinen (De Mars in Zutphen, Ecofactorij in Apeldoorn en Kloosterlanden in Deventer de fietsinfrastructuur en fietsvoorzieningen bij bedrijven verbeterd en zijn een campagne en fietsprobeeracties uitgevoerd. Vooral de bedrijven SILS, Oosterberg, VDL, Grollemans, Reesink, State of Football, Vos Logistiek, Dusseldorp en Trajectum deden actief mee. Het project is in 2022 afgerond en ook financieel afgewikkeld met provincie Gelderland.

Door de vrijval van Vliegwiél Slimme & Schone Mobiliteit die voor 2023 is afgewikkeld is er positief resultaat van € 71.930.

Omschrijving	Rekening 2022	Begroting 2023	Rekening 2023
Toekomstbestendige binnensteden en dorpskernen	-	-	-
Package deal fiets	171.474	-	-
Totaal lasten	171.474	-	-

Omschrijving	Rekening 2022	Begroting 2023	Rekening 2023
Bijdrage Toekomstbestendige binnensteden en dorpskernen	13.375	-	-
Bijdrage Package deal fiets	171.474	-	-
Vrijval Vliegwiél Slimme & Schone Mobiliteit	-	-	71.930
Totaal baten	184.849	-	71.930

Omschrijving	Rekening 2022	Begroting 2023	Rekening 2023
Bijdrage uit reserves/Resultaat voorgaand boekjaar	-	-	-
Totaal mutaties in reserves	-	-	-

Saldo baten en lasten na mutaties in reserves	13.375	-	71.930

3.0

Verplichte paragrafen

3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In deze paragraaf wordt de relatie gelegd tussen weerstandscapaciteit (in hoeverre beschikt de regio over middelen en mogelijkheden om niet-begrote kosten te dekken) en de risico's waarvoor geen financiële voorzieningen zijn gevormd of die niet tot afwaardering van activa hebben geleid en die van materiele betekenis kunnen zijn in relatie tot het balanstotaal of de financiële positie.

Indien onverhoopt zich een situatie voordoet waarbij dusdanige onvoorziene "schades" optreden die niet uit regionale middelen voldaan kunnen worden zal een beroep gedaan moeten worden op de regiogemeenten.

3.1.1 Weerstandscapaciteit

De regio kent geen algemene reserve. De exploitatielasten worden jaarlijks verrekend met de gemeenten.

3.1.2 Risico

Medio 2023 is door de secretaris, de bestuursadviseur, de controller en de manager bedrijfsvoering uitvoerig stil gestaan bij de mogelijke risico's voor onze organisatie. De conclusie is dat deze zeer beperkt zijn en derhalve geen separaat management benodigd is. Er is ook geen extra financiële buffer nodig.

3.1.3 Kengetallen

De volgende kengetallen zijn voorgeschreven:

- 1 a **netto schuldquote**: de netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de medeoverheid ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Omdat er bij leningen onzekerheid kan bestaan of ze allemaal worden terugbetaald, wordt bij de berekening van de netto schuldquote onderscheid gemaakt door het kengetal zowel inclusief als exclusief de doorgeleende gelden te berekenen. Op die manier wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is én wat dat betekent voor de schuldenlast. Bij beide berekeningen worden bij de financiële activa de verstrekte leningen opgenomen. De regio heeft geen langlopende leningen meer, deze zijn in 2015 afgelost. Verder staat de Regio in principe niet "rood". Het kengetal fluctueert met het in "kas" hebben van voorschotten van subsidies.
- b netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen: zie bij a. De regio verstrekt geen leningen, daardoor wijzigt de ratio niet.
- 2 **solvabiliteitsratio**: deze ratio geeft inzicht in de mate waarin de regio in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen.
- 3 **grondexploitatie**: Grondexploitatie is geen deel van het takenpakket van de Regio Stedendriehoek.
- 4 **structurele exploitatieruimte**: deze is niet van toepassing. De structurele exploitatieruimte is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte een gemeente of provincie heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Bij de regio worden de structurele lasten jaarlijks begroot en vervolgens verrekend met de bijdrage van de gemeenten op basis van inwoneraantallen.
- 5 **belastingcapaciteit**: Belasting heffen is geen deel van het takenpakket van de Regio Stedendriehoek.

Kengetallen	Realisatie '22	Realisatie '23
Netto schuldquote	-6,93%	-9,73%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen	-6,93%	-9,73%
Solvabiliteitsratio	-24,09%	-36,59%
Grondexploitatie	nvt	nvt
Structurele exploitatieruimte	1.417.264	1.804.546
Belastingcapaciteit	nvt	nvt

3.2 Financiering

In deze paragraaf wordt nader ingegaan op het risicobeheer van de financieringsportefeuille. De Wet FiDo en regeling Ruddy zijn van toepassing.

3.2.1 Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet geeft aan het bedrag dat maximaal met korte externe middelen mag worden gefinancierd. Indien de regio boven deze limiet uit komt, moet overgegaan worden op een vaste geldlening. De kasgeldlimiet was voor het jaar 2023 bepaald op 8,2%.

Kasgeldlimiet		
Begroting 2023 primair		1.335.419
Begroting 2023 na wijziging		2.842.542
Rekening 2023		2.423.413
Percentage		8,2%
Primaire begr	Kasgeldlimiet	109.504
Begroting na BW	Kasgeldlimiet	233.088
Wettelijke ondergrens (wet FiDo)		300.000
Maximaal saldo rek cf. schatkistbankieren		1.000.000
Rekening 2023	Kasgeldlimiet	198.720

De Regio heeft geen leningen (noch kortlopend; noch langlopend). De kasgeldlimiet is in 2023 dan ook niet overschreden.

3.2.2 Renterisiconorm

De renterisiconorm bedraagt 20% van het begrotingstotaal en er geldt een wettelijke ondergrens van € 2.500.000,00.

Renterisiconorm		
Begroting 2023 primair		1.335.419
Begroting 2023 na wijziging		2.842.542
Rekening 2023		2.423.413
Percentage		20,0%
Primaire begr	Renterisiconorm	267.084
Begroting na BW	Renterisiconorm	568.508
Wettelijke ondergrens		2.500.000
Rekening 2023	Renterisiconorm	484.683

Aangezien de Regio in principe geen schulden heeft en dus ook geen rente betaalt is deze norm voor de Regio niet relevant.

3.2.3 Kredietrisicobeheer

Is niet van toepassing.

3.2.4 Relatiebeheer

De belangrijkste bankrelatie is de BNG. In december 2013 is een zogenaamde “werkrekening” geopend bij de BNG voor het schatkistbankieren, met daaraan gekoppeld een rekening bij de schatkist.

Kwartaalsaldi Schatkistrekening

Eerste kwartaal	€ 881.296
Tweede kwartaal	€ 500.498
Derde kwartaal	€ 874.629
Vierde kwartaal	€ 647.223

Liquiditeitenbeheer

De Regio in principe niet “rood”.

Administratieve organisatie liquiditeitsfunctie

De basis hiervoor is gelegd in het Treasurystatuut. Dit statuut is eind 2021 geactualiseerd. Het geactualiseerde statuut past beter bij het beperkte liquiditeitenbeheer.. Het proces betalen van een factuur is volledig beschreven.

Informatievoorziening

De regio informeert via de begroting en jaarrekening de provincie over de stand van de kasgeldlimiet.

3.3 Bedrijfsvoering

De bedrijfsvoering omvat de volgende onderdelen: personeel en organisatie, informatisering en automatisering, communicatie, financieel beheer en huisvesting.

Personeel en organisatie

Het bureau bestaat per 31 december 2023 formeel uit 10,9 fte. Deze formatie betreft de regiosecretaris, het bedrijfsbureau, het secretariaat, de lobbyist en de P.R-functie. De huidige medewerkers zijn werkzaam op basis van detachering en inhuur bij het bureau Stedendriehoek. Voor deze opzet is gekozen zodat de regio (en de regiogemeenten) in de toekomst niet langdurig de financiële lasten hoeft te dragen van personeel als gevolg van reorganisatie en ontslag. Voorts maakt de regio voor meer projectmatige werkzaamheden (“in kind”) gebruik van medewerkers van de deelnemende gemeenten.

Informatisering en automatisering

Er wordt voornamelijk gebruik gemaakt van de reguliere kantoortoepassingen en werkplekapparatuur. Dit volstaat voor de meeste taken. Deze voorzieningen worden afgenomen van de gemeente Voorst. Voor het digitale archief maakt de regio gebruik van het archiefsysteem van de gemeente Voorst. Daarbij zijn uiteraard de wettelijk geldende regels voor archivering gewaarborgd. De Regio sluit aan bij informatiebeveiligingsbeleid van de gemeente Voorst. Uiteraard maakt de regio gebruik van de technische beveiligingsmaatregelen die door de gemeente Voorst worden gebruikt.

Communicatie

Voor communicatie wordt steeds vaker de digitale variant gekozen in plaats van een boekje of andere vorm van drukwerk. Verder heeft de Regio een eigen website.

Financieel beheer

De controltaak en de financiële administratie worden verzorgd door de gemeente Apeldoorn.

In het kader van de 2e lijns interne controle (door de administratie van de gemeente Apeldoorn) zijn geen bijzonderheden geconstateerd.

Inkoop en aanbesteding

Tot voor kort volgde de Regio stedendriehoek het inkoop- en aanbestedingsbeleid van de gemeente Apeldoorn. Dit werd steeds meer als onwenselijk ervaren en heeft de Regio zijn eigen inkoop- en aanbestedingsbeleid vastgesteld. Uiteraard is dit beleid wel gebaseerd op het Apeldoornse beleid.

Verplichtingen met een contractwaarde boven de Europese aanbestedingsgrens dienen uiteraard Europees te worden aanbesteed. Voor leveringen en diensten (inclusief de inhuur van personeel) is deze grens momenteel € 215.000. Voor werken is deze grens momenteel € 5.382.000. In het inkoopbeleid is tevens opgenomen dat bij een werk tussen € 3.000.000 en € 5.382.000 sprake moet zijn van nationale aanbesteding.

Bij leveringen en diensten (incl. inhuur van personeel) met een geschatte contractwaarde tussen € 75.000 en de EU-drempel alsmede bij werken tussen € 150.000 en € 3.000.000 dient sprake te zijn van meervoudig onderhandse aanbesteding. Hierbij dient aan minimaal drie en hoogste vijf aanbieders een offerte te worden gevraagd. Deze aanbestedingsregels zijn onderdeel van de interne regelgeving van de Regio. Overtreding leidt niet tot een onrechtmatige situatie maar is wel in strijd met die interne regelgeving. Hier dient dus wel op gecontroleerd te worden.

Bij de betreffende interne controle is gebleken dat er geen verplichtingen met een contractwaarde boven de Europese aanbestedingsgrens zijn aangegaan. Er zijn wel vier leveranciers waarbij de uitgaven van 2020 t/m 25-05-2023 uitkwamen tussen het gestelde bedrag van € 75.000 en de EU-drempel van € 215.000. In dat geval dient meervoudig te worden aanbesteed (minimaal 3 offertes). Uit de interne controle is gebleken dat zulks ook het geval was.

Huisvesting

De regio is gehuisvest in Deventer in de Gasfabriek aan de Zutphenseweg 6.

Wij houden daar kantoor en maken gebruik van de faciliteiten daar met de mogelijkheid om voor omvangrijkere bijeenkomsten e.d. gebruik te maken van de gemeentehuizen van deelnemende gemeenten. Daarnaast beschikken wij door de samenwerking met de Strategische Board over een aantal werkplekken in Apeldoorn (Zwitsal) en Zutphen (Pakhuis Noorderhaven).

3.4 Rechtmatigheid

De financiële rechtmatigheid omvat het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en het misbruik- en oneigenlijk gebruikcriterium.

Voor het voorwaardencriterium bestaat de norm uit het normenkader zoals op 20-12-2023 door de Regioraad is vastgesteld.

Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van de lasten in principe onrechtmatig zijn, tenzij in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderschrijdingen van baten en onderschrijdingen van lasten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan de Regioraad zijn gemeld.

Ten aanzien van het M&O-criterium is de Notie Misbruik & Oneigenlijk van onze organisatie leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik alleen indien deze cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens komen, opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.

De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2023 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat een verantwoordingsgrens van 3% (zijnde € 72.702) is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen. Voorts is een rapporteringstolerantie van eveneens 3% gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

Integriteit

Het integriteitsbeleid is met name vastgelegd in de Notitie Misbruik & Oneigenlijk gebruik. Deze notitie is op 12 april 2023 door het Dagelijks Bestuur vastgesteld. Voorts hanteert de Regio al enige tijd een gedragscode. Uit de uitgevoerde interne controle is gebleken dat in de standaard detachings- overeenkomsten die wordt gehanteerd voor medewerkers die gedetacheerd worden vanuit de gemeenten Apeldoorn, Deventer, Voorst en Zutphen geen verwijzing naar de gedragscode is opgenomen. Wel is in drie van de vier overeenkomsten een artikel met betrekking tot geheimhouding en integriteit opgenomen en is in één overeenkomst een artikel opgenomen waarin de gedetacheerde verplicht zich te houden aan de bij de Regio geldende voorschriften en reglementen e.d. Voorts zijn door de medewerkers die vanuit de Strategische Board zijn gedetacheerd getekende gedragscodes overlegd. Er wordt derhalve wel naar de geest van de notitie gehandeld maar niet volgens de letter van de in deze notitie opgenomen procedures. De Secretaris-directeur van de Regio is geadviseerd om de betreffende gemeenten te verzoeken hun standaard detachingsovereenkomsten alsnog aan te passen of het Dagelijks Bestuur voor te stellen het beleid te wijzigen en ermee te volstaan dat gedetacheerden de gedragscode tekenen.

Er zijn in 2023 geen meldingen en/of signalen geweest van ongewenst gedrag, corruptie en/of niet-integer dan wel frauduleus handelen en/ of nalaten.

Risicomanagement

Medio 2023 is door de secretaris, de bestuursadviseur, de controller en de manager bedrijfsvoering uitvoerig stil gestaan bij de mogelijke risico's voor onze organisatie. De conclusie is dat deze zeer beperkt zijn en derhalve geen separaat risicomanagement benodigd is.

3.5 Openbaarheid

Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) in werking getreden. Dit is de opvolger van de Wet Openbaarheid van Bestuur. De Woo verplicht overheidsorganisaties om zo veel mogelijk informatie actief openbaar te maken. Vooral als het gaat over grote thema's als stikstof en wonen is het belangrijk dat overheidsorganisaties hun informatie en kennis delen. In de wet is voorgeschreven met betrekking tot welke categorieën van overheidsinformatie een bestuursorgaan actief stukken e.d. openbaar moet maken. Naar alle waarschijnlijkheid zijn niet alle elf categorieën voor de Regio Stedendriehoek van toepassing. In de eerste helft van 2023 zal een notitie omtrent de reikwijdte en toepassing van de Woo binnen de Regio Stedendriehoek aan het Dagelijks Bestuur worden voorgelegd. Voorts is in de wet voorgeschreven dat de termijn voor het afhandelen van een verzoek om informatie (voorheen WOB-verzoek) wordt verkort tot maximaal vier weken, met een mogelijke verlenging van twee weken. In 2023 is geen WOB-verzoek uit 2023 afgehandeld

4.0

Jaarrekening

4.1 Balans per 31 december 2023

ACTIVA	31-12-2023	31-12-2022
Uitzettingen met een looptijd < 1 jaar		
Vorderingen op openbare lichamen	134.833	87.792
Uitzettingen Rijks schatkist met rentetypische looptijd < 1 jaar	647.222	637.471
	<u>782.055</u>	<u>725.263</u>
Liquide middelen		
Banksaldi	16.899	26.720
Overlopende activa		
Van Europese of Nederlandse overheden nog te ontvangen bedragen	171.963	3.572
Overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen	3.900	-
	<u>175.863</u>	<u>3.572</u>
Totaal vlottende activa	192.762	30.292
TOTAAL	974.817	755.555
PASSIVA		
Eigen vermogen		
Bestemmingsreserves	-	-
Gerealiseerd resultaatw	261.138	146.672
Totaal vaste passiva	261.138	146.672
Overlopende passiva		
Nog te betalen bedragen	391.994	73.171
Netto vlottende schulden	59.910	62.340
Van Europese of Nederlandse overheden ontvangen bedragen en specifieke uitkeringen	261.775	473.372
Totaal vlottende passiva	713.679	608.883
TOTAAL	974.817	755.555

4.2 Overzicht baten en lasten 2023

Omschrijving	Begroting 2023 primitief			Begroting 2023 na wijziging			Rekening 2023			Verschillen		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
PR Stedendriehoek vermelden	72.931	72.931	-	103.603	72.931	-30.672	143.326	85.827	-57.499	39.723	12.896	-26.827
Bureau Stedendriehoek	908.827	908.827	-	1.526.985	1.410.985	-116.000	1.405.014	1.339.553	-65.461	-121.971	-71.432	50.539
Bestuur en Bureau	981.758	981.758	-	1.630.588	1.483.916	-146.672	1.548.340	1.425.380	-122.960	-82.248	-58.536	23.712
Agenda Stedendriehoek	353.661	353.661	-	381.188	381.188	-	292.930	381.189	88.259	-88.258	1	88.259
Agenda Stedendriehoek	353.661	353.661	-	381.188	381.188	-	292.930	381.189	88.259	-88.258	1	88.259
Mobiliteit	-	-	-	464.000	464.000	-	309.458	386.695	77.237	-154.542	-77.305	77.237
Slimme, Groene Verstedelijking	-	-	-	306.766	306.766	-	250.046	250.046	-	-56.720	-56.720	-
Regionale Economie van de Toekomst	-	-	-	60.000	60.000	-	22.639	22.639	-	-37.361	-37.361	-
Mobiliteit	-	-	-	830.766	830.766	-	582.143	659.380	77.237	-248.623	-171.386	77.237
Vliegwielen Slimme en Schone Mobiliteit	-	-	-	-	-	-	-	71.930	71.930	-	71.930	71.930
Uitvoeringsovereenkomsten	-	-	-	-	-	-	-	71.930	71.930	-	71.930	71.930
Saldo baten en lasten	1.335.419	1.335.419	-	2.842.542	2.695.870	-146.672	2.423.413	2.537.879	114.466	-419.129	-157.991	261.138
Bijdrage uit reserves / Resultaat voorgaand boekjaar	-	-	-	-	-146.672	146.672	-	146.672	146.672	-	-	-
Vrijval reserve overlopende projecten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Resultaat na mutaties reserves	1.335.419	1.335.419	-	2.842.542	2.842.542	-	2.423.413	2.684.551	261.138	-419.129	-157.991	261.138

4.3 Grondslagen waardering en resultaatbepaling

4.3.1 Algemeen

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders wordt vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid. Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet;
- De financiële rechtmatigheid het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:
- Voor het voorwaardencriterium bestaat de norm uit het normenkader zoals op 20 december 2023 door de regioraad is vastgesteld;
 - Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderschrijdingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan de raad zijn gemeld.
 - Ten aanzien van het M&O criterium is de nota M&O beleid van onze organisatie leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.
- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2023 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat:
 - Een verantwoordingsgrens van 3 % (zijnde € 72.702) is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
 - Een rapporteringstolerantie van € 72.702 is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

4.3.2 Balans

Vaste activa

De Regio Stedendriehoek beschikt niet over vaste activa.

Vlottende activa

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid kan een voorziening in mindering worden gebracht.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva

Vaste schulden

De Regio heeft geen vaste schulden.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en Garantstellingen

Er zijn geen leningen door ons gewaarborgd.

4.4 Toelichting op de balans

4.4.1 Vlottende activa

Uitzettingen met een looptijd < 1 jaar

Vorderingen op openbare lichamen	31-12-2023	31-12-2022
Gemeente Apeldoorn	15.893	12.100
Gemeente Brummen	13.087	14.334
Gemeente Deventer	1.312	-
Gemeente Zutphen	349	-
Gemeente Epe	874	-
Gemeente Lochem	769	-
Gemeente Heerde	753	-
Gemeente Zwolle	411	-
Waterschap Vallei en Veluwe	-	3.762
BTW	101.385	57.596
Totaal lasten	134.833	87.792

Het betreft hier de openstaande posten bij gemeenten en andere overheden op balansdatum.

Vorderingen op overige instellingen	31-12-2023	31-12-2022
Diverse debiteuren	3.900	-
Totaal lasten	3.900	-

Van Europese of Nederlandse overheden ntob	31-12-2022	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	31-12-2023
Werkgeversaanpak 2023	-	197.600	-	280.738	83.138
Bevordering van de snelheid in de voorfase van woningbouw	-	103.994	-	129.993	25.999
Woondeal 2023	-	-	-	55.220	55.220
Te ontvangen Rente Schatkist	3.572	3.572	-	7.606	7.606
Totaal	3.572	305.166	-	473.557	171.963

Uitzettingen in 's Rijkschatkist met rente typische looptijd korter dan één jaar.

Schatkistrekening looptijd < 1 jaar	31-12-2023	31-12-2022
BNG-Schatkistrekening Rijk	647.222	637.471
Totaal	647.222	637.471

Het bedrag in de schatkist is in 2023 hoger dan in 2022. Het saldo fluctueert met het in kas hebben van vooruit ontvangen subsidievoorschotten.

Liquide middelen

Banksaldi

Liquide middelen	31-12-2023	31-12-2022
BNG - regio middelen	16.899	26.720
Totaal	16.899	26.720

De regio bankiert alleen bij de BNG. Wanneer het saldo boven de € 250.000 komt vindt er automatisch een afroaming plaats van het meerdere naar de schatkistrekening.

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 3.2 financiering.

4.4.2 Vaste passiva

Eigen vermogen

Eigen Vermogen	31-12-2022	Resultaat bestemming	Toevoeging	Aanwending	Vrijval	31-12-2023
Resultaat Boekjaar	146.672	-146.672	261.138	-	-	261.138
Totaal	146.672	-146.672	261.138	-	-	261.138

Vanuit resultaatbestemming 2023 is € 146.672 bestemd voor programma 1 Personeelskosten, inhuur en naamswijziging.

Gerealiseerd resultaat 2023

Resultaat	31-12-2023	31-12-2022
Bestemming	261.138	146.672
Gerealiseerd exploitatieresultaat		
Totaal	261.138	146.672

Bestemming resultaat boekjaar 2023

In 2024 wordt aan het bestuur een voorstel voor resultaatbestemming van € 261.138 ter besluitvorming voorgelegd.

4.4.3 Vlottende passiva

Overlopende Passiva

Nog te betalen bedragen en Netto vlottende schulden.

Nog te betalen bedragen (+ vob verige instellingen)	31-12-2023	31-12-2022
Diverse loonkosten (detachering)	134.568	49.697
PR stedendriehoek (Kosten bestuurlijke bijeenkomsten)	45	-
Exploitatielasten bureau (financiële dienstverlening)	11.594	19.540
Agendabudgetten (inhuur)	13.337	3.934
Bijdragen en lidmaatschappen logistiek netwerk 2024	11.361	-
Bijdrage deelmobiliteit	10.000	-
Accountantskosten	3.000	-
Betalingen onderweg	208.089	-
Totaal	391.994	73.171

Netto vlottende schulden	31-12-2023	31-12-2022
Diverse loonkosten (inhuur en detachering)	48.313	15.554
Exploitatielasten bureau	1.986	22.133
Gemeente Voorst	8.463	-
Maatregelenpakket 2020 communicatie	-	24.653
Woondeal 2023	1.148	-
Totaal	59.910	62.340

Het betreft hier nog te betalen bedragen aan gemeenten en andere partijen op balansdatum. Onderscheid wordt gemaakt in 'nog te betalen bedragen' of 'netto vlottende schulden'. Voor de netto vlottende schulden is een factuur ontvangen met een factuurdatum voor 01-01-2024.

Het totale saldo is lager dan voorgaand jaar, omdat er actief gewerkt is aan het tijdig ontvangen en betalen van facturen.

Van Europese of Nederlandse overheidslichamen ontvangen, nog te besteden specifieke uitkeringen.

Van Europese of Nederlandse overheden vob	31-12-2022	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	31-12-2023
Beter Benutten Vervolg (BBV)	69.441	-	11.076	58.365	-
Vliegwiel Slimme & Schone Mobiliteit	71.930	-	71.930	-	-
Slimme & Schone Mobiliteit 2018	12.804	-	-	12.804	-
Slimme & Schone Mobiliteit 2020	67.184	-	65.360	1.824	-
Werkgeversaanpak 2019-2021	200.485	-	199.309	1.176	-
Digitalisering CTR 2022	24.000	-	-	11.220	12.780
Agendabudgetten (bijdrage kwartiermaker)	27.528	-	-	27.528	-
Corridor Aanpak A50	-	104.000	-	17.500	86.500
Regionale Fietscampagne	-	92.495	-	-	92.495
Professionalisering Regionaal Logistiek Netwerk S3H 2023-2024	-	70.000	-	-	70.000
Totaal	473.372	266.495	347.675	130.417	261.775

Beter benutten vervolg (BBV)

Het project Beter Benutten Vervolg (BBV) is in de zomer van 2018 afgerond. Begin 2020 zijn de subsidievaststellingen ontvangen. In 2021 is de terugbetalingsverplichting aan provincie Overijssel voldaan. Het resterende saldo wordt op de betreffende opgave nog ingezet.

Uitvoeringsovereenkomst Vliegwiel Slimme en Schone Mobiliteit (SSM)

In jaarrekening 2017 is aangegeven dat de provincie en de regio op een andere met elkaar samenwerken via zogenaamde uitvoeringsovereenkomsten. Voor de uitvoering van diverse projecten inzake Slimme en schone mobiliteit ontving de regio cofinanciering van de provincie.

Slimme & Schone Mobiliteit 2018

Het maatregelenprogramma Slimme en Schone Mobiliteit 2018 is reeds in 2020 afgerond. Het resterend bedrag is dit jaar besteed.

Slimme & Schone Mobiliteit 2020

In 2021 is gestart met het maatregelenprogramma Slimme en Schone Mobiliteit 2020. In verband met vertraging in de activiteiten vanwege corona en de lockdown konden de werkzaamheden in het project verlengd tot en met 31 december 2022. De vaststelling van het project is in 2023 ontvangen. Het resterende saldo wordt in 2024 besteed.

Werkgeversaanpak 2019-2021

Van provincie Overijssel en het Rijk heeft de beschikking betrekking op de looptijd van drie jaar. Van provincie Gelderland ontvangt de Regio een jaarlijkse bijdrage is verlengd tot en met 31 december 2022. De vaststelling van het project is in 2023 ontvangen. Het resterende saldo wordt in 2024 besteed.

Digitalisering Cleantech Regio 2022

Vanuit de provincie Gelderland is een subsidie beschikbaar voor de coördinatie digitalisering mobiliteitsdata met een looptijd tot 31 december 2024. De eerste bevoorschotting is in 2022 ontvangen de aanwending van de middelen worden in 2024 besteed.

Agendabudgetten

Van gemeente Apeldoorn, Deventer, Lochem en Zutphen is een bijdrage voor de kwartiermaker Regionaal Logistiek Netwerk in 2022 vooruit ontvangen en in 2023 besteed.

Corridor Aanpak A50

Vanuit de provincie Gelderland is een subsidie beschikbaar voor de corridor aanpak A50 met een looptijd tot 31 december 2024. De eerste bevoorschotting is in 2023 ontvangen de aanwending van de middelen worden in 2024 besteed.

Regionale Fietscampagne

Van gemeente Apeldoorn, Brummen, Deventer, Heerde, Lochem, Voorst en Zutphen is een bijdrage voor de Regionale Fietscampagne in 2023 vooruit ontvangen die in 2024/2025 zal worden ingezet.

Regionaal Logistiek netwerk

Vanuit de provincie Gelderland en Overijssel is een bijdrage voor het Regionaal Logistiek Netwerk in 2023 vooruit ontvangen die in 2024 zal worden ingezet.

4.5 Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

De huurovereenkomst met het Ondernemershuis Deventer voor de locatie op het terrein van de Gasfabriek aan de Zutphenseweg 6 in Deventer is jaarlijks op te zeggen voor een bedrag van € 8.064,- per kwartaal.

Met de gemeente Apeldoorn is een dienstverleningsovereenkomst gesloten voor de financiële dienstverlening ter grootte van maximaal € 55.491.

Met de gemeente Voorst is een dienstverleningsovereenkomst gesloten voor de ICT en Archiverings-ondersteuning ter grootte van € 36.000.

Op basis van de standaardbankverklaring van de Bank Nederlandse Gemeenten is er sprake van een kredietfaciliteit van € 300.000. De Regio Stedendriehoek maakt sporadisch en beperkt gebruik van deze faciliteit

4.6 Toelichting overzicht baten en lasten

De rekening 2023 sluit met een voordeel van € 261.138. voor mutatie reserves.

Resumé saldi rekeningkolom (behoudens afrondingen)

Programma 1 Bestuur en Bureau	23.712 V
Programma 2 Agenda Stedendriehoek	88.259 V
Programma 3 Subsidie	77.237 V
Programma 4 Uitvoeringsovereenkomsten	71.930 V
Gerealiseerd saldo baten en lasten	261.138 V
Onttrekking reserve overlopend projectbudget	- V
Vrijval reserve overlopende projecten	- V
Saldo na mutaties reserves 2023	261.138 V

Voorstel jaarrekening

Er wordt een voorstel resultaatbestemming geagendeerd voor het bestuur.

Overzicht overhead, vennootschapsbelasting, onvoorzien en algemene dekkingsmiddelen

In onderstaande tabel wordt inzicht gegeven in de overheadkosten, vennootschapsbelasting, onvoorziene posten en de algemene dekkingsmiddelen.

Algemene dekkingsmiddelen	Begroot		Realisatie	
	Progr.	Baten	Lasten	Lasten
Overhead				
Bestuur en Bureau	1		1.599.302	1.494.282
Vennootschapsbelasting	n.v.t.		n.v.t.	n.v.t.
Onvoorzien	n.v.t.		n.v.t.	n.v.t.
Algemene dekkingsmiddelen				
Bijdragen gemeenten	1/2	1.806.739		1.695.422
Bijdragen overig	1/2	58.365		111.147
		1.865.104	1.599.302	1.806.569
				1.494.282

De regio kent geen algemene dekkingsmiddelen zoals bijvoorbeeld algemene uitkering, dividend en belastingopbrengsten. De begrote uitgaven worden gedekt door bijdragen van gemeenten, welke zijn gebaseerd op het inwoneraantal. Ook kent de regio geen post onvoorzien. Om te komen tot een saldo, wordt bij de jaarrekening het resultaat per programma in beeld gebracht (programma's waaraan een gemeentelijke bijdrage is gekoppeld), een saldo berekend en het resultaat bepaald waarbij de mutaties reserves ook in beeld worden gebracht.

Bij een gerealiseerd nadeel krijgen de gemeenten een afrekening en verzoek tot bijbetaling, bij een (substantieel) gerealiseerd voordeel kan een voorstel worden gedaan tot reservering en/of tot uitbetaling. Bij subsidies is een andere dekking van toepassing (subsidies en bijdragen) en wordt niet met gemeentelijke bijdrage op basis van het inwoneraantal gerekend. Bij uitvoeringsovereenkomsten worden naast de reguliere exploitatie specifieke afspraken met gemeenten over bijdragen gemaakt, welke niet gebaseerd zijn op het inwoneraantal.

Structurele toevoegingen en onttrekkingen

De regio kent geen structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves. Buiten een reserve overlopend projectbudget zijn er geen reserves. Er vindt wel jaarlijks een onttrekking en/of storting plaats in de reserve overlopend projectbudget; echter het gaat hier om jaarlijks te bepalen mutaties, welke ter besluitvorming aan de regioraad worden voorgelegd.

Mutatie reserves

Het totale resultaat uit 2023 door middel van een begrotingswijziging toegekend voor inzet van extra inzet personeel, inhuur advies en de naamswijziging.

Omschrijving	Rekening 2022	Begroting 2023	Rekening 2023
Bijdrage Reserve overlopende projecten	152.515	146.672	146.672
Totaal baten	152.515	146.672	146.672

Omschrijving	Rekening 2022	Begroting 2023	Rekening 2023
Gerealiseerd saldo baten en lasten	146.672	-	261.138
Mutaties reserve	-	-	-
Gerealiseerd resultaat na mutaties reserves	146.672	-	261.138

4.7 Begrotingsrechtmatigheid

Verschillen en begrotingsrechtmatigheid exploitatie 2023

In het kader van begrotingsrechtmatigheid informeert de regio via financiële rapportages het bestuur over mogelijke over- en onderschrijdingen. De kosten van de producten van de regio worden immers gedekt door gemeentelijke bijdragen. In dat kader is het van belang om in deze rapportages het te verwachten saldo van het boekjaar onderbouwd bij benadering af te geven. De regio probeert zo veel mogelijk binnen het budget te blijven; dat is het beleid van de regio. In 2023 zijn geen overschrijdingen van de werkelijke lasten ten opzichte van de begroting ontstaan.

4.8 Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid Dagelijks Bestuur.

Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de Regioraad op 20-12-2023 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving nader toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de Regioraad bepaald en bedraagt 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 72.702. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2023 van de Commissie BBV van november 2023.

Bevinding.

Het Dagelijks Bestuur is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties niet rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens. De geconstateerde afwijkingen betreffen:

Onderschrijding lasten	Programma bestuur en bureau	82.248
Onderschrijding lasten	Programma agenda Stedendriehoek	88.258
Onderschrijding lasten	Programma mobiliteit	248.623
Overschrijding baten	Programma uitvoeringsovereenkomsten	71.930
Onderschrijding baten	Programma bestuur en bureau	205.208
Onderschrijding baten	Programma mobiliteit	171.386
TOTAAL BEGROTINGSCRITERIUM		867.653

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de Regioraad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het Dagelijks Bestuur ook beschreven welke actie het onderneemt om eventuele afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

4.9 Incidentele baten en lasten

Het Besluit Begroting en Verantwoording schrijft voor dat een overzicht van incidentele baten en lasten wordt opgenomen in de jaarverantwoording. Incidentele baten en lasten zijn gedefinieerd als posten die een looptijd van minder dan 3 jaar hebben. Alleen de programma's 1 Bestuur en bureau en 2 Agenda Stedendriehoek kennen structurele lasten en baten, waaronder de gemeentelijke bijdragen. De besteding van de gelden op programma 2 is echter wel incidenteel. De regioraad stelt jaarlijks de agenda vast waaraan uitvoering wordt gegeven.

Incidentele baten en lasten	Programma	Begroot		Realisatie	
		Baten	Lasten	Baten	Lasten
Agenda Stedendriehoek	2	-	381.188	27.528	292.930
Mobiliteit	3	464.000	464.000	309.458	386.695
Slimme, groene verstedelijking	3	306.766	306.766	250.046	250.046
Regionale economie van de toekomst	3	60.000	60.000	22.639	22.639
Uitvoeringsovereenkomsten	4	-	-	71.930	-
Bijdrage uit reserves		146.672	-	146.672	-
Vrijval reserves		-	-	-	-
Totaal		977.438	1.211.954	828.273	952.310

4.10 Gebeurtenissen na balansdatum

-

4.11 Overzicht taakvelden

Taakveld	Omschrijving	Begroting 2023		Jaarrekening 2023	
		Baten	Lasten	Baten	Lasten
0.1 Bestuur	Kosten bestuur	-	2.739	-	307
0.1 Bestuur	Bestuurlijke bijeenkomsten en vergaderkosten	-	7.887	-	23.404
0.1 Bestuur	Accountantskosten	-	20.660	-	30.347
0.1 Bestuur		-	31.286	-	54.058
0.4 Overhead	Communicatie	-	72.317	-	89.268
0.4 Overhead	Personeelskosten	-	1.345.504	-	1.267.360
0.4 Overhead	Kosten werkplek (automatisering, meubilair, ed.)	-	114.133	-	87.959
0.4 Overhead	Kosten controller en administratie	-	67.145	-	52.489
0.4 Overhead	Kosten betalingsverkeer	-	203	-	-2.794
0.4 Overhead		-	1.599.302	-	1.494.282
0.5 Treasury	Rente schatkistbankieren	-	-	25.809	-
0.5 Treasury		-	-	25.809	-
0.8 Overige baten en lasten	Agenda Algemeen	-	113.572	-	-
0.8 Overige baten en lasten	Bijdragen Overig	58.365	-	85.338	-
0.8 Overige baten en lasten	Bijdragen gemeenten tbv jaarlijkse exploitatie	1.806.739	-	1.695.422	-
0.8 Overige baten en lasten		1.865.104	113.572	1.780.760	-
0.10 Mutaties Reserve	Mutaties reserve	146.672	-	146.672	-
0.10 Mutaties Reserve	Vrijval reserve ten gunste van exploitatie	-	-	-	-
0.10 Mutaties Reserve		146.672	-	146.672	-
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	Resultaat rekening baten en lasten	-	-	-	261.138
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten		-	-	-	261.138
0.0 Bestuur en ondersteuning		2.011.776	1.744.160	1.953.241	1.809.478
2.1 Verkeer en vervoer	Agenda Mobiliteit	-	118.719	-	86.278
2.1 Verkeer en vervoer	Subsidies + Uitvoeringsovereenkomsten Mobiliteit	464.000	464.000	458.625	309.458
2.0 Verkeer, vervoer en waterstaat		464.000	582.719	458.625	395.736
3.1 Economische ontwikkeling	Agenda Bijdrage Board	-	72.461	-	72.461
3.1 Economische ontwikkeling	Agenda Vitaal Landelijk gebied	-	15.445	-	54.369
3.1 Economische ontwikkeling	Agenda Regionale economie van de toekomst	-	50.694	-	29.244
3.1 Economische ontwikkeling	Subsidies Regionale economie van de toekomst	60.000	60.000	22.639	22.639
3.0 Economie		60.000	198.600	22.639	178.713
8.3 Wonen en Bouwen	Agenda Slimme, groene verstedelijking	-	10.297	-	13.990
8.3 Wonen en Bouwen	Subsidies Slimme, groene verstedelijking	306.766	306.766	250.046	250.046
8.3 Wonen en Bouwen	Agenda Gebiedsontwikkeling	-	-	-	36.588
8.0 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing		-	317.063	250.046	300.624
Totaal		2.535.776	2.842.542	2.684.551	2.684.551

4.12 Wet normering topinkomens

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op Regio Stedendriehoek van toepassing zijnde regelgeving: artikel 1.2.1. h. WGR.

Het bezoldigingsmaximum in 2023 voor Regio Stedendriehoek is € 223.000 naar rato van de duur en omvang van het dienstverband.

In 2023 zijn door de Regio Stedendriehoek geen salarissen betaald die boven deze norm uitkomen.

De leden van het Dagelijks en Algemeen Bestuur van de Regio Stedendriehoek, allen genoemd in paragraaf 3.1.1 van deze jaarstukken, vallen onder het begrip topfunctionaris als bedoeld in de WNT, maar werken zonder bezoldiging. De secretaris van de Regio Stedendriehoek moet eveneens worden aangemerkt als topfunctionaris als bedoeld in de WNT. De huidige secretaris, mevrouw I. Lijnema, is gedetacheerd vanuit de gemeente Apeldoorn. De omvang van de functie bedraagt 32 uur per week t/m juni 2023, daarna 36 uur per week. De kosten 2023 bedragen € 130.556 (afgerond) exclusief BTW. Op de factuur worden de totale loonkosten aan de regio in rekening gebracht exclusief de loonkosten bij langdurige ziekte.

	2022	2023
Bedragen x € 1	I. Lijnema	I. Lijnema
Functiegegevens	Secretaris	Secretaris
Kalenderjaar	2022	2023
Aanvang en einde functievervulling	[01/01] – [31/12]	[01/01] – [31/12]
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar	0,67	0,94
Dienstbetrekking	Nee	Nee
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 93.128	€ 130.556
Beloningen betaalbaar op termijn	€ -	€ -
Subtotaal	€ 93.128	€ 130.556
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 144.720	€ 209.620
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	€ 93.128	€ 130.556
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

4.13 Sisa

Sisa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 07-02-2024										
Verstrekkende	Uitkeringscode	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
IenW	E38B	Tijdelijke stimuleringsregeling veilig, doelmatig en duurzaam gebruik verkeersinfrastructuur	Sisa tussen medeoverheden		Hieronder per regel één provincie(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen	Besteding (jaar T) aan projectkosten voor het totale project	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan projectkosten voor het totale project	Eindverantwoording totale project (Ja/Nee)		
					<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E38B/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: E38B/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E38B/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E38B/04</i>		
					030004 Provincie Overijssel	€ 280.739	€ 280.739	Ja		
					Projectnaam/nummer	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per project				
					<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E38B/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E38B/06</i>				
					1 S2023-001420 Werkgeversaanpak 2023 Cleantech Regio Stedendriehoek	Ja				
					2					
					3					
					4					
					5					
6										
7										
8										
9										
10										

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de Regioraad van de gemeenschappelijke regeling Regio Stedendriehoek

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van de gemeenschappelijke regeling Regio Stedendriehoek gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van de baten en lasten over 2023 en van het vermogen van de gemeenschappelijke regeling Regio Stedendriehoek op 31 december 2023 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

De jaarrekening bestaat uit:

1. het overzicht van baten en lasten over 2023;
2. de balans per 31 december 2023;
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen;
4. de rechtmatigheidsverantwoording van het Dagelijks Bestuur over de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties over 2023;
5. de SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen;
6. het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook vallen:

- de Nederlandse controlestandaarden;
- het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado);
- de controleverordening, vastgesteld door de Regioraad op 5 juli 2023 ;
- het controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2023.

Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeenschappelijke regeling Regio Stedendriehoek zoals vereist in

- de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta);
- de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO);
- andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland.

Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Benadrukking van de onrechtmatigheden

Wij vestigen de aandacht op de Rechtmatigheidsverantwoording 2023 waarin het Dagelijks Bestuur de bedragen presenteert van de onrechtmatige baten, lasten en balansmutaties. Wij benadrukken dat het Dagelijks Bestuur de onrechtmatigheid in de verantwoording toelicht. De uitvoering over het jaar 2023 is niet in alle aangelegenheden rechtmatig geweest, aangezien de totale onrechtmatigheid boven de grens van 3% ligt. Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 24.234. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Op basis van hoofdstuk 4 van de Nota verwachtingen accountantscontrole 2023 hebben wij bij de controle van de SiSa-bijlage dezelfde materialiteit toegepast als bij de controle van de jaarrekening.

Voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie zijn de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2023.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met de Regioraad overeengekomen dat wij aan de Regioraad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de goedkeuringstolerantie rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa- of WNT-redenen relevant zijn.

Controleaanpak frauderisico's

Bij de aanvang van onze controle hebben wij een frauderisico analyse uitgevoerd. Hierbij hebben wij risico's geïdentificeerd en ingeschat op een afwijking van materieel belang op de jaarrekening als gevolg van fraude. De uitkomsten van deze frauderisico analyse zijn vertaald naar generieke en specifieke controlewerkzaamheden die onderdeel uitmaken van onze controleaanpak.

Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in het systeem van interne beheersing, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop het Dagelijks Bestuur inspeelt op frauderisico's. Ook hoe het Dagelijks Bestuur het interne beheersingssysteem monitort en de wijze waarop de Regioraad toezicht uitoefent, alsmede de uitkomsten daarvan.

Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd, en voor zover wij noodzakelijk achten, de werking getoetst van interne beheersmaatregelen gericht op het beperken van frauderisico's.

Als onderdeel van het identificeren van risico's op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening als gevolg van fraude, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en omkoping en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude.

Aangezien de opbrengsten vooral bestaan uit de bijdragen van deelnemende gemeenten, onderkennen we geen frauderisico in de opbrengstverantwoording.

In onze controle bouwen wij een element in van onvoorspelbaarheid. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving.

We hebben de beschikbare controle-informatie in overweging genomen en navraag gedaan bij relevante personen, waaronder de controller, manager bedrijfsvoering en de secretaris. Hieruit volgden geen signalen van fraude die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang.

Uit het geheel van onze werkzaamheden volgen geen signalen van aanwijzingen of vermoedens van fraude die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang.

De door ons geïdentificeerde frauderisico's en uitgevoerde specifieke werkzaamheden zijn als volgt:

Geïdentificeerd frauderisico

Het risico dat het management of het Dagelijks Bestuur maatregelen van interne beheersing doorbreekt

Controlewerkzaamheden en observaties

Het Dagelijks Bestuur en het management bevinden zich in een unieke positie om fraude te plegen, omdat ze in staat zijn de administratieve vastleggingen te manipuleren en frauduleuze financiële overzichten op te stellen door interne beheersingsmaatregelen te doorbreken die anderszins effectief lijken te werken.

Wij hebben specifiek aandacht besteed aan de effectiviteit van de ingebouwde waarborgen in de processen met betrekking tot handmatige journaalposten. We hebben een aantal memoriaalboekingen gecontroleerd op basis van de omvang en de omschrijving.

Wij hebben bij de controlewerkzaamheden specifieke aandacht gehad voor eventuele manipulatie of bovenmatige bemoeienis van het management bij de totstandkoming van cijfers en belangrijke toelichtingen.

Wij hebben geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude vastgesteld met betrekking tot het overschrijven van interne beheersingsmaatregelen door het Dagelijks Bestuur of het management.

Het risico dat schattingsposten onterecht door het management of het Dagelijks Bestuur beïnvloed worden

Wij hebben specifieke controles uitgevoerd op het opstellen van schattingen zoals voorzieningen. Wij hebben getoetst of de gehanteerde uitgangspunten en veronderstellingen adequaat zijn. Wij hebben in het bijzonder aandacht gehad voor het inherente risico van vooringenomenheid van het management bij deze schattingen.

Wij hebben geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude vastgesteld met betrekking tot het maken van schattingen.

Het risico dat inkoopfacturen betaald worden, zonder dat hier een prestatie tegenover staat

Wij hebben de opzet, het bestaan en de werking van de interne beheersingsmaatregelen geëvalueerd die bedoeld zijn om het risico op fraude te beperken met betrekking tot het leveren van de prestaties van de ingekochte goederen en diensten. Wij hebben door middel van een deelwaarneming vastgesteld dat de levering van goederen/diensten voor de onderzochte gevallen heeft plaatsgevonden overeenkomstig de inkoopfacturen.

Wij hebben geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude vastgesteld met betrekking tot de inkoop.

Het risico dat betaalbatches ongeautoriseerd worden aangepast en naar verkeerde bankrekeningnummers wordt betaald

Wij hebben de opzet, het bestaan en de werking van de interne beheersingsmaatregelen geëvalueerd die bedoeld zijn om het risico op fraude te beperken bij het aanmaken van betalingen. Aanvullend hebben we data-analyse gedaan op alle bankmutaties.

Wij hebben geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude vastgesteld met betrekking tot de inkoop.

Controleaanpak veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie

De Regioraad heeft in de regeling van de Regio Stedendriehoek vastgelegd (artikel 29) dat aan een batig saldo een bestemming specifiek voor de Regio Stedendriehoek kan worden gegeven. Alle overige lasten worden verdeeld over de deelnemende gemeenten (artikel 29 lid 6). Daarmee worden de financiële risico's afgewenteld op de deelnemende gemeenten.

Het Dagelijks Bestuur geeft in de paragraaf Weerstandsvermogen aan dat er geen financiële risico's zijn onderkend in de organisatie. Er is geen personeel in dienst, er zijn geen vaste activa in bezit en de complexiteit van de IT-omgeving is beperkt.

Daarnaast hebben wij beoordeeld of de paragraaf Weerstandsvermogen alle relevante informatie bevat, waarvan wij tijdens onze controle kennis hebben gekregen. Voor het overige hebben wij inlichtingen ingewonnen bij het Dagelijks Bestuur over de kennis van risico's na de periode van de verrichte risicoanalyse. Uit onze werkzaamheden blijkt dat het door het Dagelijks Bestuur gegeven inzicht aanvaardbaar is.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2023 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6 sub a WNT en artikel 5 lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

De jaarstukken omvatten andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het Dagelijks Bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten

Ingevolge artikel 213 lid 3 (b) Gemeentewet hebben wij onderzocht of de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen als bedoeld in artikel 17 Financiële-verhoudingswet (hierna: de specifieke uitkeringen) rechtmatig tot stand zijn gekomen. In de jaarrekening is verantwoordingsinformatie opgenomen over deze specifieke uitkeringen (de SiSa-bijlage).

Naar ons oordeel zijn de baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2023 met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - Regeling Informatieverstrekking SiSa.

Het Dagelijks Bestuur is verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen, in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - de Regeling Informatieverstrekking SiSa. In dit kader is het Dagelijks Bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het Dagelijks Bestuur noodzakelijk acht om de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

e info@stolwijkkelderman.nl

Postbus 595

7000 AN Doetinchem

www.stolwijkkelderman.nl

kvk 09197964

btw NL0075.20.992.B.01

iban NL10ABNA0446421928

Het is onze verantwoordelijkheid een redelijke mate van zekerheid te krijgen voor ons oordeel ingevolge artikel 213 lid 3 (b) Gemeentewet. Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder

- de Nederlandse controlestandaarden,
- het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado)
- de Nota Verwachtingen Accountantscontrole 2023, zoals opgenomen in de Nota procedure aanlevering SiSa-verantwoordingsinformatie 2023 in bijlage 2 van de Regeling Informatieverstrekking SiSa.

Wij hebben bij de controle van de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen dezelfde materialiteit toegepast als bij de controle van de jaarrekening.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren of de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het Dagelijks Bestuur voor de jaarrekening

Het Dagelijks Bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader en voor het getrouw toelichten van de financiële rechtmatigheid in de jaarrekening.

In dit kader is het Dagelijks Bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het Dagelijks Bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het Dagelijks Bestuur de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen en afwegen of de gemeenschappelijke regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Het Dagelijks Bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de financiële risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Verantwoordelijkheden van de Regioraad voor de jaarrekening

Het Regioraad is verantwoordelijk voor het vaststellen van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid en het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met

- de Nederlandse controlestandaarden;
- het Bado;
- de controleverordening, vastgesteld door de Regioraad op 5 juli 2023 ;
- het Controleprotocol WNT 2023;
- ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het Dagelijks Bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het Dagelijks Bestuur gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat de gemeenschappelijke regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan omtrent de financiële positie. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen echter van materiële betekenis zijn voor de financiële positie van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling, rekening houdend met de invloed daarop van de aard en de significantie van de activiteiten van uitvoeringsorganisaties ten behoeve van de gemeenschappelijke regeling. Op basis hiervan hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden ten aanzien van deze uitvoeringsorganisaties.

Wij communiceren met de Regioraad onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Doetinchem, 19 april 2024

Stolwijk Kelderman Accountants Fiscalisten

w.g. mw. H.G.J. de Feiter-Aalderink RA

Regio
Stedendriehoek

Apeldoorn • Deventer • Zutphen

Begroting

2025

Regio
Stedendriehoek

Apeldoorn • Deventer • Zutphen

Inhoudsopgave

1.	Voorwoord	3
2.	Algemene ontwikkelingen	4
3.	Uitgangspunten en kaderstelling	7
4.	Begroting 2025: toelichting per programma	8
4.1	Programma 001 Uitvoeringsagenda 2023-2030	8
4.1.1	Toelichting	8
4.1.2	De plannen voor 2025	8
4.1.3	Kosten: wat gaat het programma 1 kosten?	12
4.2	Programma 002 Strategische Board, lobby en communicatie	13
4.2.1	Toelichting	13
4.2.2	De plannen voor 2025	13
4.2.3	Kosten: wat gaat het programma 2 kosten?	16
4.3	Programma 003 Bestuur en organisatie	17
4.3.1	Toelichting	17
4.3.2	De plannen voor 2025	17
4.3.3	Kosten: wat gaat het programma 3 kosten?	18
4.4	Resultaat	19
5.	Recapitulatie op programmaniveau en meerjarenperspectief 2025-2028	20
6.	Paragrafen	21
6.1	Weerstandvermogen en risicobeheersing	21
6.1.1	Weerstandscapaciteit	21
6.1.2	Risico	21
6.1.3	Kengetallen	21
6.2	Financiering	22
6.2.1	Kasgeldlimiet	22
6.2.2	Renterisiconorm	23
6.2.3	Kredietrisicobeheer	23
6.2.4	Relatiebeheer	23
6.3	Bedrijfsvoering	23
6.4	Verbonden partijen	24
6.5	Rechtmatigheid	24
	Bijlagen	26
1.	Taakveldenoverzicht 2025	27
2.	Staat van personele lasten	28
3.	Overzicht reserves en van overheidswege ontvangen gelden	29
4.	Bijdragen deelnemende gemeenten voor begroting 2025	29
5.	Balans jaarstukken 2023	30
6.	Niet uit balans blijvende verplichtingen	31

Voorwoord

Beste lezer,

'De cost gaet voor de baet uyt' is een bekend oud-Nederlands gezegde. Vrij vertaald: om winst te maken zul je eerst moeten investeren. Dit was de eerste zin uit mijn voorwoord vorig jaar. We zijn een jaar verder en kijk eens wat er geïnvesteerd is en wat het nu al heeft opgeleverd. De versterking van de organisatie en samenwerking heeft als 'winst' een Regio Deal van 20 miljoen euro opgeleverd. Dat geeft ons de kans om extra grote investeringen te doen in onze regio. Daarnaast zijn we aan de slag met 'verstedelijking in balans', wat een mooie en noodzakelijke impuls geeft aan onze regio en onze regionale samenwerking versterkt. Zoals demissionair minister de Jonge zegt (vrij vertaald): "Als Rijk wenden we de steven ook naar het oosten. De regio stedendriehoek biedt ruimte. Dit betekent groei voor de regio in balans met de Veluwe en de IJssel."

Gemeenten hebben elkaar meer dan ooit hard nodig. Helemaal nu de financiële positie van veel gemeenten in het ravijnjaar 2026 nijpend wordt. Juist dan is het zaak om de uitdagingen waar we als gemeenten voor staan samen het hoofd te bieden. We zijn meer en meer een ondernemende, netwerkende regio van acht gemeenten die met het onderwijs, bedrijven en tal van andere partners werken aan de toekomst. En we worden gelukkig steeds meer gezien, hier in het Oosten.

Onze inspanningen worden mogelijk gemaakt door gemeenschapsgeld, en het is van essentieel belang dat we duidelijk voor ogen houden welke middelen we gezamenlijk inzetten en welke resultaten we hiermee behalen. Deze informatie vindt u in deze begroting 2025. Door efficiënt en effectief te blijven werken, houden we de begroting op hetzelfde niveau als in 2024, op de indexering na. En dat terwijl de uitdagingen die op onze regio afkomen steeds groter worden. Als regio zijn we op weg naar 500.000 inwoners, 250.000 werkenden en 50.000 bedrijven. Niet als doel op zich maar als noodzakelijke stap om onze voorzieningen in de toekomst te kunnen behouden. Dat betekent een flink aantal woningen erbij, investeringen in mobiliteit en economie terwijl we gelijktijdig inzetten op het versterken van onze prachtige leefomgeving en een vitaal landelijk gebied.

Op naar een mooi 2025, met goede keuzes voor de toekomst van onze mooie regio Stedendriehoek. Laten we het met z'n allen waarmaken.

Namens het Dagelijks Bestuur van de Regio Stedendriehoek,

Ron König (voorzitter)

Ineke Lijnema (secretaris / directeur)

2. Algemene ontwikkelingen

Regio Stedendriehoek maakt het waar

Een sterke regio is een regio die hoog scoort op brede welvaart. Om het niveau van onze brede welvaart vast te houden en te versterken, hebben we elkaar nodig. Als Regio Stedendriehoek zijn we een groeiregio; we groeien gestaag richting 500.000 inwoners. Deze schaal van 500.000 inwoners is nodig om ons voorzieningenniveau op peil te houden. We gaan voor een regio in balans op grote maatschappelijke thema's van leefbaarheid. We willen leven in een aantrekkelijk gebied met goede scholen, winkels, groen, openbaar vervoer, sportfaciliteiten, huisvesting voor iedereen, cultuur en zorg. We willen dat bedrijven van klein tot groot hier kunnen vestigen en groeien. Dat vraagt om ruimte, goede vakmensen, goede fysieke en digitale bereikbaarheid en goed onderwijs. En alles moet een plek vinden in goede balans met ons mooie maar kwetsbare landschap van Veluwe en IJssel. Hoe we werken aan die doelen staat uitgewerkt in de Uitvoeringsagenda 2023-2030. Gestaag werken we door aan de realisatie ervan. Door een stevig regionaal netwerk, een krachtige positionering, een wederkerige samenwerkingsrelatie met het Rijk en het binnenhalen van extra financiële middelen. Met als doel het waarmaken van de belofte van brede welvaart voor al onze inwoners en ondernemers.

Regio blijft aan belang toenemen

Vorig jaar schreven we al dat de regio aan belang toeneemt. Dat beeld is het afgelopen jaar niet veranderd. Het Rijk legt grote keuzevraagstukken en ontwikkelopgaven via de provincies bij de regio neer; vraagstukken die ertoe doen voor de inwoners van Nederland en daarmee ook voor de inwoners van onze regio. Deze opgaven gaan onder meer over verstedelijking, landelijk gebied, mobiliteit, arbeidsmarkt en energietransitie. De omvang en complexiteit van de opgaven maakt samenwerking tussen overheid, ondernemers, onderwijs- en kennisinstellingen en allerlei maatschappelijke organisaties noodzakelijk. En dat vraagt om een robuuste regionale organisatie die relevante partijen aan elkaar verbindt, aanjaagt en ondersteunt om zo tot gezamenlijke koersbepaling te komen en oplossingen te vinden voor de maatschappelijke uitdagingen waar we als regio voor staan.

Als regio hebben we daar het afgelopen jaar flinke stappen in gezet, met een Strategische Board die het Algemeen Bestuur adviseert, een raadsadviescommissie i.o. die vanaf april 2023 aan de slag is en vanaf 1 juli 2024 een formele status heeft, en een nieuw ingerichte werkorganisatie die vanaf 1 januari 2024 volledig is georganiseerd langs de lijnen van de uitvoeringsagenda 2023-2030.

Ook Den Haag zette de nodige stappen met het rapport 'Elke regio telt'. In het rapport roepen de Raad voor de Leefomgeving en Infrastructuur, de Raad voor Volksgezondheid en Samenleving en de Raad voor het Openbaar Bestuur het kabinet op het regionaal beleid te wijzigen en zich niet alleen te richten op regio's die al sterk zijn. In de kabinetsreactie onderschrijft minister Bruins Slot de uitkomsten en noemt ze de samenwerking met de regio's essentieel.

Die samenwerking tussen Rijk en regio heeft in 2024 een enorme impuls gekregen door de toekenning van de Regio Deal Sterker in 3D, waarmee het Rijk €20 miljoen investeert in onze regio. In de loop van 2024 wordt een convenant met het Rijk gesloten, waarna de deal verder wordt ingevuld met concrete projecten en investeringen. Gaandeweg dit proces wordt duidelijk hoe de organisatie van de Regio Deal wordt vormgegeven.

Wet Gemeenschappelijke Regeling (WGR): nieuwe regeling en evaluatie

Vanaf 1 juli 2024 is naar verwachting de gewijzigde regeling operationeel. Het jaar 2025 is het eerste volledige jaar waarin de gewijzigde regeling geldt. In de nieuwe regeling is een paragraaf opgenomen over evaluatie van de regeling. Het voorstel is om dit eens in de 4 jaar te doen en ruim voor nieuwe gemeenteraadsverkiezingen. Afhankelijk van de besluitvorming in 2024, kan 2025 het jaar zijn wanneer we de evaluatie gaan uitvoeren.

Investeringsplatform

In 2023 is besloten om voor twee jaar middelen beschikbaar te stellen voor de ontwikkeling van het Investeringsplatform Regio Stedendriehoek (voor 2024 en 2025 ieder jaar € 250.000). Inmiddels is besloten om niet toe te werken naar een Investeringsplatform in 2025. De meerwaarde voor een dergelijk platform kon onvoldoende worden aangetoond. Gelijktijdig zien we wel een toenemende financiële focus op de regio's vanuit het Rijk. Daarnaast zijn in het proces van de Regio Deal veel projectinitiatieven opgehaald die niet allemaal een plek kunnen krijgen binnen de Regio Deal en zien we dat er behoefte is, met name bij de kleinere gemeenten, aan ondersteuning bij subsidieverwerving. Daarom wordt de focus op het Investeringsplatform verlegt naar het versterken van de financiële functie van de regionale werkorganisatie en het ondersteunen van kansrijke initiatieven. In de begroting 2025 is daarom geen sprake meer van het Investeringsplatform.

Ruimtelijke ontwikkelingen

a. Contourennotitie Nota Ruimte (2023)

In de in oktober 2023 verschenen contourennotitie Nota Ruimte wordt op hoofdlijnen de inhoud van de toekomstige nota ruimte geschetst. Het demissionaire kabinet wijst hierbij extra regio's aan met groeipotentie en noemt hierbij expliciet de Regio Stedendriehoek. Hier liggen meer kansen voor een verdere schaa sprong, aldus het kabinet. Als regio zijn we inmiddels gestart met de verkenning naar een 'verstedelijking in balans'. In juni 2024 vinden gesprekken met het Rijk plaats over een mogelijke verstedelijkingsstrategie voor de Regio Stedendriehoek. Dit gaat gevolgen hebben en vraagt de komende jaren inzet. Uiteraard mede afhankelijk van de wijze waarop een nieuw kabinet hier op gaat sturen. Naast de (mogelijke) verstedelijkingsstrategie (opgave 1 van het regioarrangement, werken we ook de overige ruimtelijke opgaven verder uit (de A1/A50 corridor, de doorvaarderbaarheid van de IJssel, het landelijk gebied en de Veluwe). Naar verwachting wordt in de 1^e helft van 2025 het regioarrangement 2024 vastgesteld. De inhoudelijke uitwerking van bovenstaande met betrokkenheid van de raden en het besluitvormingsproces vraagt in 2025 de nodige inzet van capaciteit en financiële middelen.

b. Grotere rol voor de regio op terrein volkshuisvesting

Het Rijk wil meer regie op wonen en volkshuisvesting. Ze stuurt hierop via de provincies en de woonregio's en maakt hierover meerjarige uitvoeringsafspraken. De samenwerking tussen Rijk, provincies, regio's, gemeenten en corporaties is het afgelopen jaar geïntensiveerd. De recent afgesloten woondeal wordt aangevuld met regionale afspraken over woonzorg, huisvesting voor ouderen en overige doelgroepen (waaronder arbeidsmigranten). Daarnaast gaat het Rijk samen met partners de nationale Woon- en Bouwagenda en de hierin genoemde programma's uitvoeren.

Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelatie (waaronder volkshuisvesting en ruimtelijke ordening valt) bereidt diverse nieuwe wetgeving voor, waaronder de Wet versterking regie volkshuisvesting (Wvrv). De Wvrv verankert de volkshuisvestelijke taak van alle overheden in de regelgeving en wordt het instrumentarium van overheden om regie te kunnen voeren. De instrumenten uit het wetsvoorstel zorgen ervoor dat overheden

meer grip hebben op hoeveel er wordt gebouwd, op welke locaties er wordt gebouwd en dat er voldoende betaalbaar wordt gebouwd. De wet verplicht gemeenten om in woonregio-verband afspraken te maken over een volkshuisvestingsprogramma en huisvestingsverordening en dit nader af te stemmen met relevante partners in de regio. Dit heeft gevolgen voor de wijze van samenwerken en intensiteit van samenwerken.

Begroting 2025

	2023	2024	2025
Programma 001 Uitvoeringsagenda 2023-2030			
Inzet Capaciteit	467.896	1.707.542	1.797.077
Slimme, groene verstedelijking	13.990	50.000	51.950
Regionale economie van de toekomst	29.244	50.000	77.925
Vitaal Landelijk Gebied	54.369	50.000	103.900
Mobiliteit	86.278	100.000	103.900
Gebiedsontwikkeling	36.588	50.000	51.950
Energiesystemen van de toekomst	-	-	15.585
Board	72.461	-	-
Algemeen	-	50.000	-
Subsidies Slimme, groene verstedelijking	250.406	-	-
Subsidies Mobiliteit	309.458	-	-
Subsidies Regionaal economie van de toekomst	22.639	-	-
Totaal	1.343.329	2.057.542	2.202.287
Programma 002 Strategische Board Lobby & Communicatie			
Inzet Capaciteit	327.121	744.365	886.937
Regionale congressen	-	100.000	101.100
Communicatie	89.268	125.000	77.925
Monitoring	-	90.000	25.000
Totaal	416.389	1.059.365	1.090.962
Programma 003 Bestuur en Organisatie			
Inzet Capaciteit	472.342	544.193	577.879
Werkplek	87.959	154.000	154.200
Control	80.042	87.000	91.611
Bestuur	23.711	15.000	15.165
Totaal	664.054	800.193	838.855
Totaal saldo lasten	2.423.772	3.917.100	4.132.104
Bijdrage gemeenten (baten)	1.695.422	3.917.100	4.132.104
Bijdragen derden	111.147	-	-
Subsidies Slimme, groene verstedelijking	250.406	-	-
Subsidies Mobiliteit	386.695	-	-
Subsidies Regionaal economie van de toekomst	22.639	-	-
Uitvoeringsovereenkomst Mobiliteit	71.930	-	-
Bijdrage uit reserves	146.672	-	-
Totaal saldo baten	2.684.911	3.917.100	4.132.104
Geraamde resultaat	261.139	-	-

3. Uitgangspunten en kaderstelling

De begroting van de Regio Stedendriehoek moet voldoen aan het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

De bijdragen van de gemeenten worden op basis van het aantal inwoners verdeeld.

In haar bestuursvergadering van 29 november 2023 heeft het Dagelijks Bestuur de kaderbrief voor de programmabegroting 2025 vastgesteld en via de colleges van de aangesloten gemeenten verzonden aan de raden. Voor de indexeringscijfers wordt aansluiting gezocht bij de indexeringsrichtlijnen van de gemeente Apeldoorn.

De volgende indexcijfers zijn voorlopig gehanteerd in de begroting 2025-2028:

	2025	2026	2027	2028
materiële index	1,011	1,022	1,022	1,022
loonkostenindex	1,053	1,046	1,046	1,046
gewogen index	1,039	1,038	1,038	1,038
huurindex	1,028	1,028	1,028	1,028

De jaarlijkse inwonersbijdrage 2025 komt uit op de volgende bedragen per gemeente:

		Apeldoorn	Brummen	Deventer	Epe	Heerde	Lochem	Voorst	Zutphen	Totaal
	inwoners dec 2023	167.191	21.105	102.781	33.283	19.214	34.314	25.215	48.510	451.613
	begroting 2025 lasten									
Uitvoeringsagenda 2023-2030	2.202.287									2.202.287
Strategische Board, Lobby en Communicatie	1.090.962									1.090.962
Bestuur en Organisatie	838.855									838.855
Totale Lasten	4.132.104									4.132.104
Totaal inwonerbijdrage 2025	4.132.104	1.529.740	193.104	940.411	304.528	175.802	313.961	230.709	443.850	4.132.104
Totaal inwonerbijdrage 2024	3.917.100	1.450.144	183.056	891.479	288.683	166.654	297.625	218.704	420.755	3.917.100
Totaal inwonerbijdrage 2023 *	2.141.051	792.012	99.972	485.330	159.096	90.774	163.057	119.479	231.332	2.141.051

* inclusief bijdrage Strategische Board Stedendriehoek

De bijdrage op basis van de voorliggende begroting 2025 ziet er dan als volgt uit.

Bijdrage per gemeente (o.b.v. inwoners 2023 CBS)				
	2025	2026	2027	2028
Apeldoorn	1.529.740	1.420.816	1.482.934	1.547.803
Brummen	193.104	179.354	187.195	195.384
Deventer	940.411	873.449	911.637	951.515
Epe	304.528	282.844	295.210	308.124
Heerde	175.802	163.284	170.422	177.877
Lochem	313.961	291.606	304.355	317.668
Voorst	230.709	214.281	223.649	233.433
Zutphen	443.850	412.246	430.269	449.091
Totaal	4.132.104	3.837.879	4.005.671	4.180.894
per inwoner	9,15	8,50	8,87	9,26

De bijdrage per inwoner bedraagt in 2025 € 9,15. Vanaf 2026 zijn de incidentele middelen voor het Investeringsplatform / Versterken financiële functie en voor de lobby niet meer van toepassing.

4. Begroting 2025: Toelichting per programma

4.1 Programma 001 Uitvoeringsagenda 2023-2030

4.1.1 Toelichting

In dit programma treft u een overzicht aan van de uitgaven die in 2025 nodig zijn om de doelen van de uitvoeringsagenda 2023-2030 te kunnen realiseren. Er wordt in 2025 gewerkt vanuit de 3 centrale programma's uit de agenda (Slimme, groene verstedelijking; Vitaal landelijk gebied en Regionale Economie van de toekomst) en 3 voorwaardenscheppende programma's (Mobiliteit, Gebiedsontwikkeling en Energiesysteem van de toekomst & RES). Bij een aantal programma's vindt u naast uitgaven ook inkomsten terug uit subsidies die ontvangen worden van de Rijksoverheid. Dit geldt met name voor de programma's Slimme, groene verstedelijking en Mobiliteit.

RES en Regio Deal

De RES valt bestuurlijk en financieel niet onder verantwoordelijkheid van de Regio Stedendriehoek. Het programma heeft een eigen begroting, de gemeente Brummen is kassier. Het programma wordt op inhoud dan ook niet beschreven in deze begroting. Energie is echter meer dan duurzame opwek. Besloten is om het programma te verbreden naar 'Energiesysteem van de Toekomst & RES'. Dit programmaonderdeel is nauw betrokken bij de ruimtelijke vertaling in het kader van het regioarrangement, valt onder verantwoordelijkheid van het Algemeen Bestuur en wordt ondersteund vanuit de regionale begroting.

Ook bij de Regio Deal Sterker in 3D is sprake van een externe kassier. Waar de kassiersrol komt te liggen en hoe de Regio Deal bestuurlijk wordt ingebed, wordt vastgelegd in het convenant tussen regio en Rijk dat medio 2024 wordt vastgesteld.

4.1.2 De plannen voor 2025

In deze paragraaf vindt u op hoofdlijnen beschreven wat centraal staat in 2025. De concrete activiteiten en resultaten vindt u terug in het jaarprogramma 2025, dat begin 2025 wordt opgeleverd.

Slimme, groene verstedelijking

Rondom wonen en volkshuisvesting is veel in beweging. De rijksoverheid wil een sterkere publieke sturing op woningbouw en volkshuisvesting. Regionaal is hierover in maart 2023 een woondeal afgesloten die voor de komende jaren als leidraad geldt en de opgave tot en met 2030 omvat. In 2025 wordt de woondeal geactualiseerd, met daarin de opgave tot en met 2035. De nieuwe woondeal is de basis voor de volkshuisvestingsprogramma's die gemeenten moeten opstellen op basis van de wet versterking regie volkshuisvesting. In de actualisatie maken de gemeenten ook afspraken over huisvesting voor ouderen en bijzondere doelgroepen. Afspraken over de omvang, verdeling over gemeenten, maar ook hoe gemeenten samen afspraken maken over de toewijzing van huisvesting. De afspraken betreffen verschillende partijen die in verschillende regionale samenwerkingsverbanden werken en soms weer anders bekostigd worden. Onderdeel is ook een (verplichte) paragraaf over toekomstbestendig bouwen. Dit gaat om de type bebouwing (bijvoorbeeld biobased bouwen) en over de woonomgeving (zoals water en bodem sturend en natuurinclusief bouwen).

Met de samenwerkende gemeenten voeren we het projectplan Nationaal Programma Lokale Warmte (NPLW) uit met de beschikbaar gestelde SPUK-middelen. Voor de bestaande bebouwing moeten gemeenten een warmteprogramma opstellen hoe onder meer de bestaande woningvoorraad van aardgas wordt gehaald. Met de NPLW-middelen kunnen we in samenhang verkennen welke mogelijkheden er zijn en waar nodig extra onderzoek uitvoeren. Vanwege de netcongestie worden maatwerkoplossingen die minder afhankelijk zijn van het elektriciteitsnetwerk steeds belangrijker.

Vitaal landelijk gebied

Voor de opgaven gezond en robuust water- en bodemsysteem en hoge landschappelijke kwaliteit gebruiken we 2024 om in beeld te brengen wat nodig is, voor 2025 willen we aan de slag met de kansrijke projecten die daadwerkelijk bijdragen tot gezond en robuust water- en bodemsysteem, groen blauwe dooradering en daarmee versterking landschap en de inbedding hiervan in gebiedsprocessen. Verder stimuleren we sturing vanuit water, bodem en landschap.

Voor het onderdeel ruimte voor agrarisch ondernemerschap gaan we door met ondersteunen agrariërs richting een toekomst bestendige landbouw.

Voor het onderdeel duurzaam voedselsysteem gaan we door met het verbinden van producenten, consumenten en overige stakeholders om lokaal voedsel sterker te agenderen en verwerking te stimuleren.

Voor het onderdeel leefbaar landelijk gebied blijven we werken aan kansrijke cross-overs binnen het werk van de regio die bijdragen aan de leefbaarheid.

Regionale economie van de toekomst

Ook in 2025 blijft de aandacht voor en behoefte aan het toekomstbestendig maken van onze bedrijventerreinen en werklocaties. Als regio werken we gezamenlijk met het georganiseerde bedrijfsleven aan een meerjarig programma gericht op samenwerking (PPS), kennisdelen, aanjagen, verhogen van de organisatiegraad en ondersteuning bij pilotprojecten. Hierbij sluiten we aan bij provinciale programma's en verwachten wij voor 2025 en 2026 een subsidie van €50.000 per jaar van de provincie Gelderland. Deze subsidies worden pas opgenomen in de begroting als ze worden toegekend.

Een goede aansluiting van de arbeidsmarkt op het MBO en HBO onderwijs is cruciaal. De in 2024 vastgestelde en breed gedragen Human Capital Agenda is voor 2025 het handvat voor onze (regionale) rol in de totstandkoming van de verbinding tussen onderwijs en arbeidsmarkt en inzet op Leven Lang Ontwikkelen.

We zetten in 2025 in op het ondersteunen en aanjagen van de samenwerking binnen de logistieke sector, gericht op o.a. verduurzaming (o.a. meer vervoer over water) en arbeidsmarkt. Hierbij versterken wij het economisch belang van de A1/A50/IJssel corridor, de logistieke sector en logistieke belangen van onze maakbedrijven. We gaan aan de slag met de actiepunten die in 2024 zijn voortgekomen uit de positon paper en roadmap van onze binnenvaart.

Het ministerie van EZK start in 2024 met een breed landelijk programma gericht op de ondersteuning van het MKB naar groene, digitale en impactvolle groei. Het programma is gericht op klein (en micro) MKB-bedrijven. De gemeenten Deventer en Apeldoorn hebben hierop een regionaal programma ontwikkeld. Vanuit de regionale

uitvoeringsorganisatie richten we ons op de toepassing van dit G40 programma voor de andere 6 gemeenten van onze regio.

Gebiedsontwikkeling

We staan als regio, net als in de rest van Nederland, voor grote ruimtelijke opgaven. Eind 2023 is het regioarrangement vastgesteld met 5 agenderende opgaven waar we als regio samen met waterschappen en twee provincies aan werken met als perspectief het jaar 2050. De opgaven zijn:

- 1. Verstedelijking in balans**, bestaande uit de integrale ontwikkeling van het bundelingsgebied in de driehoek Apeldoorn Deventer Zutphen met Voorst in het midden en de verdichtingsopgaven van de bestaande steden.
- 2. Ontwikkeling corridors A1/A50**, waarbij stedelijke groei en de ontwikkeling van mobiliteit en bereikbaarheid samen op gaan.
- 3. Bevaarbaarheid IJssel**, bevaarbaar houden van de IJssel als groot economisch belang voor de regio. In combinatie met zorgen voor hoogwaterveiligheid, landschap en aanpak van de droogte (programma Integraal Riviermanagement, hierna IRM).
- 4. Vitaal landelijk gebied**, met de transitieopgaven landbouw, water en bodem, natuur en klimaat, en vitale kernen, dorpen en buitengebied.
- 5. Veluwe**, als groot natuurgebied en waterreservoir, met opgaven voor landschap, natuur en water & bodem, en vrijetijdseconomie

In 2025 werken we aan de integratie en uitwerking van deze opgaven tot zogenaamde gebiedsprogramma's. Per gebied maken we scherp welke doelen we vooropstellen met welk doelbereik tot 2050, in samenhang met andere ruimtevragers. De verstedelijkingsopgave is een hoofdoggave die ook de andere opgaven beïnvloedt maar ook vice versa zullen de andere opgaven invloed hebben op de verstedelijkingsopgave. Denk daarbij aan mobiliteit, energie en de groenblauwe hoofdstructuur in onze regio. De eerste opgave kent een eigen governance en financiering. Voor de overige opgaven werken we vooral in kind met betrokken beleidsmedewerkers. Het beoogde budget is bescheiden voor bijeenkomsten en participatie.

Mobiliteit

De inzet op het programma Mobiliteit is gebaseerd op de regionale Mobiliteitsagenda 2023 – 2027. Voor sommige onderdelen van de agenda kan financiering worden verkregen van Rijk en provincies. Er zal waarschijnlijk sprake zijn van doorloop van enkele afspraken die voor 2024 zijn gemaakt (corridor A50, fietsstimulering). Ook zijn er kansen voor nieuwe afspraken (werkgeversaanpak, logistiek makelaar). Dit is erg onzeker vanwege de demissionaire status van het kabinet en onduidelijkheid over de Rijksbegroting voor 2025 op dit punt. Afspraken worden doorgaans pas in het BO MIRT van november gemaakt.

Voor andere onderdelen zal de regio financiering zelf moeten bewerkstelligen. Dit geldt in ieder geval voor lobby op mobiliteitsdossiers. Ook voor het vervolg op gestarte activiteiten (vervolg op fietsvisie, verkenning publiek vervoer, regionale kansen smart mobility DMI) is nog niet duidelijk of hier mede financiering op verkregen kan worden. Vooralsnog zijn dit activiteiten die de regio moet bekostigen.

Gelet op de onzekerheid voor medefinanciering door Rijk en provincies en tegelijk de grote opgave om onze regio bereikbaar te houden en de grote stappen die gezet moeten worden voor een adequaat vervoersysteem in de regio, wordt er een stevig beroep gedaan op de regiobegroting. Daarnaast is het mogelijk dat er in 2025 op onderdelen een extra beroep op gemeenten wordt gedaan voor cofinanciering als het om investeringen / grotere trajecten gaat (denk bijvoorbeeld aan een uitvoeringsvervolg op de fietsvisie en de verkenning publieke mobiliteit). Tenslotte is het van groot belang om bereikbaarheidstrajecten te starten vanuit de verstedelijkingsopgave, met financiering vanuit Rijk en provincies. Dit wordt meegenomen in het traject verstedelijking in balans.

Energiesysteem van de toekomst

De ontwikkelingen op gebied van de Energietransitie en netcongestie vraagt ook in 2025 de nodige aandacht. Mede in het licht hiervan is er veel aandacht voor groene waterstof als energiedrager en nemen de ontwikkelingen sinds enkele jaren een vlucht. De Gasunie maakt nu een start met de infrastructuur voor groene waterstof. Wij verkennen op welke wijze wij – regionale partners, ondernemers en kennisinstellingen - hierop aan kunnen sluiten, samen met andere regio's in landsdeel Oost. Ook wordt, naast aandacht voor het centrale energiesysteem en de bijbehorende infrastructuur, de ontwikkeling van decentrale energiesystemen met lokale opwek, opslag en gebruik van energie belangrijk. Vanuit dit programma wordt strategie- en beleidsvorming gefaciliteerd én worden vraag gestuurd (energie)projecten ondersteunt in de uitvoering of om tot uitvoering te komen.

Regio Deal

In 2024 is bekend geworden dat het Rijk €20 miljoen investeert in de Regio Stedendriehoek via de Regio Deal Sterker in 3D. In 2024 is het convenant met het Rijk gesloten en zijn de programmalijnen vertaald in concrete projecten. In 2025 is er sprake van een uitvoeringsorganisatie. Op het moment van schrijven van de begroting (april 2024) is nog geen zicht op hoe de uitvoeringsorganisatie eruit komt te zien en wat het voor additionele middelen uit de regiobegroting vraagt. Vanuit de Regio Deal is sprake van een management fee van 3% van €20 miljoen voor de gehele duur van de deal. De mogelijke effecten voor 2025 zijn in deze begroting niet opgenomen

4.1.3 Kosten: wat gaat het programma kosten?

omschrijving	rekening	begroting	begroting
	2023	2024	2025
lasten			
Inzet capaciteit	467.896	1.707.542	1.797.077
Slimme, groene verstedelijking	13.990	50.000	51.950
Vitaal landelijk gebied	54.369	50.000	103.900
Regionale economie van de toekomst	29.244	50.000	77.925
Mobiliteit	86.278	100.000	103.900
Gebiedsontwikkeling	36.588	50.000	51.950
Energiesysteem van de toekomst	-	-	15.585
Bijdrage Board	72.461	-	-
Algemeen	-	50.000	-
Subsidies Slimme, groene verstedelijking	250.406	-	-
Subsidies Mobiliteit	309.458	-	-
Subsidies Regionaal economie van de toekomst	22.639	-	-
Totale lasten Agenda	1.343.329	2.057.542	2.202.287

omschrijving	rekening	begroting	begroting
	2023	2024	2025
Bijdrage gemeenten agenda	793.276	2.057.542	2.202.287
Subsidies Slimme, groene verstedelijking	250.406	-	-
Subsidies Mobiliteit	386.695	-	-
Subsidies Regionaal economie van de toekomst	22.639	-	-
Uitvoeringsovereenkomst Mobiliteit	71.930	-	-
Vergoeding detachering	28.281	-	-
Bijdrage Regiodeal	-	-	-
Bijdrage kwartiermaker logistiek netwerk	27.528	-	-
Totale baten Agenda	1.580.755	2.057.542	2.202.287

Bijdrage uit reserves		-	-

Saldo	237.426	-	-

Meerjarenperspectief	2026	2027	2028
Lasten	2.010.644	2.099.898	2.193.135
Baten	2.010.644	2.099.898	2.193.135

Saldo	-	-	-

Toelichting Programma:

Het volume van de agendabudgetten is verhoogd en gebaseerd op de verdeling uit het jaarprogramma 2024.

Toelichting Bedragen Subsidies en Uitvoeringsovereenkomst:

Bij de programma's Slimme, groen verstedelijking, Mobiliteit, Economie van de toekomst en de uitvoeringsovereenkomst Mobiliteit zijn de bedragen opgenomen die in de jaarstukken 2023 verantwoord.

De subsidies over 2025 zijn nog niet bekend en zijn derhalve niet opgenomen in de begrote cijfers.

4.2 Programma 002 Strategische Board, lobby en communicatie

4.2.1 Toelichting

Het actief verbinden van regionale en bovenregionale partners aan de regionale opgaven en de positionering en profilering van onze regio door middel van lobby en communicatie zijn belangrijke taken voor de regionale werkorganisatie. Maatschappelijke opgaven pakken we immers op met de spelers die het aangaat. In dit programma vindt u de capaciteit en middelen die nodig zijn om de Regio Stedendriehoek letterlijk en figuurlijk op de juiste podia te zetten. Zichtbaarheid en herkenbaarheid bij provincies, Rijk, ondernemers, onderwijsinstellingen en anderen, zijn nodig om het voorzieningenniveau op peil te houden, te zorgen dat ondernemers weten dat ze hier goed kunnen ondernemen, dat mensen weten dat je hier leuk werk kunt doen en goed kunt vertoeven. In dit programma is ook het budget voor dataverzameling, monitoring en kennisdeling opgenomen.

4.2.2 De plannen voor 2025

In deze paragraaf vindt u op hoofdlijnen beschreven welke activiteiten we oppakken in 2025. De concrete activiteiten en resultaten vindt u terug in het jaarprogramma 2025, dat begin 2025 wordt opgeleverd.

De Strategische Board

De Strategische Board speelt een belangrijke rol in het verbinden van impactvolle regionale en bovenregionale spelers aan de regionale ambities. De Board bestaat uit een kerngroep van twintig mensen: ondernemers van klein tot heel groot, directeuren van ziekenhuizen, scholen en hogescholen, regionale branchevoorzitters en enkele lokale bestuurders. Allemaal gegrond in de regio. Ook de provincies Gelderland en Overijssel zijn betrokken. De Board denkt mee over grote thema's en opgaven in de regio. De Board profileert, inspireert en activeert om zo een aantrekkelijk vestigingsklimaat en leefklimaat aan te jagen. Zij signaleert kansen en denkrichtingen op de grote thema's voor de toekomst van de regio. De Board werkt vervolgens actief aan het uitdragen van belangen en urgenties. Ook adviseert de Strategische Board het Dagelijks/Algemeen Bestuur van de Regio.

In 2025 richten we ons op het invulling geven aan de nieuwe adviesrol van de Strategische Board die in juli 2024 met de inwerkingtreding van de nieuwe WGR vorm heeft gekregen. Daarnaast ondersteunen we de Strategische Board bij hun lobby en aanjaagrol. De werkwijze van de Strategische Board is gebaseerd op het maximaal benutten van de regionale denkkraft, door hoogwaardige kennis en inspirerende externe deskundigen te koppelen aan regionale professionals en bestuurders, die concrete strategische vraagstukken voorleggen aan de Board. Jaarlijks organiseren we drie grote plenaire bijeenkomsten voor de gehele Board en een ondernemersreis naar Den Haag. In 2025 willen we daar ook een groter event bij organiseren. Afhankelijk van het onderwerp vragen we daar ook niet Boardleden bij. Daaromheen organiseren we kleinere ontmoetingen met Boardleden en andere stakeholders in de regio op thema's. Immers onze samenwerkingen met ondernemers, onderwijs, culturele en maatschappelijke instellingen strekken verder dan de Board. In 2024 richtte de Strategische Board zich vooral op arbeidsmarkt, positionering en duurzaamheid/circulariteit. Dit wordt verder uitgewerkt.

Business development/verkenners

De ontwikkelingen in de samenleving volgen elkaar in rap tempo op. En zoals gezegd: de ambities zijn hoog, de uitdagingen enorm. De uitvoeringsagenda vormt de basis voor de inzet. Tegelijkertijd blijven we oog hebben voor

kansen en ontwikkelingen. Hiervoor is binnen de werkorganisatie een klein team van verkenners oftewel business developers actief. Veldwerkers met een spottend vermogen die in het regionale ecosysteem signalen oppikken als voedingsbodem/verrijking voor de al bestaande programma's en de uitvoeringsagenda. En andersom: de ambities van de uitvoeringsagenda vertalen naar de business cases van de regionale ondernemers en onderwijsinstellingen. Wat zij doen is relevant voor onze regio, maar niet altijd meteen terug te voeren binnen een programma. Daarnaast voeren zij ook activiteiten uit binnen de bestaande programma's. Aan het team BD/verkenner zijn ook de innovatiemakelaars van RCT Gelderland verbonden.

Lobby

Afgelopen jaar is gebleken dat externe profilering loont: de regio is in gesprek met het Rijk over een mogelijk verstedelijkingsstrategie en er is €20 miljoen binnengehaald met de Regio Deal. In 2025 blijven we vol inzetten op externe profilering en positionering. We geven verder vorm aan een Strategisch Public Affairs-plan vanuit het kernteam lobby. Dat betekent bestuurlijke en ambtelijke lobby op de prioritaire regionale lobbydossiers zoals de schaa sprong binnen onze regio met de daarbij horende thema's mobiliteit, energie, voorzieningen en economie. Maar ook de waterstofbackbone, A1-corridor en het spoorgoederenvervoer zijn lobbydossiers die we als prioritair hebben gelabeld. Dit is de basis van ons strategisch public affairs plan en vormt een samenhangend geheel waarbij de verschillende onderdelen en activiteiten elkaar versterken. We zetten verder in op het versterken de zichtbaarheid en bekendheid van de regio zodat onze lobby beter landt.

De Strategische Board speelt een belangrijke rol in de externe profilering, met name richting de provincies en Den Haag. De Boardreis naar Den Haag zetten we als jaarlijks terugkerend evenement neer om in gesprek te gaan met Kamerleden en ministeries. We zetten in op het versterken van bovenregionale lobby. Door gezamenlijk vanuit Oost-Nederland op te trekken richting Den Haag en Brussel zetten we onze belangen veel sterker op de kaart. Daarom nemen we deel aan verschillende bovenregionale netwerken en lobbytrajecten. Onderdeel van de lobby is onder andere een bezoek aan de European Week of Regions and Cities in oktober 2025. Daarnaast blijven we volgen bij welke lobbytrajecten en evenementen we samen met stakeholders op kunnen trekken of aan kunnen haken.

Communicatie

Een belangrijk doel van communicatie is het bijdragen aan de doelen van de Regio Stedendriehoek. Communicatie had dan ook een stevige rol bij het binnengaan van de Regio Deal in 2024. In 2025 geven we verder vorm aan het strategisch communicatieplan:

- Hoe promoten we onze regio als aantrekkelijke plek om te blijven of je te vestigen?
- Hoe ondersteunen we de verbinding, samenwerking en besluitvorming tussen de 3 o's in de netwerkorganisatie?
- Hoe dragen we bij aan het resultaat van de programma's?
- Hoe krijgt onze regio een relevante reputatie bij het Rijk en andere relevante partners?

Dat betekent het versterken van de relevantie, zichtbaarheid, herkenbaarheid en aantrekkingskracht van onze regio. We zetten ons daarbij in voor effectieve en efficiënte communicatie die bijdraagt aan de doelen van onze organisatie. Dat betekent nauw optrekken met de programma's en gemeenten enerzijds en anderzijds met ondernemers, onderwijs, maatschappelijke instellingen ed.

In 2025 zetten we in op het versterken van de ondersteuning van het strategisch Public Affairs-plan op communicatief gebied. Daarnaast zetten we ons in om de programma's te versterken. We communiceren over wat de Regio Stedendriehoek doet. We bewijzen zoveel mogelijk waarom het van waarde is van wat we doen met zoveel mogelijk met concrete voorbeelden. We jagen aan, inspireren en verbinden. We delen en leren van regionale succesverhalen en uitdagingen. Ook positioneren we de regio door één of meer publicaties, zoals de voortgangsrapportage of uitvoeringsagenda. We ondersteunen de regionale samenwerking door events, bijeenkomsten en door onze kanalen in te zetten om verbinding te creëren tussen alle betrokken partijen, met extra aandacht voor het betrekken en goed informeren van de gemeenteraden. Daarnaast ondersteunt het team de organisatie met alles wat maar nodig is op communicatief gebied: van het maken van communicatieplannen, het ontwikkelen en uitvoeren van public relations strategieën tot het produceren van middelen en het ondersteunen bij evenementen

Monitoring

De organisatiewijziging en uitvoeringsagenda gaven aanleiding om de bestaande monitor opnieuw in te richten, nu onder de naam Monitor Regio Stedendriehoek. Dit past bij de toenemende behoefte aan data gedreven werken en bij de behoefte om helder en transparant te rapporteren over de relatie tussen de geleverde inspanningen en investeringen, de beoogde doelen en de behaalde resultaten. Het jaar 2024 stond in het teken van het herinrichten en actualiseren van de monitor en het inrichten van de samenwerking met de datamanagers van onze gemeenten en provincies. In 2025 willen we op basis van de monitor de evaluatiecyclus en kennisdeling verder inrichten en professionaliseren.

4.2.3 Kosten: wat gaat het programma kosten?

omschrijving	rekening	begroting	begroting
	2023	2024	2025
Inzet capaciteit	327.121	744.365	886.937
Regionale Congressen	-	100.000	101.100
Communicatiekosten	89.268	125.000	77.925
Monitoring	-	90.000	25.000
Totale lasten Agenda	416.389	1.059.365	1.090.962

omschrijving	rekening	begroting	begroting
	2023	2024	2025
Bijdrage gemeenten agenda	358.890	1.059.365	1.090.962
Totale baten Agenda	358.890	1.059.365	1.090.962

Bijdrage uit reserves	90.500	-	-

Saldo	33.001	-	-

Meerjarenperspectief	2026	2027	2028
Lasten	953.514	995.682	1.039.724
Baten	953.514	995.682	1.039.724

Saldo	-	-	-

Toelichting Programma:

De inzet capaciteit wijkt af omdat de formatie is aangepast naar de hiervoor beschreven opzet in 2025, waar ook plek is voor de business development/verkenner en monitoring. In bijlage 2 zijn de wijzigingen zichtbaar in de formatie.

De Communicatiekosten zijn naar beneden aangepast omdat een aantal bijeenkomsten en activiteiten anders worden georganiseerd en ondergebracht zijn.

De Monitorkosten zijn lager begroot doordat de inhuur onder de inzet capaciteit is gebracht.

4.3 Programma 003 Bestuur en Organisatie

4.3.1 Toelichting

Het programma 003 Bestuur en organisatie is het ondersteunende programma van de Regio Stedendriehoek en geeft invulling aan de gemeenschappelijke regeling. Vanuit dit programma wordt het bestuurlijke proces rondom algemeen- en dagelijks bestuur, colleges en raden ondersteund. Primair wordt dit gedaan door de secretaris/directeur, de bestuursadviseur/strateeg en de manager bedrijfsvoering. De manager regionale samenwerking, als ondersteuner van de Strategische Board en functioneel vallend onder programma 2, sluit hierbij ook aan. Samen vormen zij het kernteam van de werkorganisatie, ondersteund door de managementassistent.

Het Algemeen Bestuur en het Dagelijks Bestuur vergaderen beiden minimaal vier per jaar. De voorbereiding van deze bestuurlijke overleggen vinden plaats via het (ambtelijke) Strategische Team, het Gemeentesecretarissenoverleg en de (bestuurlijke) Programmaberaden met bijbehorende werkgroepen. Deze laatste worden gefaciliteerd via de diverse inhoudelijke programma's (zie programma 001). Vanuit programma 003 wordt ook de ondersteuning verleend aan de Raadsadviescommissie en het overleg met de griffiers. Onder dit programma valt ook de voorbereiding en uitvoering van de financiële cyclus (kaderbrief, begroting, jaarstukken) en de bedrijfsvoering, waaronder huisvesting.

In het voorjaar van 2024 is de besluitvorming van de gewijzigde regeling voorgelegd aan alle besturen en raden. Daarnaast is in 2024 het Rekenkamerrapport van de 8 gemeentelijke rekenkamers gepubliceerd. Een groot deel van de uitkomsten van de wijziging en het rapport zijn naar verwachting in 2024 opgepakt. Een aantal zaken loopt door in 2025 of worden in 2025 opgepakt.

4.3.2 De plannen voor 2025

In 2024 is gestart met een nieuwe structuur en met een andere werkwijze. Veel aandacht gaat uit naar het inrichten en zo optimaal mogelijk laten functioneren van de multiple helix programmateams, het zo goed mogelijk ondersteunen van de vernieuwde Strategische Board, het verbinden van het regionale netwerk aan de opgaven en het aanscherpen van het verhaal van de regio ten behoeve van de profilering en positionering van de Regio Stedendriehoek op zowel landelijke als Europese schaal. Dit vraagt ook in 2025 blijvende aandacht.

Daarnaast richten we ons in 2025 op het volgende:

- Het adviseren en ondersteunen van het Algemeen en Dagelijks Bestuur en andere bestuurlijke overleggen.
- Het ondersteunen van de raadsadviescommissie en stakeholdermanagement richting de raden.
- Het vertalen van de adviezen van de Strategische Board naar de werkorganisatie.
- Het verzorgen van de financiële cyclus (jaarstukken 2024, begroting 2026, kaderbrief 2027).
- Het opleveren en uitvoeren van het jaarplan 2026 met daarin de concrete activiteiten voor 2026.
- Stakeholdermanagement provincies en het Rijk.
- Voorbereiden en uitvoeren evaluatie Regio Stedendriehoek (inclusief aanbevelingen Rekenkamercommissie).
- Uitvoering reguliere personeels- en bedrijfsvoeringstaken.

4.3.3 Kosten: wat gaat het programma kosten

omschrijving	rekening	begroting	begroting
	2023	2024	2025
Personele lasten			
Inzet capaciteit	455.583	520.193	553.615
Personeelsgerelateerde kosten	16.759	24.000	24.264
Totaal personele lasten	472.342	544.193	577.879
Werkplek			
Kosten werkplek (dig archief, huur, meubilair, kantoorbenodigdheden)	87.959	154.000	154.200
Totaal werkplek	87.959	154.000	154.200
Control			
Accountantskosten	30.347	27.000	28.431
Kosten controller/financiële ondersteuning	52.489	60.000	63.180
Kosten betalingsverkeer	-2.794	-	-
Totaal control	80.042	87.000	91.611
Totaal bestuurskosten	23.711	15.000	15.165
Totaal lasten	664.054	800.193	838.855
omschrijving			
	rekening	begroting	begroting
	2023	2024	2025
Bijdragen van gemeenten	543.255	800.193	838.855
Bijdragen gemeenten VNG congres en EWRC	12.896		
Bijdrage huur & diensten Strategische Board	16.633		
Rente deposito	25.809		
Totaal baten	598.593	800.193	838.855
Bijdrage uit reserves	56.172	-	-
Saldo	-9.289	-	-
Meerjarenperspectief			
	2026	2027	2028
Lasten	873.720	910.091	948.034
Baten	873.720	910.091	948.034
Saldo	-	-	-

Toelichting Programma:

De inzet capaciteit wijkt in met name fte af t.o.v. het voorgaand jaar, de invulling van de formatie valt bij een aantal functies hoger uit dan begroot in 2024. Daarnaast hebben we voor incidentele ondersteuning een bedrag opgenomen.

Indicator	Omschrijving	
Formatie	FTE per 1000 inwoners	0,05706
Bezetting	FTE per 1000 inwoners	0,05706
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	8,70
Uitvoeringsagenda	Kosten per inwoner	0,90
Kosten Bestuur	Kosten per inwoner	0,32
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom+totale kosten inhuur	8,24%
Overhead	% van de totale kosten	51,61%

4.4 Resultaat 2023-2024

Omschrijving	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Begroot saldo	-	-	-
Gerealiseerd saldo	261.138	-	-
<i>Voorstel reservering reserve OP</i>	-		
Saldo na bestemming reserves	261.138		
Meerjarenperspectief	2026	2027	2028
Lasten	-	-	-
Baten	-	-	-
Saldo	-	-	-

5.Recapitulatie op programmaniveau en meerjarenperspectief

omschrijving	rekening 2023		begroting 2024		begroting 2025	
	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten
Uitvoeringsagenda 2023-2030	1.343.329	1.580.755	2.057.542	2.057.542	2.202.287	2.202.287
Strategische Board, Lobby, en Communicatie	416.389	449.390	1.059.365	1.059.365	1.090.962	1.090.962
Bestuur en Organisatie	664.054	654.765	800.193	800.193	838.855	838.855
Geraamd totaal saldo baten en lasten	2.423.772	2.684.910	3.917.100	3.917.100	4.132.104	4.132.104
Geraamde resultaat	261.138	positief	-	-	-	-

Meerjarenperspectief 2025-2028

omschrijving	begroting 2025		begroting 2026		begroting 2027		begroting 2028	
	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten
Uitvoeringsagenda 2023-2030	2.202.287	2.202.287	2.010.644	2.010.644	2.099.898	2.099.898	2.193.135	2.193.135
Totaal Uitvoeringsagenda 2023-2030	2.202.287	2.202.287	2.010.644	2.010.644	2.099.898	2.099.898	2.193.135	2.193.135
Strategische Board, Lobby en Communicatie	1.090.962	1.090.962	953.514	953.514	995.682	995.682	1.039.724	1.039.724
Totaal Strategische Board, Lobby en Communicatie	1.090.962	1.090.962	953.514	953.514	995.682	995.682	1.039.724	1.039.724
Stafbureau en Bestuur	838.855	838.855	873.720	873.720	910.091	910.091	948.034	948.034
Totaal Bureau en Organisatie	838.855	838.855	873.720	873.720	910.091	910.091	948.034	948.034
Geraamd totaal saldo baten en lasten	4.132.104	4.132.104	3.837.879	3.837.879	4.005.671	4.005.671	4.180.894	4.180.894
Baten gesplitst in								-
Bijdragen derden		-		-		-		-
Inwonersafhankelijke kosten		4.132.104		3.837.879		4.005.671		4.180.894
Totale baten		4.132.104		3.837.879		4.005.671		4.180.894

De meerjarige bijdrage per gemeente op basis van de inwoneraantallen van deze begroting is als volgt:

Bijdrage per gemeente (o.b.v. inwoners 2023 CBS)				
	2025	2026	2027	2028
Apeldoorn	1.529.740	1.420.816	1.482.934	1.547.803
Brummen	193.104	179.354	187.195	195.384
Deventer	940.411	873.449	911.637	951.515
Epe	304.528	282.844	295.210	308.124
Heerde	175.802	163.284	170.422	177.877
Lochem	313.961	291.606	304.355	317.668
Voorst	230.709	214.281	223.649	233.433
Zutphen	443.850	412.246	430.269	449.091
Totaal	4.132.104	3.837.879	4.005.671	4.180.894
per inwoner	9,15	8,50	8,87	9,26

De bijdrage per inwoner bedraagt in 2025 € 9,15.

6. Paragrafen

6.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In deze paragraaf wordt de relatie gelegd tussen weerstandscapaciteit (in hoeverre beschikt de regio over middelen en mogelijkheden om niet-begrote kosten te dekken) en de risico's waarvoor geen financiële voorzieningen zijn gevormd of die niet tot afwaardering van activa hebben geleid en die van materiele betekenis kunnen zijn in relatie tot het balanstotaal of de financiële positie.

Indien onverhoopt zich een situatie voordoet waarbij dusdanige onvoorziene "schades" optreden die niet uit regionale middelen voldaan kunnen worden zal een beroep gedaan moeten worden op de regiogemeenten.

6.1.1 Weerstandscapaciteit

De regio kent geen algemene reserve. De exploitatielasten worden jaarlijks verrekend met de gemeenten.

6.1.2 Risico

Medio 2023 is door de secretaris, de bestuursadviseur, de controller en de manager bedrijfsvoering uitvoerig stil gestaan bij de mogelijke risico's voor onze organisatie. De conclusie is dat deze zeer beperkt zijn en derhalve geen separaat management benodigd is. Er is ook geen extra financiële buffer nodig.

6.1.3 Kengetallen

De volgende kengetallen zijn voorgeschreven:

- netto schuldquote: de netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de medeoverheid ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Omdat er bij leningen onzekerheid kan bestaan of ze allemaal worden terugbetaald, wordt bij de berekening van de netto schuldquote onderscheid gemaakt door het kengetal zowel inclusief als exclusief de doorgeleende gelden te berekenen. Op die manier wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is én wat dat betekent voor de schuldenlast. Bij beide berekeningen worden bij de financiële activa de verstrekte leningen opgenomen. De regio heeft geen langlopende leningen meer, deze zijn in 2015 afgelost. Verder staat de Regio in principe niet "rood". Het kengetal fluctueert met het in "kas" hebben van voorschotten van subsidies.
 - netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen: zie bij a. De regio verstrekt geen leningen, daardoor wijzigt de ratio niet.
- solvabiliteitsratio: deze ratio geeft inzicht in de mate waarin de regio in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen.
- grondexploitatie; Grondexploitatie is geen deel van het takenpakket van de Regio Stedendriehoek.
- structurele exploitatieruimte: deze is niet van toepassing. De structurele exploitatieruimte is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte een gemeente of provincie heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Bij de regio worden de structurele lasten jaarlijks begroot en vervolgens verrekend met de bijdrage van de gemeenten op basis van inwoneraantallen.
- belastingcapaciteit: Belasting heffen is geen deel van het takenpakket van de Regio Stedendriehoek.

Het opstellen van de begroting t+1 (t is het huidige jaar) valt gelijktijdig met opstellen van de jaarstukken voor jaar t-1. Vanwege deze werkwijze is het voor de regio niet mogelijk om kengetallen te berekenen op begrotingsbasis.

Kengetallen	Realisatie 2022	Realisatie 2023
Netto schuldquote	-6,93%	-9,73%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen	-6,93%	-9,73%
Solvabiliteitsratio	-24,09%	-36,59%
Grondexploitatie	nvt	nvt
Structurele exploitatieruimte	1.417.264	1.804.546
Belastingcapaciteit	nvt	nvt

Resumé: het weerstandsvermogen van de regio Stedendriehoek is niet groot. Indien onverhoopt de regio op enig moment niet meer aan haar verplichtingen kan voldoen, moet teruggevallen worden op de deelnemende gemeenten.

De netto schuldquote in de jaren 2025-2028 kan niet worden berekend omdat deze wordt gebaseerd op de te prognostiseren balans in deze jaren. Deze wordt met name gevormd door de overlopende activa en passiva. Een en ander fluctueert nogal met de subsidies die op dat moment door de administratie lopen. De ontwikkeling van deze posten kan zeer grillig verlopen. Op dit moment prognosticeren wij de balans voor zowel de activa als de passiva kant op € 0.

De solvabiliteitsratio over de jaren 2025-2028 kan niet worden berekend omdat er in de begroting geen saldo wordt geraamd.

6.2 Financiering

In deze paragraaf wordt nader ingegaan op het risicobeheer van de financieringsportefeuille. De Wet FiDo en regeling Ruddo zijn van toepassing.

6.2.1 Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet geeft het bedrag aan dat maximaal met korte externe middelen mag worden gefinancierd. Indien boven deze limiet wordt gekomen moet overgegaan worden op een vaste geldlening.

De kasgeldlimiet is voor het jaar 2025 bepaald op 8,2% van het begrotingstotaal. Het totaal van deze begroting 2025 bedraagt € 4.132.104 de kasgeldlimiet komt daarbij op € 338.833 De Wet FIDO geeft aan dat voor de kasgeldlimiet een minimumbedrag geldt van € 300.000 (artikel 3, lid 2).

	2025	2026	2027	2028
Kasgeldlimiet 8,2%	338.833	314.706	328.465	342.833
Wettelijke norm kasgeldlimiet	300.000	300.000	300.000	300.000

6.2.2 Renterisiconorm

De renterisico's op de langlopende financieringsmiddelen wordt ingekaderd door de renterisiconorm. De renterisiconorm is gebaseerd op 20% van de totale begroting. Op basis van de huidige begroting (deze is totaal € 4.132.104) bedraagt de renterisiconorm € 826.421. De Regio neemt overigens in principe geen langlopende financieringsmiddelen op.

	2025	2026	2027	2028
Renterisiconorm 20%	826.421	767.576	801.134	836.179
Wettelijke norm renterisiconorm	2.500.000	2.500.000	2.500.000	2.500.000

6.2.3 Kredietrisicobeheer

Is niet van toepassing.

6.2.4 Relatiebeheer

De belangrijkste bankrelatie is de BNG. In december 2013 is een zogenaamde "werkrekening" geopend bij de BNG voor het schatkistbankieren, met daaraan gekoppeld een rekening bij de schatkist. Bedragen boven de € 250.000 worden automatisch afgeroomd.

Liquiditeitenbeheer

De Regio staat in principe niet "rood".

Administratieve organisatie liquiditeitsfunctie

De basis hiervoor is gelegd in het Treasurystatuut. Dit statuut is eind 2021 geactualiseerd. Het geactualiseerde statuut past beter bij het beperkte liquiditeitenbeheer. Het proces betalen van een factuur is volledig beschreven.

Informatievoorziening

De regio informeert via de begroting en jaarrekening de provincie over de stand van de kasgeldlimiet.

6.3 Bedrijfsvoering

De bedrijfsvoering omvat de volgende onderdelen: personeel en organisatie, informatisering en automatisering, communicatie, financieel beheer en huisvesting.

Personeel en organisatie

In 2024 zullen de organisaties van de gemeenschappelijke regeling Regio Stedendriehoek en van de Strategische Board Stedendriehoek geïntegreerd. De nieuwe organisatie heeft niet zelf medewerkers in dienst maar huurt deze in of maakt gebruik van medewerkers die door de deelnemende gemeenten bij de Regio worden gedetacheerd. Deze gemeenten krijgen hiervoor een kostprijs dekkende vergoeding. Voor deze opzet is gekozen zodat de regio in de toekomst niet langdurig de financiële lasten hoeft te dragen van personeel als gevolg van reorganisatie en ontslag. De regio werkt grotendeels "papierloos" en heeft het nieuwe werken omarmd, waardoor naast de ontmoeting ook het flexibel werken waar dan ook mogelijk is.

Informatisering en automatisering

Er wordt voornamelijk gebruik gemaakt van de reguliere kantoortoepassingen en werkplekapparatuur. Dit volstaat voor de meeste taken. Deze voorzieningen worden afgenomen van de gemeente Voorst. Voor het digitale archief maakt de regio gebruik van het archiefsysteem van de gemeente Voorst. Daarbij zijn uiteraard de wettelijk geldende regels voor archivering gewaarborgd. De Regio sluit aan bij informatiebeveiligingsbeleid van de gemeente Voorst. Uiteraard maakt de regio gebruik van de technische beveiligingsmaatregelen die door de gemeente Voorst worden gebruikt.

Communicatie

Voor communicatie is de digitale variant gekozen en maakt volop gebruik van de social mediakanalen. Verder heeft de Regio een eigen website.

Financieel beheer

De controltaak en de financiële administratie worden verzorgd door de gemeente Apeldoorn. Ook de treasuryfunctie wordt uitgeoefend door de gemeente Apeldoorn.

Huisvesting

De regio is gehuisvest in Deventer in de Gasfabriek aan de Zutphenseweg 6. Daarnaast maken wij gebruik om voor omvangrijkere bijeenkomsten e.d. gebruik te maken van de gemeentehuizen van deelnemende gemeenten. Daarnaast beschikken wij nog over een aantal werkplekken in Zutphen (Pakhuis Noorderhaven).

6.4 Verbonden partijen

Het aangaan van banden met een verbonden derde partij gebeurt altijd vanuit het publieke belang. De definitie van verbonden partijen voor een regionaal samenwerkingsverband luidt: verbonden partijen zijn partijen waarmee het samenwerkingsverband een bestuurlijke relatie heeft en waarin zij een financieel belang heeft. Voor de regio is dit niet aan de orde.

6.5 Rechtmatigheid

De financiële rechtmatigheid omvat het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en het misbruik- en oneigenlijk gebruikcriterium.

Voor het voorwaardencriterium bestaat de norm uit het normenkader zoals deze in december 2025 door het Algemeen Bestuur wordt vastgesteld.

Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van de lasten in principe onrechtmatig zijn, tenzij in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderschrijdingen van baten en onderschrijdingen van lasten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan het Algemeen Bestuur zijn gemeld.

Ten aanzien van het M&O-criterium is de Notie Misbruik & Oneigenlijk van onze organisatie leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een

onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik alleen indien deze cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens komen, opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.

De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat een verantwoordingsgrens van 3% (zijnde € 123.963) is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen. Voorts is een rapporteringstolerantie van eveneens 3% gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

Bijlagen

1. Taakveldenoverzicht 2025
2. Staat van personele lasten
3. Overzicht reserves en van overheidswege ontvangen gelden
4. Bijdragen deelnemende gemeenten voor begroting 2025
5. Balans jaarstukken 2023
6. Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Bijlage 1: Taakveldenoverzicht 2025

Taakveld	omschrijving post regio	lasten	baten	lasten	baten
0.1	Bestuur	Kosten Bestuur	116.265		
0.1	Bestuur	Accountantskosten	28.431		
0.1	Bestuur			144.696	-
0.4	Overhead	Communicatie	77.925		
0.4	Overhead	Personeelskosten	1.810.675		
0.4	Overhead	Kosten werkplek (automatisering, meubilair,ed.)	154.200		
0.4	Overhead	Kosten controller en administratie	63.180		
0.4	Overhead	Kosten monitoring	25.000		
0.4	Overhead	Kosten betalingsverkeer	-		
0.4	Overhead			2.130.980	-
0.5	Treasury	Rente schatkistpapieren	-		
0.5	Treasury			-	
0.8	Overige baten en lasten	Agenda Algemeen	-		
0.8	Overige baten en lasten	Bijdragen Overigen		-	
0.8	Overige baten en lasten	Bijdragen gemeenten tbv jaarlijkse exploitatie		4.132.104	
0.8	Overige baten en lasten			-	4.132.104
0.10	mutaties reserve	Mutaties reserve			
0.10	mutaties reserve	Vrijval reerve ten gunste van exploitatie		-	
0.10	mutaties reserve			-	-
0.11	resultaat van de rekening van baten en lasten				
0.11	resultaat van de rekening van baten en lasten			-	-
0.0	Bestuur en Ondersteuning			2.275.676	4.132.104
2.1	Verkeer en Vervoer	Programma Mobiliteit	371.972		
2.0	Verkeer en Vervoer			371.972	-
3.1	Economische ontwikkeling	Programma Vitaal landelijk gebied	422.422		
3.1	Economische ontwikkeling	Programma Energiesysteem van de toekomst	67.378		
3.1	Economische ontwikkeling	Programma Regionale economie van de toekomst	518.889		
3.0	Economie			1.008.689	-
8.3	Wonen en bouwen	Programma Slimme, goene verstedelijking	308.942		
8.3	Wonen en bouwen	Programma Gebiedsontwikkeling	163.909		
8.0	Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke vernieuwing			472.851	-
	Totaal begroting 2025		4.129.188	4.132.104	4.129.188

Bijlage 2: Staat met personele lasten

Functies	Jaarsal. 2023		Jaarsal. 2024		Jaarsal. 2025	
	fte	rekening	fte	begroting	fte	begroting
Programma 1: Uitvoeringsagenda 2023-2030						
Programmamanager	0,83	60.094	3,33	433.700	3,28	457.749
Projectsecretaris	3,21	259.622	4,00	358.842	4,22	373.961
Projectleiders	0,75	148.180	-	665.000	4,96	679.619
Regiodeal CTR	-	-	-	-	0,11	22.998
Investeringsplatform / Versterken financiële functie	-	-	2,00	250.000	2,00	262.750
Totaal	4,79	467.896	9,33	1.707.542	14,57	1.797.077
Programma 2: Strategische Board Lobby en Communicatie						
Manager Strategische Board	0,25	27.921	0,67	78.359	1,00	144.564
Strategisch adviseur Board	-	-	-	-	0,22	38.919
Projectsecretaris	-	-	-	-	0,67	61.540
Adviseur public affairs	0,78	89.814	2,00	215.408	1,33	209.484
Eventscoördinator	0,22	21.399	-	-	0,22	20.513
Verkenners	-	-	-	-	0,65	110.154
Subsidieadviseur	-	-	0,67	76.350	-	-
Monitoring	-	-	-	-	0,44	77.838
Strategisch communicatieadviseur/woordvoerder	0,40	90.992	0,67	71.802	-	-
Senior communicatiemedewerker	-	-	-	-	0,89	99.619
Communicatieadviseur	1,04	86.298	1,78	203.602	0,89	64.199
Communicatiemedewerker	0,44	32.096	1,22	98.844	0,89	60.107
Totaal	2,91	348.520	7,01	744.365	7,20	886.937
Programma 3: Bestuur en Organisatie						
Secretaris/directeur	0,94	157.973	1,00	159.847	1,00	170.536
Transitiemanager	0,17	40.984	-	-	-	-
Bestuursadviseur	0,74	76.574	0,89	87.171	0,89	126.481
Strategisch Adviseur	0,17	10.843	0,67	94.031	-	-
Coördinator bedrijfsvoering	0,33	47.703	1,00	99.581	1,00	124.031
Managementassistente	0,64	60.241	1,00	79.563	1,00	92.310
Ondersteuning Raadsadvies	-	-	-	-	0,11	10.257
Inhuur expertise	-	39.866	-	-	-	30.000
Totaal	3,21	434.184	4,56	520.193	4,00	553.615
Totaal salarislasten	10,91	1.250.600	20,90	2.972.100	25,77	3.237.629

De fte in 2025 wijkt t.o.v. 2024 met name af doordat in programma 1 in 2024 bij de projectleiders geen fte is berekend/weergegeven.

Bijlage 3: Overzicht reserves en van overheidswege ontvangen gelden

De Regio heeft slechts één reserve, de reserve overlopende projecten. Deze is bestemd voor kosten van in het jaar uitgestelde projecten of activiteiten die in het daaropvolgende jaar alsnog uitgevoerd gaan worden. De Regioraad bepaalt ieder jaar in het kader van de vaststelling van de jaarrekening of en zo ja hoeveel in deze reserve wordt gestort. Door de opzet van deze reserve is op dit moment nog weinig te zeggen over de omvang ervan. Dit wordt pas duidelijk bij de jaarrekening 2024.

Bijlage 4: Bijdragen gemeenten aan begroting 2025

		Apeldoorn	Brummen	Deventer	Epe	Heerde	Lochem	Voorst	Zutphen	Totaal
	inwoners dec 2023	167.191	21.105	102.781	33.283	19.214	34.314	25.215	48.510	451.613
	begroting 2025 lasten									
Uitvoeringsagenda 2023-2030	2.202.287									2.202.287
Strategische Board, Lobby en Communicatie	1.090.962									1.090.962
Bestuur en Organisatie	838.855									838.855
Totale Lasten	4.132.104									4.132.104
Totaal inwonerbijdrage 2025	4.132.104	1.529.740	193.104	940.411	304.528	175.802	313.961	230.709	443.850	4.132.104
Totaal inwonerbijdrage 2024	3.917.100	1.450.144	183.056	891.479	288.683	166.654	297.625	218.704	420.755	3.917.100
Totaal inwonerbijdrage 2023 *	2.141.051	792.012	99.972	485.330	159.096	90.774	163.057	119.479	231.332	2.141.051

* inclusief bijdrage Strategische Board Stedendriehoek

In bovenstaand overzicht zijn alleen de kosten opgenomen welke verrekend worden met een inwonerbijdrage.

Bijlage 5: Balans jaarstukken 2023

ACTIVA	31-12-2023	31-12-2022
Uitzettingen met een looptijd < 1 jaar		
Vorderingen op openbare lichamen	134.833	87.792
Uitzettingen Rijks schatkist met rentetypische looptijd < 1 jaar	647.222	637.471
	782.055	725.263
Liquide middelen		
Banksaldi	16.899	26.720
Overlopende activa		
Van Europese of Nederlandse overheden nog te ontvangen bedragen	171.963	3.572
Overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen	3.900	-
	175.863	3.572
Totaal vlottende activa	192.762	30.292
TOTAAL	974.817	755.555
PASSIVA	31-12-2023	31-12-2022
Eigen vermogen		
Bestemmingsreserves	-	-
Gerealiseerd resultaat	261.138	146.672
Totaal vaste passiva	261.138	146.672
Overlopende passiva		
Nog te betalen bedragen	391.994	73.171
Netto vlottende schulden	59.910	62.340
Van Europese of Nederlandse overheden ontvangen bedragen en specifieke uitkeringen	261.775	473.372
Totaal vlottende passiva	713.679	608.883
TOTAAL	974.817	755.555

Toelichting

Het is niet mogelijk om een balans op begrotingsbasis af te geven. De regio beschikt niet over materiele vaste activa, de schuld is afgelost: de enige posten die de balans bepalen zijn de overlopende activa en passiva. Een en ander fluctueert nogal met de subsidies die op dat moment door de administratie lopen. De ontwikkeling van deze posten kan zeer grillig verlopen. Op dit moment prognosticeren wij de balans voor zowel de activa als de passiva kant op € 0.

Bijlage 6: Niet uit balans blijvende verplichtingen

Overzicht overhead, vennootschapsbelasting, onvoorzien en algemene dekkingsmiddelen

In onderstaande tabel wordt inzicht gegeven in de overheadkosten, vennootschapsbelasting, onvoorzien posten en de algemene dekkingsmiddelen.

Incidentele baten en lasten	Progr.	Begroot	
		baten	lasten
Uitvoeringsagenda 2023-2030	1	-	666.710
Strategische Board, Lobby en Communicatie	2	-	177.820
Bestuur en Organisatie	3	-	-
Bijdrage uit reserves		-	-
Vrijval reserves		-	-
Totaal		-	844.530

De regio kent geen algemene dekkingsmiddelen zoals bijvoorbeeld algemene uitkering, dividend en belastingopbrengsten. De begrote uitgaven worden gedekt door bijdragen van gemeenten, welke zijn gebaseerd op het inwoneraantal. Ook kent de regio geen post onvoorzien. Om te komen tot een saldo, wordt bij de jaarrekening het resultaat per programma in beeld gebracht (programma's waaraan een gemeentelijke bijdrage is gekoppeld), een saldo berekend en het resultaat bepaald waarbij de mutaties reserves ook in beeld worden gebracht.

Bij een gerealiseerd nadeel krijgen de gemeenten een afrekening en verzoek tot bijbetaling, bij een (substantieel) gerealiseerd voordeel kan een voorstel worden gedaan tot reservering en/of tot uitbetaling. Bij subsidies is een andere dekking van toepassing (subsidies en bijdragen) en wordt niet met gemeentelijke bijdrage op basis van het inwoneraantal gerekend. Bij uitvoeringsovereenkomsten worden naast de reguliere exploitatie specifieke afspraken met gemeenten over bijdragen gemaakt, welke niet gebaseerd zijn op het inwoneraantal.

Overzicht totale begrote incidentele baten en lasten in 2025

Het Besluit Begroting en Verantwoording geeft als aanbeveling dat een overzicht van incidentele baten en lasten wordt opgenomen in de begroting. Incidentele baten en lasten zijn gedefinieerd als posten die een looptijd van minder dan 3 jaar hebben. Alle programma's kennen structurele lasten en baten, waaronder de gemeentelijke bijdragen. De besteding van een deel van de gelden op programma 1 en 2 is echter wel incidenteel. De regio raad stelt jaarlijks de agenda vast waaraan uitvoering wordt gegeven.

Onderstaand een overzicht van de incidentele posten.

Overhead, vennootschaps- belasting, onvoorzien en algemene dekkingsmiddelen	Progr.	Begroot	
		baten	lasten
Overhead			
Strategische Board, Lobby en Communicatie	2	-	1.090.962
Bestuur en Organisatie	3	-	795.259
Vennootschapsbelasting	n.v.t.		n.v.t.
Onvoorzien	n.v.t.		n.v.t.
Algemene dekkingsmiddelen			
Bijdragen gemeenten	1/2/3	4.132.104	
Bijdragen overig	1/2/3	0	

